

ডন কুইকছোটৰ

বিচিত্ৰ অভিযান

ড° সুচিত্ৰা কাকতী

কিশোৰ-কিশোৰীৰ জনপ্ৰিয় গ্ৰন্থ আঁচনি-১

ডন কুইকছোটৰ বিচিত্ৰ অভিযান

ড° সুচিত্ৰা কাকতী

অসম সাহিত্য সভা

চন্দ্ৰকান্ত সন্দিকৈ ভৱন
যোৰহাট

DON QUIXOTAR BICHITRA ABHIJAN : translated from English version **DON QUIXOTE** into Assamese by Dr. Suchitra Kakati, and published by Dr. Paramananda Rajbongshi, General Secretary, Asam Sahitya Sabha, Chandrakanta Handique Bhawan, Jorhat-785001
First Edition : December, 2011 Price : ₹ 60/- only

ডন কুইকছোটৰ বিচিত্ৰ অভিযান

গ্ৰন্থস্বত্ব :

অসম সাহিত্য সভা

প্ৰকাশক :

ড° পৰমানন্দ ৰাজবংশী

প্ৰধান সম্পাদক

অসম সাহিত্য সভা

চন্দ্ৰ কান্ত সন্দিকৈ ভৱন, যোৰহাট-৭৮৫০০১

প্ৰথম প্ৰকাশ :

জানুৱাৰী, ২০১২

বেটুপাত :

মনজিৎ ৰাজখোৱা

মূল্য : ৬০.০০ টকা

মুদ্ৰণ :

ভৱানী প্ৰিণ্ট এণ্ড পাব্লিকেশ্যনচ্

হাতীশিলা, পানীখাইতি, গুৱাহাটী - ৭৮১০২৬

প্ৰধান সম্পাদকৰ এষাৰ

অসম সাহিত্য সভাৰ ঘোষিত আদৰ্শ আৰু নীতিৰ আধাৰত আমাৰ কাৰ্য কালছোৱাত গ্ৰন্থ প্ৰকাশনৰ দিশত সৰ্বাধিক গুৰুত্ব প্ৰদান কৰা হৈছে। অসমত যাতে গ্ৰন্থ অধ্যয়ন সংস্কৃতি গঢ়ি উঠে তাৰ বাবে সভাই কেতবোৰ গুৰুত্বপূৰ্ণ আঁচনি গ্ৰহণ কৰিছে। সভাৰ ভ্ৰাম্যমাণ পুথিভঁৰাল ইয়াৰে এটা অংশ। নতুন সংযোজিত আঁচনি, গ্ৰন্থৰ পুনৰ মুদ্ৰণ, অনুবাদ গ্ৰন্থৰ দিশতো আঁচনি সম্প্ৰসাৰিত কৰা হৈছে। সভাৰ প্ৰকাশন সমিতিৰ উপৰি কৰ্ণধাৰ সমিতিয়ে সময়ে সময়ে জৰুৰী পৰামৰ্শ দি কামত অগ্ৰসৰ হোৱাত সহায় কৰিছে। প্ৰকাশনৰ দিশটো আত্মনিৰ্ভৰশীল কৰিবলৈও আমি চিন্তা-চৰ্চা কৰিছোঁ। সেয়ে, গ্ৰন্থ বিপণনৰ বাস্তৱ সমস্যাসমূহ অধ্যয়ন-বিশ্লেষণ কৰা হৈছে।

ড° সুচিত্ৰা কাকতীয়ে অনুবাদ কৰা ছাৰ্ভেণ্টিছৰ মূল 'ডন কীহতেই' উপন্যাসৰ অন্তৰ্গত কাহিনী কেইটামান 'ডন কুইকছোটৰ বিচিত্ৰ অভিযান' নাম দি গ্ৰন্থাকাৰে ছপোৱা হ'ল। গ্ৰন্থখন জনপ্ৰিয় গ্ৰন্থৰ আঁচনিত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে। কিশোৰ-কিশোৰী আৰু সৰ্বসাধাৰণ পাঠকে গ্ৰন্থখন আদৰি ল'ব বুলি আমি আশা কৰিলোঁ। সভাৰ প্ৰকাশনৰ দিশত সহযোগিতা আগবঢ়োৱা প্ৰকাশন সমিতিৰ আহ্বায়ক শ্ৰী শৈলেন কুমাৰ ৰাজবংশী তথা সংশ্লিষ্ট সকলোলৈকে ধন্যবাদ জ্ঞাপন কৰিলোঁ।

চিৰ চেনেহী মোৰ ভাষা জননী।

পৰমানন্দ ৰাজবংশী

প্ৰধান সম্পাদক

অসম সাহিত্য সভা

আগকথা

ডন কুইকছোট দি লা মাঞ্চা (Don Quixote de la Mancha) উপন্যাসখন স্পেইনদেশৰ লেখক মিগুৱেল দ্য ছাভেদ্রা ছাৰ্ভেণ্টিছ ১৫৪৭-১৬১৬ এটা সময়ত বিশ্বত আলোড়নৰ সৃষ্টি কৰিছিল। তেওঁ মাদ্ৰিদৰ ওচৰৰ আলকالا ডি হেনাৰেচ (Alcala de Henares) নামৰ সৰু চহৰখনত জন্ম গ্ৰহণ কৰিছিল। দেউতাক এজন চিকিৎসক আছিল বাবে দেউতাকৰ লগত সৰুতে বহু ঠাইলৈ যাব লগা হৈছিল। তেওঁৰ নিজৰ জীৱনো সংঘাতপূৰ্ণ আছিল। কেতিয়াবা জীৱিকা নিৰ্বাহৰ বাবে চাকৰি কৰিছে আৰু কেতিয়াবা হয়তো অস্ত্ৰ হাতত লৈ যুদ্ধ ক্ষেত্ৰতো নামি পৰিছে। ১৫৭১ চনত লেপান্তোৰ যুদ্ধত তেওঁৰ বাওঁহাতখন চিৰদিনৰ বাবে অচল হৈ গ'ল। ১৫৭৫ চনত তেওঁ ভায়েক ৰদ্ৰিগো (Rodrigo) ৰ লগত জাহাজেৰে স্পেইনলৈ বুলি ৰাওনা হৈছিল। তেওঁলোকৰ জাহাজখন তুৰস্কৰ লোকৰ হাতত ধৰা পৰিল আৰু তেওঁলোক পৰিয়ালৰ পৰা টকা নোপোৱালৈকে দাস হিচাপে পণবন্দী হৈ থাকিব লগা হৈছিল। ১৫৮০ চনত তেওঁক বন্দিত্বৰ পৰা মুকলি কৰি দিলে। তেওঁ মাদ্ৰিদলৈ ঘূৰি আহিল আৰু সাহিত্য চৰ্চা কৰিবলৈ ধৰিলে। ডন কুইকছোট উপন্যাসখন দলা-মাঞ্চাৰ কাৰাগাৰত লিখিছিল। ডন কুইকছোটৰ কাহিনী হাঁহি উঠা তথা ৰোমাঞ্চকৰ যদিও গভীৰভাৱে কৰুণ। অলীক কল্পনাৰ ৰাজ্যত বিচৰণ কৰি ভালপোৱা আৰু আদৰ্শ নাইট হোৱাৰ সপোনত বিভোৰ হোৱা এজন নায়ক যিজনে সহজ পৰিস্থিতিক কঠিন কৰি তুলি নিজকে হাস্যকৰ কৰি তোলাত পাৰদৰ্শী, সেই নায়কৰ কৰুণ পৰিণতিৰ কাহিনী বিশ্বৰ বহুকেইটা ভাষালৈ অনূদিত হৈছে। ছাৰ্ভেণ্টিছে অনেক চুটি গল্প, নাটক আৰু কবিতাও লিখিছিল। ১৬১৬ চনৰ ২৩ এপ্ৰিলত তেওঁ ইহলীলা সম্বৰণ কৰে।

ডন কুইকছোটৰ কাহিনী স্পেনিশ ভাষাত ৰচিত। এই কিতাপখন প্ৰস্তুত কৰোঁতে ইংৰাজী ভাষাত প্ৰকাশিত আৰু অৰুণ কুমাৰ মিশ্ৰৰ দ্বাৰা বাংলা ভাষাত অনূদিত কাহিনীৰ সহায় লোৱা হৈছে। তাৰ বাবে লেখিকা কৃতজ্ঞ।

ড° সুচিত্ৰা কাকতী

ডন কুইকছোটৰ নাইট হোৱাৰ কাহিনী

বহুদিন আগৰ কথা। স্পেইন দেশৰ লা মাঞ্চা গাঁৱত বাস কৰিছিল পঞ্চাশ বছৰ বয়সৰ উৰ্দ্ধৰ এজন মানুহ। মানুহজনৰ অদ্ভুত চেহেৰাৰ দৰে আচৰণবোৰো আছিল অদ্ভুত ধৰণৰ। হনু ওলোৱা গালৰ মুখখনক ৰাইজে লেমটোৰ সৈতে ৰিজাইছিল। সেয়ে ৰাইজে তেওঁৰ নাম দিছিল কুইকজাডা বা লেমমুখীয়া। সম্পত্তি বুলিবলৈ আছিল এটা পুৰণি ঘৰ, হাড়ে-ছালে লগা এটা ঘোঁৰা আৰু সামান্য সম্পত্তি। লগত থাকে এজনী ভাগিনী আৰু বন কৰা মহিলা। সম্পত্তি চোৱাচিতা কৰিবলৈ এজন মানুহ আছিল। সেয়ে তেওঁৰ কৰিবলগীয়া কাম একো নাছিল। কাল্পনিক জগতত থাকি কাল্পনিক ঘটনাৰে ভৰপূৰ গল্প পঢ়ি সময় কটাইছিল। সেই গল্পবোৰত আছিল নাইট আৰু দানবৰ অসীম বীৰত্ব আৰু অলৌকিক শক্তিৰ প্ৰকাশ। মায়াবী দুৰ্গত ৰাজকন্যাক বন্দী কৰি ৰাখি ৰাফ্ৰস বাহিনীৰ দ্বাৰা পহৰা দিয়া কাহিনীৰে ভৰা গল্পবোৰ ইমান প্ৰিয় হৈ উঠিছিল যে তেওঁৰ সময় কেনেকৈ পাৰ হৈছিল ক'ব নোৱাৰিছিল। দিন নাই, ৰাতি নাই তেওঁ সেই অলীক কল্পনাৰ গল্পবোৰত মচণ্ডল হৈ আছিল। তেওঁ বেছিভাগ সম্পত্তি বিক্ৰী কৰি দিছিল কেৱল কিতাপ কিনিবলৈ। দিনৰ দিনটো কিতাপতে মগ্ন আছিল। কিতাপবোৰ আছিল বেলেগ ধৰণৰ। নাইট সকলৰ বীৰত্বৰ কাহিনী, ৰজা-মহাৰজাসকলৰ দিগ্বিজয়ৰ কাহিনী, ইউৰোপৰ সম্ৰাট চাৰ্লামেনৰ শ্ৰেষ্ঠ নাইট ওল্ফগাণ্ডৰ কাহিনী, স্বইচ্ছাৰে বীৰ ধৰ্ম পালন কৰি যোৱা আমাডিছৰ দৰে বীৰসকলৰ কাহিনী আৰু ব্ৰিটেইনৰ ৰজা আৰ্থাৰৰ নিৰ্ভীক নাইট ছাৰ লগলটৰ তেজোদ্দীপক কাহিনী পঢ়ি বৰ আমোদ পাইছিল। তেওঁ আমাডিছৰ কাহিনী পঢ়ি এই কাৰণেই ভাল পাইছিল যে স্বাধীনচিতিয়া আমাডিছে নিজৰ পৰিচয় দিছিল 'আমাডিছ দ্য গল' বা গলদেশৰ আমাডিছ। মাতৃভূমিৰ অধিকাৰী ৰজা-মহাৰজা নহয়। কেৱল তেওঁ মাতৃভূমিৰ অধিকাৰী হোৱাৰ গৌৰৱ কৰিব পাৰে। কুইকজাডাৰ আদৰ্শ ব্যক্তি হ'ল সেই আমাডিছ দ্য গল। কুইকজাডাই ভাবিলে স্পেইন দেশৰ ৰজাই নাইট উপাধি নিদিলে নাই। কিন্তু কুইকজাডাই নিজকে নিজে নাইট উপাধি ল'বলৈ সংকল্প কৰিলে। নাইটসকলৰ বীৰত্বৰ কাহিনী পঢ়ি নিজে নাইটৰ যুগত বাস কৰা বুলি ভাবি তেওঁ নিজকে স্বনামধন্য নাইট বুলি ধৰি ল'লে।

তেতিয়াৰ দিনত ৰজাৰ শাসন বুলিবলৈ একো নাছিল। দুৰ্বলীৰ ওপৰত বলীৰ অত্যাচাৰ, নিপীড়ন আৰু শোষণ আছিল। আদালত বা পুলিচো নাছিল। কিন্তু সেই সময়ত নাইটৰ প্ৰয়োজন আছিল। তেওঁলোকে ঘোঁৰাত উঠি ৰাজ্যৰ সকলো ঠাই

নিৰীক্ষণ কৰি ফুৰিছিল আৰু য'তেই অত্যাচাৰ, শোষণ বা নিপীড়ন দেখিছিল ত'তেই নাইটসকলে তৰোৱাল ঘূৰাই নিয়ন্ত্ৰণ কৰিছিল। কুইকজাডাই ভাবিলে বৰ্তমান পুলিচ আৰু আদালত আছে। নাইটৰ প্ৰয়োজন নাই। কিন্তু তেওঁ নাইট উপাধি ল'বই। স্পেইন দেশৰ ৰজাই নাইট উপাধি দিয়ালৈ বাট নাচাই তেওঁ নিজেই নাইট উপাধি ল'লে।

কুইকজাডাৰ গুদামঘৰ অপ্ৰয়োজনীয় বস্তুৰে ঠাহ খাই আছিল। তাৰে ভিতৰত মামৰে ধৰা আওপুৰণি বৰ্ম এটাও আছিল। এইটো আছিল পিতৃ পুৰুষসকলৰ। কুইকজাডাই বৰ্মখন জাৰি-জোকাৰি ধুই-পখালি চিকচিকিয়া কৰি ল'লে। তাহানি দিনৰে তৰোৱাল এখনো যোগাৰ কৰি ল'লে। শিৰস্ত্ৰাণৰো এটুকুৰা পালে। কুইকজাডাই ভাবিলে শিৰস্ত্ৰাণ নোহোৱাকৈ কোনো নাইট ঘোঁৰাত উঠি নুফুৰে। তেওঁৰ মনত এটা বুদ্ধি খেলালে। তেওঁ ডাঠ কাগজৰ এবখলা বখলা আনি শিৰস্ত্ৰাণৰ বাকী অংশ তৈয়াৰ কৰি পেলালে। শিৰস্ত্ৰাণটো কিমান মজবুত হৈছে তাক পৰীক্ষা কৰিবলৈ তৰোৱালেৰে এটা প্ৰচণ্ড ঘাপ মাৰি দিলে। লগে লগে ডাঠ কাগজৰ টুকুৰাবোৰ সিঁচৰতি হৈ পৰিল। গোটেই সপ্তাহ ধৰি তৈয়াৰ কৰি লোৱা শিৰস্ত্ৰাণটো এটা মুহূৰ্তৰ ভিতৰতে চূৰ্ণ-বিচূৰ্ণ হৈ গ'ল। কুইকজাডাৰ মনত দুখ লাগিল। কি কৰা যায় এতিয়া। পুনৰ তেওঁ ডাঠ কাগজেৰে শিৰস্ত্ৰাণ তৈয়াৰ কৰিবলৈ বহি গ'ল। শিৰস্ত্ৰাণটো হৈ উঠাৰ পাছত এইবাৰ তেওঁ লোহাৰ পাতল জালেৰে ডাঠ কাগজৰ টুকুৰাবোৰ মেৰিয়াই পেলালে যাতে শিৰস্ত্ৰাণটো অধিক মজবুত হয়। শিৰস্ত্ৰাণটো দেখাত ধুনীয়া হৈ পৰিল। এইবাৰ শিৰস্ত্ৰাণ পৰীক্ষা কৰিবলৈ তেওঁ তৰোৱাল ব্যৱহাৰ নকৰিলে। শিৰস্ত্ৰাণৰ লগত বৰ্মটো ধুনীয়াকৈ খাপ খাই পৰিল।

বৰ্ম আৰু শিৰস্ত্ৰাণ হ'ল। এইবাৰ কুইকজাডাই ঘোঁৰাৰ কথা ভাবিলে। নাইটবোৰে ঘোঁৰাবোৰৰ বৰ ধুনীয়া নাম ৰাখে। কুইকজাডাই ঘোঁৰাৰ কথা ভাবিলে। নাইটবোৰে ঘোঁৰাবোৰৰ বৰ ধুনীয়া নাম ৰাখে। কুইকজাডাই ঘোঁৰাৰ নামৰ অন্বেষণত লাগি গ'ল। বাঃ ঘোঁৰাটোৰ ধুনীয়া নাম হ'লে কিমান যে ভাল লাগিব। শেষত চাৰিদিনৰ মূৰত ভাবি ভাবি এটা নাম ঠিক কৰিলে। ৰেজিনাস্ত।

ঘোঁৰাৰ নাম ঠিক হ'ল। এইবাৰ নিজৰ এটা ভাল নাম বিচাৰি কুইকজাডা হায়ৰাণ হ'ল। কুইকজাডা নামৰ অৰ্থ লেমমুখীয়া। ছিঃ! নাইটযোগ্য নাম এটা ল'বই লাগিব। আঠদিন ধৰি ভাবি ভাবি একো নাম বিচাৰি নাপাই শেষত নিজৰ নামটোকে অদল-বদল কৰি ডন কুইকছোট দি-লা-মাঞ্চা নাম দিলে। নিজৰ নামৰ ভিতৰতে গাঁৱৰ নামো লগাই ল'লে।

তথাপিও যেন কিবা এটা অসম্পূৰ্ণ হৈ ৰ'ল। সেই সময়ত নাইটবোৰৰ একোজনী

প্ৰেয়সী থাকে। তেওঁলোকক নাইটবোৰে প্ৰাণেশ্বৰী বুলি মাতে। নাইটৰ মতে সেইগৰাকী প্ৰেয়সী শ্ৰেষ্ঠ সুন্দৰী হ'ব লাগিব। কোনোবাই যদি তাৰ প্ৰতিবাদ কৰে বা মানি নলয় তেনেহ'লে নাইটৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধত অৱতীৰ্ণ হ'ব লাগিব। ডন কুইকছোট যেতিয়া নাইট হ'ল তেওঁ এগৰাকী সৰ্ব-শ্ৰেষ্ঠ সুন্দৰী নাৰী বিচাৰিলে। লা মাঞ্চাৰ ওচৰৰ এখন গাঁৱত এগৰাকী শকত-আৱত ছোৱালী আছিল। ডনে সেই ছোৱালীজনীক চিনি পায়। তেওঁ তাইকে প্ৰেয়সী হিচাপে পছন্দ কৰিলে। তেনেহ'লে তাইৰ নাম ডালসিনিয়া ডেল টোবোজা দিয়া যাওক। বাঃ এই নামটোৰ বাহিৰে ৰাজকুমাৰীৰ কি অইন নাম থাকিব পাৰে? ডন আনন্দত আত্মহাৰা হৈ পৰিল।

সকলো ব্যৱস্থা কৰা হ'ল। ডনৰ সুন্দৰ নাম হ'ল, ঘোঁৰা পালে আৰু প্ৰেয়সীও পালে। এতিয়া অভিযান আৰম্ভ কৰিলেই হ'ল। এদিন কাকো একো নোকোৱাকৈ ৰাতি নৌপুৱাওতে ডন কুইকছোটে বৰ্ম পিন্ধি ঘোঁৰাৰ পিঠিত উঠি এডভেঞ্চাৰৰ বাবে ঘৰৰ পৰা বাহিৰ ওলাল।

ডন কুইকছোট ঘোঁৰাত উঠি গৈ আছে। বেছি দূৰ যোৱা নাই। মনত অনেক চিন্তাৰ হেন্দোলনি। হঠাত এক বিচ্ছিন্ন চিন্তাই মনত তোলপাৰ লগাই দিলে। লগে লগে মনটো বেয়া লাগি গ'ল। সঁচাকৈয়ে তেওঁ জানো নাইট হ'ল? তেওঁ এতিয়াওতো নাইট হোৱা নাই। তেওঁ বহুত কিতাপ পঢ়ি জানিছিল যে যেতিয়ালৈকে নতুন নাইটে কোনো দুঃসাহসিক কাম কৰিব নোৱাৰে তেতিয়ালৈকে তেওঁ বগা বৰ্ম পিন্ধিব নোৱাৰে। আনকি অস্ত্ৰ লোৱাৰো অধিকাৰ নাই। তেনেহ'লে এতিয়া কি কৰা যায়? তেওঁ চিন্তাত ইমান বিচলিত হৈ পৰিল যে শেষত ঘৰলৈ উভতি যোৱাৰ সিদ্ধান্ত ল'লে। আকৌ কিতাপত পঢ়া এটা কথালৈও মনত পৰিল। ৰাস্তাত দেখা কোনো মানুহে যদি কাৰোবাক নাইট সন্মানেৰে অভিষিক্ত কৰে তেনেহলে কিমান যে ৰোমাঞ্চকৰ হয়।

উদ্দেশ্যবিহীনভাৱে ঘোঁৰাৰ পিঠিত উঠি কুইকছোট গৈ আছে। ক'লৈ যাব একো ঠিৰাং কৰিব নোৱাৰিলে। শেষত ঘোঁৰাৰ ওপৰতে সকলো দায়িত্ব দিলে। ঘোঁৰাই যিপিনে লৈ যাব সেয়ে হ'ব তেওঁৰ বাবে দুঃসাহসিক।

গোটেই দিন ডন কুইকছোটে ঘোঁৰাৰ পিঠিতে কটালে। অলৈ তলৈ গ'ল। কিন্তু এডভেঞ্চাৰ বুলি কোনো ঘটনা নঘটিল।

লাহে লাহে সন্ধ্যা নামিল। ডন কুইকছোট এখন অতিথিশালাৰ সন্মুখত উপস্থিত হ'ল। ঘোঁৰা আৰু ঘোঁৰাৰ মালিক দুয়োজনেই বৰ ক্লান্ত। ডন কুইকছোটে অতিথিশালাখনকে এটা বিৰাট দুৰ্গ হিচাপে কল্পনা কৰি ল'লে। সেয়ে তেওঁ দুৰ্গৰ পৰা কিছু দূৰত ঘোঁৰা ৰখাই অপেক্ষা কৰি থাকিল। হয়তো কোনোবা নাইট উপস্থিত

হ'ব পাৰে। সেই সময়ত এজন বাওনা দুৰ্গৰ প্ৰাচীৰলৈ আহিল। আৰু লগে লগে ঢোল-খোল, মৃদংগ বা দুন্দুভি বাজি উঠিল। কিন্তু ডন কুইকছোটক সম্ভাষণ জনাবলৈ কোনো নাছিল। ডনে বেছি সময় অপেক্ষা কৰি থাকিব নোৱাৰিলে। ইতিমধ্যে জেৰিনাস্তও আস্তাবললৈ যাবৰ বাবে অধৈৰ্য হৈ পৰিল। নিতান্ত বাধ্য হৈ তেওঁ অতিথিশালাৰ পিনে আগবাঢ়ি গ'ল।

ঠিক সেই সময়তে এটা ঘটনা ঘটিল। সেই সময়ত পথাৰত গাহৰিৰ পাল এটা চৰি আছিল। গধূলি হোৱা বাবে গাহৰি ৰখীয়াই শিঙা বজাই ঘৰলৈ উভতি যাবলৈ সাজু হ'ল। শিঙাৰ শব্দ শুনি কুইকছোটে ভাবিলে যে তেওঁৰ আগমন ঘোষণা কৰিবৰ বাবে হয়তো কোনোবাই শিঙা বজাইছে। ইমানপৰ কুইকছোটে সেই কথাটোত মনেই দিয়া নাছিল। অকণো সময় বিলম্ব নকৰি তেওঁ পোনচাটেই অতিথিশালাৰ দুৱাৰমুখত উপস্থিত হ'ল গৈ। সেই সময়ত দুজনী ছোৱালীয়ে তাত কাজিয়া কৰি আছিল। কুইকছোটে ভাবিলে সিহঁতে হয়তো তেওঁক আদৰিবলৈ আহিছে।

ডন কুইকছোটৰ আকস্মিক উপস্থিতিত আৰু তেওঁৰ অদ্ভুত চেহেৰা দেখি দুয়োজনীয়ে ভয় খাই ভিতৰলৈ দৌৰ মাৰিলে। কিন্তু কুইকছোটে তেওঁলোকক ভয় নাখাবলৈ ক'লে—

— ৰ'বা, ৰ'বা। তোমালোকে ভয় নাখাবা। মই তোমালোকক অভয় দিছো। মই তোমালোকৰ একো অন্যায় নকৰো। তোমালোকৰ দৰে ভদ্ৰ ছোৱালী মই বৰ ভাল পাওঁ।

কুইকছোটৰ কাণ্ড দেখি ছোৱালী দুজনী থমকি ৰ'ল। তাৰ পাছত হিঁ হিঁ কৈ হাঁহিবলৈ ধৰিলে। তাকে দেখি কুইকছোটৰ খঙে চুলিৰ আগ পালেগৈ। সেই সময়ত অতিথিশালাৰ মালিকজন নথকা হ'লে হয়তো এক অভাবনীয় ঘটনা ঘটিলহেঁতেন। শকত-আৱত নোদোকা মালিকজন নিশ্চয় ভাল বংশৰ মানুহ। কোনেও তেওঁক কটু কথা ক'বলৈ সাহস নকৰে। ডনৰ সাজ-পোছাক আৰু কাণ্ড-কাৰখানা দেখি তেওঁৰ মনে মনে হাঁহি উঠিল যদিও ডনক আথে-বেথে ঘোঁৰাৰ পৰা নমাই অতিথিশালাৰ ভিতৰলৈ লৈ গ'ল।

ভাগৰ আৰু ভোকে ডনক হেঁচা মাৰি ধৰিছিল। তেওঁ বৰ ক্লান্ত হৈ পৰিল। অতিথিশালাৰ মালিকক দেখি ভাবিলে তেওঁ চাগে এই দুৰ্গৰ মালিক। ডনে মালিকক ক'লে— আপুনি ৰেজিনাস্তক লৈ যাওঁক। চাব যাতে তাৰ একো কষ্ট নহয়। পৃথিৱীত এই ঘোঁৰাৰ দৰে ঘোঁৰা পাবলৈ নাই।

ৰেজিনাস্তক আস্তাবলত থৈ আহি মালিকে দেখিলে যে ডনে এটা কোঠাত সেই ছোৱালী দুজনীৰ সহায়ত বৰ্মটো খুলিবলৈ চেষ্টা কৰি আছে। বৰ্মটোৰ বুকু

আৰু পিঠিৰ পিনে খোলা গ'ল যদিও শিৰস্ত্ৰাণটো খুলিব পৰা নাই। শিৰস্ত্ৰাণটো সেউজীয়া ফিটাৰে ডিঙিৰ লগত বন্ধা আছে। ডনে কাকো ফিটাডাল কাটিব দিয়া নাই। তেনেহ'লে কি কৰা যায়। শিৰস্ত্ৰাণৰ সৈতে ডাঠ কাগজৰ চকু ঢাকনিখন ফিটাৰে ইমান টানকৈ অকাই-পকাই বন্ধা আছে যে বহু সময় চেষ্টা কৰিও খুলিব নোৱাৰিলে। টনা আজোৰা কৰাত কুইকছোটৰ ভাগৰ লাগিল।

থাকক দিয়া খুলিব নালাগে। বিৰক্ত হৈ কুইকছোটে ক'লে। এজনীয়ে ঢাকনিখন দাঙি ধৰি থাকিল আনজনীয়ে। ফোঁপোলা নলী এডাল আমি এটা মূৰ কুইকছোটৰ মুখত দি আনমূৰত ফটিকা ঢালি দিলে। মনৰ তৃপ্তিত ডন কুইকছোটে ৰাতিৰ আহাৰ কৰিলে।

যা-হওক এই সকলোবোৰ হ'ল। কিন্তু ডনৰ মনত এটা চিন্তাই বাৰে বাৰে কাইটৰ দৰে বিদ্ধিবলৈ ধৰিলে। এতিয়াও তেওঁ সম্পূৰ্ণ নাইট হ'ব পৰা নাই। ভাবি চিন্তি তেওঁ অতিথিশালাৰ মালিকৰ ওচৰলৈ গ'ল। তেওঁক ঘোঁৰাশাললৈ মাতি আনি দুৱাৰ বন্ধ কৰি ভৰিৰ ওচৰত আঁঠুকাঢ়ি বহি ক'লে “হে মহাশয়, আপোনাৰ ওচৰত মোৰ এটা প্ৰাৰ্থনা আছে। আপুনি যদি মোক কৃপা নকৰে মই আপোনাৰ ভৰি এৰি নিদিওঁ আৰু ইয়াৰ পৰা উঠিও নাযাওঁ।” এইবোৰ দেখি মালিকে মজা পালেও কিছু বিব্রতো হৈ পৰিছিল। মালিকে টনা-টনি কৰিলে যদিও ডনে তেওঁৰ ভৰি এৰি নিদিলে। নিতান্ত নিকপায় হৈ তেওঁ প্ৰতিশ্ৰুতি দিলে “ঠিক আছে। আপুনি যি বিচাৰিছে তাকে দিম।”

— ঠিকতো? কথা দিছে তো? ডনে ক'লে।

— আপুনি কওঁক- আপুনি কি বিচাৰে।

— আপুনি মোক নাইটৰ মৰ্যাদা দিয়ক। কাইলৈ পুৱাই মোক নাইট হিচাপে মানি লওঁক। ডনৰ কথাত কাকুতি-মিনতি। অতিথিশালাৰ মালিকে ডনৰ কথাত মজা পাইছিল আৰু একেধাৰতে ৰাজী হৈ গৈছিল। আনন্দত একে লাফে ডন মাটিৰ পৰা উঠি থিয় দিলে।

তেনেহ'লে আজি ৰাতিয়েই দুৰ্গৰ পূজাঘৰত দীক্ষা মন্ত্ৰৰ কামফেৰাও শেষ কৰক। আচলতে এইটো এটা ৰীতি। যিসকল নাইট উপাধিৰে ভূষিত হ'ব তেওঁলোকে আগদিনা ৰাতিৰ পৰা পুৱালৈকে অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ লৈ পূজাঘৰত প্ৰাৰ্থনা কৰি থাকিব লাগিব।” ডন কুইকছোটৰ কথাত মালিকে বৰ আমোদ পালে। ভাবিলে এই অহৌবলিয়াটোৰ সৈতে কিছু ধেমালি কৰা যাওঁক। কিন্তু কেনেকৈ কৰা যায়? মাত্ৰ কেইদিনমান আগতে পূজা ঘৰটো নতুনকৈ সাজিবৰ বাবে ভাঙি পেলোৱা হৈছিল। গতিকে পূজা ঘৰৰ পৰিৱৰ্তে ডনে গোটেই ৰাতি মুকলি ঠাইখিনিতে থিয় হৈ প্ৰাৰ্থনা কৰিব লাগিব। মালিকে ডনক সুধিলে—

— পূজাৰ খৰচৰ বাবে আপোনাৰ টকা-পইচা আছেতো ?

— টকা-পইচা ? এটা ফুটা কড়িও মোৰ হাতত নাই। মই কিতাপত পঢ়িছো যে বাহিৰলৈ আহিলে নাইটে লগত একো টকা-পইচা লৈ নাহে।

— সকলো ক্ষেত্ৰতে সেইটো সঁচা নহয়। নাইটসকলে টকা-পইচা লগত নানিলে বহুত অসুবিধা হয়। তেওঁলোকৰ লগত অনেক বোজাবাহক অনুচৰ থাকে। তেওঁলোকে টকা-পইচা ৰাখে আৰু কাপোৰ-কানি ধুই দিয়ে। যিজন নাইটৰ অনুচৰ নাথাকে তেওঁ নিজেই টকা-পইচা ৰাখিব লগা হয়। তেওঁলোকে ঘোঁৰাৰ নেজত এটা জোলোঙা বা মোনা বান্ধি ৰাখে। আপুনি মোৰ কথা শুনক। ভৱিষ্যতে টকা-পইচা নোলোৱাকৈ কেতিয়াও বাহিৰলৈ নাহিব।” ডনকুইকছোটে মালিকৰ কথা মানি ল’লে।

এইবাৰ ডনকুইকছোট অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ লৈ অতিথিশালাৰ মুকলি ঠাইডোখৰত উপস্থিত হ’ল। এটা কোণত জন্তুক আহাৰ খুৱাবৰ বাবে চৌবাচ্ছা এটা আছিল। ডনে চৌবাচ্ছাটোত অস্ত্ৰবোৰ থ’লে আৰু হাতত প্ৰকাণ্ড যাঠী এডাল লৈ জোনৰ পোহৰত মুকলি ঠাইখনৰ এটা মূৰৰ পৰা আনটো মূৰলৈ একান্ত মনেৰে কুচ-কাৰাজ আৰম্ভ কৰি দিলে। দৃষ্টি নিষ্ক্ষেপ অস্ত্ৰৰ পিনে যেনেকৈ নাইটসকলে কৰে। দূৰৰ পৰা অতিথিশালাৰ মালিকে খুটাৰ আঁৰত লুকাই থাকি ডনৰ কাৰ্যকলাপ চাই হাঁহিত ৰ’ব নোৱাৰা হ’ল।

ঠিক সেই সময়তে অতিথিশালালৈ আহিল এজন মানুহ। তেওঁ পানী খুৱাবলৈ গাধটোক মুকলি ঠাই ডোখৰলৈ লৈ আহিল। কিন্তু পানী খুৱাব কেনেকৈ ? পানী থোৱা চৌবাচ্ছাটো অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰেৰে ভৰি আছে। ডনে নিশ্চয় কোনোবা শত্ৰু আহিছে বুলি ভাবি চিঞৰি উঠিল— “সাৱধান- এখোজো আগ নাবাঢ়িবি। ইয়াৰ পৰা তুৰন্তে আঁতৰি যা। মহামান্য নাইট আহি আছে। জানইতো মহাপৰাক্ৰমী নাইটে কি কৰে ? তৰোৱালৰ এটা খোচতে সকলো চিটিকি যাব।

গাধৰ মালিকে ডনৰ কথাত সমূলি মনকাণ নিদিলে। চৌবাচ্ছাৰ পৰা অস্ত্ৰবোৰ উলিয়াই বাহিৰত পেলাই দিলে। তাকে দেখি ডনৰ খঙে মূৰৰ চুলিৰ আগ পালেগৈ। আকাশলৈ চকু নিষ্ক্ষেপ কৰি প্ৰেয়সী ডালসিনিয়াৰ নাম লৈ দুই হাতে তৰোৱাল ধৰি তীব্ৰবেগে আহি মানুহজনৰ মূৰত মাধমাৰ সোধালে। মানুহজন লগে লগে অজ্ঞান হৈ মাটিত লুটিখাই পৰি গ’ল। ডনে অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰবোৰ তুলি লৈ বীৰৰ দৰে কুচ-কাৰাজ কৰি সেই ঠাই পৰিত্যাগ কৰিলে। এবাৰলৈও বেচেৰা গাধৰ মালিকলৈ কটাক্ষ কৰি নাচালে।

ক্ষন্তেক পাছত আন এজন গাধৰ মালিকে গাধক পানী খুৱাবলৈ তালৈ আহিল। সেই মুকলি ঠাইখন গাধৰ পানী খুওৱা ঠাই বুলি মহামান্য স্ননামধন্য নাইট কুইকছোটে

জনা নাছিল। তেওঁ মুহূৰ্তৰ ভিতৰত আগন্তুকৰ মূৰত তৰোৱালেৰে প্ৰচণ্ড আঘাত কৰিলে। মানুহজনৰ মূৰৰ পৰা ধাৰাসাৰে তেজ ওলাবলৈ ধৰিলে। যন্ত্ৰণাত তেওঁ চিঞৰিবলৈ ধৰিলে। চিঞৰ শুনি অতিথিশালাৰ সকলো মানুহ ওচৰলৈ আহিল। এক ছলস্থূলীয়া পৰিৱেশৰ সৃষ্টি হ’ল। গাধৰ মালিকৰ তেনে অৱস্থা দেখি সকলোৱে কুইকছোটলৈ শিলগুটি দলিয়াবলৈ ধৰিলে। কুইকছোতো কম নহয়। তৰোৱাল উলিয়াই তৰ্জন-গৰ্জন কৰি কৰি আগবাঢ়ি গ’ল— পাৰশ্বৰ দল। লুকাই লুকাই শিলগুটি দলিয়াইছ কিয় ? সাহস আছে যদি আগবাঢ়ি আহ।” কথা বিষম দেখি অতিথিশালাৰ মালিকৰ চকু থৰ হৈ ৰ’ল। ঘটনাই অন্য ৰূপ লোৱা দেখি দৌৰি গৈ দুই পক্ষৰ মাজত সোমাই সকলোকে শান্ত কৰিবলৈ পাৰ্যমানে চেষ্টা কৰিলে। অতি কষ্টেৰে ডনক শান্ত কৰা হ’ল। তেওঁ ডনক ক’লে,— “আৰু প্ৰাৰ্থনা কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই। এতিয়াই নাইট অভিষেক অনুষ্ঠান শেষ কৰি দিও। আপুনি তৰোৱালখনেৰে এবাৰ ডিঙি আৰু এবাৰ বাওঁকান্ধত স্পৰ্শ কৰক।”

ডন কুইকছোটে শুনি সন্তোষ পালে—

— “ঠিক কথা কৈছে। যিমান সোনকালে পাৰে সিমান সোনকালে অভিষেক অনুষ্ঠান শেষ কৰক। ভয় কৰাৰ কোনো কাৰণ নাই। মই সকলোপিনে সতৰ্ক হৈ চাই আছো। মোক কোনোবাই আক্ৰমণ কৰিবলৈ আহিলে এই দুৰ্গৰ এটা প্ৰাণীও বাচি নাথাকিব।”

ডনৰ কথা শুনি অতিথিশালাৰ মালিকে মূৰে কপালে হাত দি বহি পৰিল। এনে অহৌবলিয়া মানুহৰ পৰা পৰিত্ৰাণ পাবৰ বাবে তেওঁ একেকোৰে কাৰ্যালয়লৈ গৈ এখন পকাবন্ধা বহী লৈ আহিল। আচলতে সেই বহীখন হিচাপ-পত্ৰ লিখা বহী আছিল। সদ্যহতে সেইখনকে প্ৰাৰ্থনা বহী হিচাপে ধৰি ল’লে। সেই ছোৱালী দুজনী আৰু এটা সৰু ল’ৰাক মাতি অনা হ’ল। সিহঁত মমবাতি হাতত লৈ দুয়োকাষে ঠিয় হ’ল। অতিথিশালাৰ মালিকে এইবাৰ ডনক মূৰ দোৱাই বহিবলৈ ক’লে। বহীখন খুলি তেওঁ মন্ত্ৰ পঢ়াৰ নিচিনাকৈ মুখেৰে বিব্ বিব্ কৰিবলৈ ধৰিলে। মন্ত্ৰ পঢ়া শেষ হ’লত তেওঁ ডনৰ গলধনত এটা কোব আৰু পিঠিত তৰোৱালেৰে এটা ঘাপ মাৰিলে। তাৰ পাছত এজনী ছোৱালীয়ে ডনৰ কঁকালৰ টঙালিত নাইটৰ বাবে গঢ়া এখন নতুন তৰোৱাল আঁৰি দিলে। আন এজনী ছোৱালীয়ে জোতাৰ তলত নতুন নলী এডাল বান্ধি দিলে। ডন কুইকছোটে এইবাৰ নাইটসুলভ ভঙ্গিমাৰে ৰেজিনাণ্টৰ পিঠিত উঠি ঘোঁৰা দৌৰাই সেই ঠাইৰ পৰা প্ৰস্থান কৰিলে।

বেচেৰা অতিথিশালাৰ মালিকে নৈশ আহাৰৰ বাবে টকা-পইচা একোকে নাপালে যদিও অকণো দুখিত নহ’ল। কিয়নো এনে অহৌবলীয়া মানুহ এজনৰ সংগ পাই তেওঁ বেচ আমোদ পাইছিল।

দুই

ডন কুইকছোটৰ

দুষ্টক দমন আৰু নতুন দুঃসাহসিক অভিযান

পুৱাৰ স্নিগ্ধ পোহৰত ডন কুইকছোটৰ ঘোঁৰা খট খট কৈ আগবাঢ়িছিল। গৈ থাকোঁতে ডনৰ মনত এটা ভাব খেলালে। বহুদিন ঘৰলৈ যোৱা নাই। এইবাৰ ঘৰলৈ যোৱা যাওঁক। ঘৰলৈ যোৱাৰ কথা ভবাৰ লগে লগে ডনে ঘোঁৰাক ঘৰ অভিমুখে চলাই দিলে। কিছুদূৰ গৈ আছে। এনেতে ডনে গোজৰণিৰ নিচিনা শব্দ এটা শুনিলে। ডন থমকি ব'ল। এনে লাগিল যেন ওচৰৰ জোপোহা গছৰ আঁৰৰ পৰাই শব্দটো আহিছে। ডন কুইকছোটে ভাবিলে নিশ্চয় কোনোবা হতভগীয়াই তেওঁৰ পৰা সহায় বিচাৰিছে।

— হে ভগবান। তোমাক ধন্যবাদ। নাইট হোৱাৰ লগে লগে তুমি মোক কাম কৰাৰ সুযোগ দিছ।

তেওঁ ঘোঁৰাটোক এজোপা গছৰ পিনে পোনাই দিলে। ডন আচৰিত হ'ল। এডাল ডাঙৰ গছত এটা ঘোঁৰা বন্ধা আছে আৰু অইন এডাল গছত প্ৰায় পোন্ধৰ বছৰীয়া ল'ৰা এটা বন্ধা আছে। ল'ৰাটোৰ গা উদং। তাক এজন মানুহে চাবুকৰে কোবাই কোবাই ক'বলৈ ধৰিছে— “ধূৰ্ত্ত। একেকোবে তোক চকু মেলি ৰাখিবলৈ শিকাম আৰু অইন এটা কোবত তোৰ মুখ বন্ধ কৰি দিম।” লগে লগে চাবুকৰ কোব। যন্ত্ৰণাত ল'ৰাজন কাতৰ হৈ পৰিছে। ডন কুইকছোট তুৰন্তে তাৰ ওচৰ পালে। ডনে মানুহজনক ক'লে—

— “তুমি এইবোৰ কি কাণ্ড কৰিছা? দুৰ্বলীৰ ওপৰত অত্যাচাৰ। তুমি ইমান অন্যায় কৰিছা। তুমি ঘোঁৰাত উঠা। উঠা বুলিছো নহয়। তুমি তোমাৰ তৰোৱাল হাতত লোৱা। তুমি যে কাপুৰুষ তাৰ প্ৰমাণ এতিয়াই দিম।”

মানুহজনে ভয়ত চাবুক পেলাই দিলে। তাৰ পাছত নম্ৰভাৱে ক'লে— “আপোনাৰ দোহাই। মোৰ কথাখিনি শুনক। আপোনাক সকলো কথা খুলি ক'ম। আচলতে এই ল'ৰাটো মোৰ চাকৰ। মোৰ ভেড়াৰ পাল চৰাবলৈ আহে। সি ইমানেই অসতৰ্ক যে মোৰ বহু ভেড়া হেৰাল। তাৰ অসতৰ্কতাৰ বাবে মোৰ ইমান লোকচান হ'ল। সেইবাবে মই তাক এই শিক্ষা দিছো। সি আকৌ মোক কয় এইটো মোৰ হেনো তাক দৰমহা নিদিয়াৰ ফন্দি।”

ডনে বুজি পালে যে মানুহজনে গোকাট মিছা কথা কৈছে। তেওঁ গৰ্জি উঠিল।

— মোৰ সন্মুখত তই মিছা কথা কৈছ। তোৰ ইমান সাহস। ইচ্ছা কৰিলে তোক এই যাঠীৰেই ফুটাই পেলাম। মোৰ কথা শুন। ল'ৰাটোক এতিয়াই এৰি দে। তাৰ যিমানবোৰ পাওনা আছে সকলো দি দে।

ল'ৰাজনে থোকাথুকি মাতেৰে ক'লে—

— ন' মাহৰ দৰমহা পাবলৈ বাকী আছে। শুনাৰ লগে লগে খঙত ডন জকি উঠিল।

বদমাইচ। মৰিবলৈ যদি বিচৰা নাই এতিয়াই তাৰ সকলো পাওনা দি দে। ডনৰ তৰ্জন-গৰ্জন শুনি মানুহজনে কান্দিবলৈ ধৰিলে।

“মহোদয়, মোক ক্ষমা কৰক। মোৰ ভুল হৈছিল। সি কিছু টকা পাব ঠিক। কিন্তু ন মাহৰ নহয়। যিখিনি পাবলগীয়া আছে, এতিয়াই মই দিব নোৱাৰিম। সি মোৰ লগত আহক। তাৰ পুৰা পাওনা মই দিম।” ল'ৰাজনে আপত্তি জনালে।

“নাই নাই। মই এওঁৰ লগত কেতিয়াও নাযাওঁ। এওঁৰ চালাকি বুজি পাওঁ। ঘৰলৈ গ'লে মোক টকা দিয়া দূৰৰ কথা বৰঞ্চ মোক কোবাই পিঠিৰ ছাল উঠাই দিব। মহাশয়, মই আপোনাক কাবৌ কৰিছো মোক এওঁৰ লগত যাবলৈ নিদিব।”

— “তোৰ এডাল চুলিও ইফাল-সিফাল কৰিব সি সাহস কৰিবলৈ নোৱাৰে। মই তাক তোৰ পুৰা পাওনা দিবলৈ কৈছো, সেইটোৱে যথেষ্ট। আৰু এতিয়াও যদি সি নাইটৰ নামত শপত খাই কয় যে তোৰ পাওনাখিনি দিব, তেতিয়াহে মই তাক যাবলৈ দিম” ডনে ক'লে।

— “মহোদয়, মই কথা দিছো, ঘৰ পালেই মই তাৰ সকলো পাওনা পুৰা কৰি দিম।” মানুহজনে ক'লে।

— “ঠিক আছে। কথামতে কাম কৰিবি। মোক তই চিনি পোৱা নাই? মই ডন কুইকছোট ডি লা মাঞ্চা। মই সকলো মানুহক চিধা কৰো। মোৰ কথা নুশুনিলে উপযুক্ত শাস্তি পাবি।” কথাখিনি কৈয়ে ডনে বুটজোতাৰে ঘোঁৰাৰ পেটত খোচ মাৰিলে। ঘোঁৰাৰ পিঠিত উঠি ডন আঁতৰি গ'ল।

সেই মানুহজনে ইমানপৰে ডনৰ গতি-বিধি লক্ষ্য কৰি আছিল। ডন গুচি যোৱাৰ পাছতেই ল'ৰাটোক ক'লে—

— অ' মোৰ সোণাই। ব'লা মোৰ লগত। তোমাৰ পাওনা আটাইখিনি সুদে-মূলে দিম।

— “সঁচানে? তুমি যদি তোমাৰ কথা নাৰাখা এতিয়াই নাইট উভতি আহিব। ল'ৰাজনৰ কথাত মানুহজনে হাঃ হাঃ কৈ হাঁহি দিলে। তাৰ পিচত নৰম সুৰত ক'লে—

— অ' সোণটো। চাচোন মই তোক কিমান ভাল পাওঁ। আহচোন ওচৰলৈ।

তোৰ সুদৰ লগতে ধাৰৰ বোজাটো আৰু অলপ বঢ়াই দিওঁ। এইবুলি কৈ তেওঁ ল'ৰাটোৰ হাতত জোৰকৈ ধৰিলে আৰু অইন এডাল গছত টানি টানি জোৰকৈ বান্ধি কোবাবলৈ ধৰিলে। মানুহজনৰ হাতৰ বিষ নুঠা পৰ্যন্ত তাক কোবায়ৈ থাকিল। তাৰ পাছত এৰি দি ক'লে—

—কটা নিধক। যা এতিয়াই তোৰ বাপেৰক নালিশ কৰগৈ। মোৰ এনে মন গৈছে যেন জীৱন্তে তাৰ গাৰ ছাল বখলিয়াই পেলাম।”

স্বনামধন্য প্ৰথম নাইট হোৱাৰ পৰা এনেকৈয়ে অন্ত পৰিল ডন কুইকছোটৰ দুষ্ট দমনৰ কাহিনী।

ডন ঘোঁৰাৰ পিঠিত গৈ আছে। ল'ৰাজনক মুক্ত কৰাৰ পাছত দুই-তিনিমাইলমান পথ গৈ আছে। এনেতে দেখিলে যে ছজন মানুহ ঘোঁৰাৰ পিঠিত উঠি ডনৰ পিনে আহি আছে। বিৰাটকায় ছাতি এটাৰে সিহঁতৰ মুখবোৰ ঢকা। তিনিজন ঘোঁৰাৰ পিঠিত আৰু খোজকাঢ়ি অহা আন তিনিজন তেওঁলোকৰ দাস। সিহঁতক দেখাৰ লগে লগে ডনে ঘোঁৰা ৰখালে। বিজুলীবেগেৰে এটা ভাব ডনৰ মনলৈ আহিল। ইমান দিন তেওঁ যিটো বস্তু বিচাৰি হায়ৰাণ হৈছিল, বোধহয় আজি সেই বস্তুটো পাব। তেওঁ ৰাস্তাৰ ঠিক মাজতে ঘোঁৰা ৰখালে। মানুহবোৰো লাহে লাহে ওচৰ চাপি আহিল। দুয়োপক্ষ একেবাৰে ওচৰ চাপিল। ডনে চিঞৰি উঠিল, “ৰ'বা, তোমালোকে স্বীকাৰ কৰা। অতুলনীয় সুন্দৰী ডালসিনিয়া ডেল টেবোজা পৃথিৱীৰ একমাত্ৰ সুন্দৰী, কৈ যোৱা, কোৱা। নহ'লে তোমালোক এক বিন্দুও আগবাঢ়ি যাব নোৱাৰা।”

সেই মানুহকেইজন আছিল বনিক। তেওঁলোকে ৰেশম কিনিবলৈ আহিছিল। তেওঁলোকে ক'লে—

— হে মহাশয়, আমি আপোনাৰ ভাবী পত্নীক নেদেখা-নুশুনাকৈ কেনেকৈ ক'ম যে তেওঁ পৃথিৱীৰ একমাত্ৰ সুন্দৰী।” তেওঁলোকৰ কথাত ডনৰ টিঙিচকৈ খং উঠিল। তথাপিও ক'লে—

— বৰ আচৰিত কথা। তোমালোকে লেডী ডালসিনিয়াৰ নাম শুনা নাই? তেওঁক দেখাও নাই? তেনেহ'লে এইটো বৰ অপৰাধৰ কথা। কৈয়েই ডনে তৰোৱালখন তুলি লৈ ৰেজিনাস্তৰ পিঠিত খুচি দিলে। ঘোঁৰাই চেকুৰ মাৰিলে। কিন্তু আধাবাটতে বেচেৰা ৰেজিনাস্ত চিৎ ভেলেঙা খাই পৰিল আৰু লগে লগে মহাবীৰ নাইট ডন কুইকছোট প্ৰচণ্ড শব্দেৰে ঠেকেচা খাই বাগৰি পৰিল। বেচেৰা নিশকতীয়া ডন উঠিব পৰা নাই কিয়নো সমস্ত বৰ্মৰ ভাৰ তাৰ ওপৰত। ডনৰ শৰীৰ অৱশ্যে হৈ পৰিল। মাটিৰ পৰা উঠিবলৈ গাত অকণো শক্তি নাই। তথাপি হুংকাৰ দি ক'লে—

—বদমাচৰ দল। কাপুৰুষ। পলাই নাযাবি। ঘোঁৰাৰ ভুলৰ বাবে মই মাটিত পৰি গ'লোঁ।

মালিকক বদমাচ আৰু কাপুৰুষ বুলি গালি পৰা বাবে এজন অনুচৰে একেৰোৰে আহি ডনৰ হাতৰ পৰা তৰোৱালখন কাঢ়ি লৈ ভাঙি পেলালে আৰু তাৰে এটা টুকুৰাৰে ডনক কোবাবলৈ ধৰিলে। তৰোৱালৰ ভঙা অংশটো টুকুৰা-টুকুৰ হৈ নোযোৱালৈকে ডনক কোবাই থাকিল। মাৰৰ কোবত ডনৰ কেবাডালো হাড় ভাঙিল।

এটা সময়ত বনিকৰ দল সেই ঠাই এৰি আঁতৰি গ'ল। মহামান্য নাইট ডন কুইকছোট তাতে অকলে কেঁকাই-গেথাই পৰি থাকিল। ভয় আৰু কষ্টত চিঞৰিবলৈ ধৰিলে। উঠিবলৈও তেওঁৰ শক্তি নোহোৱা হ'ল। ঠিক সেই সময়তে যাওঁক ডনৰ পৰিচিত এজন ব্যক্তি। অতি কষ্টেৰে মানুহজনে ডনক ৰেজিনাণ্টৰ পিঠিত তুলি গাঁৱৰ ঘৰলৈ লৈ আহিল। যেতিয়া তেওঁ ঘৰ পালেগৈ তেওঁৰ অৱস্থা অতি দুখ লগা। ধৰা-ধৰি কৰি তেওঁক বিছনাত শুৱাই দিয়া হ'ল। বহুদিন ধৰি তেওঁ বিছনাত শুই-বহিয়ে সময় কটালে।

ডন বিছনাত পৰি থাকোতে গাঁৱৰ খ্ৰীষ্টীয়ান, পুৰোহিত আৰু নাপিতে লগ লাগি ডনৰ লাইব্ৰেৰীৰ কিতাপবোৰ পুৰি পেলালে। কিতাপবোৰ ডনে নিয়মিত পঢ়িছিল আৰু সেইবোৰ পঢ়ি কল্পনা ৰাজ্যত উটি-ভাঁহি ফুৰিছিল। অস্বাভাৱিক কল্পনাই ডনৰ মগজুত বিশেষ স্থান লৈছিল। কিতাপ-পত্ৰবোৰ পুৰি তেওঁলোকে মিস্ত্ৰি মাতি আনি লাইব্ৰেৰীৰ দুৱাৰখন ইটাৰে গাঁথি বন্ধ কৰি দিলে। তাত যে এটা লাইব্ৰেৰী আছিল তাক জনাৰ কাৰো সাধ্য নাছিল।

স্বনামধন্য নাইট ডন কুইকছোট ডা-মাধো লাহে লাহে সুস্থ হৈ পৰিল। চলা-ফুৰাৰ শক্তি পোৱাৰ লগে লগে ডনে তেওঁৰ ভাল লগা কিতাপ বিচাৰি লাইব্ৰেৰীলৈ গ'ল। তাত লাইব্ৰেৰীৰ চিন-মোকাম নেদেখিলে। শেষত লাইব্ৰেৰীৰ সন্ধান বিচাৰি এজনী বনকৰা ছোৱালীৰ ওচৰলৈ গ'ল। ছোৱালীজনীয়ে আচৰিত হৈ সুধিলে—

“লাইব্ৰেৰী? ইয়াত কোনো লাইব্ৰেৰী নাই।” ডনৰ ভতিজাকেও ক'লে—

“খুৰা, তুমি যেতিয়া বাহিৰত আছিলি তেতিয়া এজন বিখ্যাত যাদুকৰ ড্ৰেগনৰ পিঠিত উঠি আহিছিল। আহিয়েই সি তোমাৰ লাইব্ৰেৰীত সোমাই গ'ল। তাত সি কি কৰিলে কোনেও নাজানিলে। কিছু সময়ৰ পাছত সি ঘৰৰ মুখৰ পৰা ওলাই আহিল আৰু গোটেই ঘৰ ধোঁৱাময় হৈ পৰিল। ধোঁৱা কমি যোৱাৰ পাছত দেখিলো যে কিতাপবোৰৰ সৈতে লাইব্ৰেৰীটোও অদৃশ্য হৈ গ'ল। বহুত বিচাৰিলো। কিন্তু তাৰ সন্তোদ নাপালো।”

ডনে ভাবিলে নিশ্চয় এই কাম সেই যাদুকৰ ফ্ৰেণ্টনৰ হ'ব লাগিব। সি এটা মস্ত যাদুকৰ আৰু মোৰ চিৰ শত্ৰু। এবাৰ যদি বদমাচক কেনেকৈ লগ পাব, তাক ভাল এশিকনি দিব লাগিব।

তিনি ছাংকো পাঞ্জা

ডন কুইকছোট কিছুদিনলৈকে শুই বহিয়ে কটালে। শুই শুই পুনৰ দ্বিধিজয়লৈ যোৱাৰ দিন গণি আছে। ডনৰ মনত পৰিল। অতিথিশালাৰ মালিকে নাইটৰ আলধৰা অথবা অনুচৰৰ কথা কৈছিল। ডনৰ ঘৰৰ ওচৰত এজন খেতিয়ক আছিল। চুটি চাপৰ আৰু কম বুদ্ধিৰ হ'লেও ভাল মানুহৰ শাৰীত ধৰিব পাৰি। আদহীয়া বয়সৰ পেটুৱা আৰু শুফীয়া মানুহজনক ডনে তেওঁৰ অনুচৰ হিচাপে নিৰ্বাচন কৰিলে। তেওঁৰ নাম ছাংকো পাঞ্জা। ডনে সাংকোৰ লগত প্ৰায়ে আলাপ-আলোচনা কৰে। সাংকোক অনেক প্ৰতিশ্ৰুতি দিয়ে। কেতিয়াবা প্ৰলোভনো দেখুৱায়। এই বুলি যে সাংকো ডনৰ অনুচৰ হ'লে এটা দ্বীপৰ শাসনকৰ্তা পাতিব।

— তুমি মনত ৰাখিবা যে তুমি এজন দ্বিধিজয়ী মহান নাইটৰ অনুচৰ হ'বা। মই যিখন দ্বীপ প্ৰথমতে জয় কৰিম তোমাক তাৰে শাসনকৰ্তা পাতিম। অৱশ্যে এডভেঞ্চাৰৰ পাছত যেতিয়া সেই দ্বীপ ডনৰ দখল হ'ব তেতিয়াহে।” শাসনকৰ্তা হোৱাৰ লোভত ছাংকোৱে ডনৰ অনুচৰ হ'বলৈ সন্মতি দিলে। তথাপিও ক'লে—

“মই আপোনাৰ লগত গ'লে মোৰ ল'ৰা-ছোৱালীবোৰৰ আলৈ-আথানি হ'ব। কোনে সিহঁতক খুৱাব?”

সাংকোৰ মুৰ্খামিত ডন আচৰিত হ'ল। ভাবিলে গাঁৱলীয়া সাধাৰণ খেতিয়কে নাইটৰ বীৰত্ব নুবুজাটো একো আচৰিত কথা নহয়।

— তুমি পৰাজিত নাইটৰ ধন-সম্পত্তিৰ অধিকাৰী হ'বা। দৰমহা বুলিবলৈ কিন্তু একো নাই।”

সাংকো পাঞ্জাইও কল্পনাৰ ৰাজ্যত ঘূৰি ফুৰিবলৈ ধৰিলে, এটা দ্বীপৰ শাসনকৰ্তা....।

টকা-পইচা আৰু অন্যান্য প্ৰয়োজনীয় সামগ্ৰী লৈ কাকো একো নোকোৱাকৈ ডন কুইকছোট এদিন নিশা সাংকো পাঞ্জাক লগত লৈ এডভেঞ্চাৰৰ সন্ধানত ঘৰৰ পৰা ওলাল। বৰ্মাবৃত ডন ৰেজিনাণ্টৰ পিঠিত আগে আগে আৰু পিচে পিচে সাংকো পাঞ্জাক পিঠিত লৈ তাৰ চেনেহৰ গাধা ড্যাপল আগবাঢ়িল। ড্যাপল নিবলৈ সাংকোৱে প্ৰথমে ইচ্ছা কৰা নাছিল। এজন মহামান্য নাইটৰ অনুচৰ। তাতে, আকৌ সি যদি দ্বীপৰ শাসনকৰ্তা হয়। এনেহেন মানুহে গাধাৰ পিঠিত উঠি যোৱা কোনোপধ্যেই

ডন কুইকছোটৰ বিচিত্ৰ অভিযান ১৯

শোভনীয় নহয়। ডনে তাক সান্ত্বনা দিলে,

— তুমি কোনোপধ্যেই চিন্তা নকৰিবা। গৈ থাকোতে প্ৰথমতে যিজন নাইটকে মই পৰাস্ত কৰিম তেওঁৰ ঘোঁৰাটো তোমাক দিম।

ছাংকোৱে তেতিয়াহে সকাহ পালে।

মাথু গাঁও এৰি তীব্ৰ গতিত দুয়ো গৈ আছে। ডন আৰু সাংকোৰ কল্পনাৰ পাখি লগা ঘোঁৰা বহুদূৰ আগবাঢ়ি গ'ল। ডনৰ মনত পৃথিৱী বিজয়ৰ সপোন আৰু সাংকোৰ স্বপ্ন দ্বীপৰ শাসনকৰ্তা....। মাজে মাজে সাংকোৱে ডনক মনত পেলাই দিয়ে ডনৰ প্ৰতিশ্ৰুতি।

— মই দ্বীপৰ শাসনকৰ্তা হ'মতো?

— চোৱা ছাংকো। এনেকুৱাওতো হ'ব পাৰে যে আমি এখন ৰাজ্য অধিকাৰ কৰিলো। সেই ৰাজ্যত তোমাক ৰজা পাতিলো। ডনে ক'লে।

— ৰজা? আনন্দত অধীৰ হৈ সাংকোৱে ক'লে, ঠিক আছে। মই বাক ৰজা হ'লো। মোৰ পত্নী সেই ৰাজ্যৰ ৰাণী হ'বতো?

— নিশ্চয়। তাত তোমাৰ কিবা সন্দেহ আছে? ডনে ক'লে।

— সন্দেহ আছে, কিন্তু আপোনাৰ কথাত সন্দেহ নাই। কিন্তু মোৰ পত্নীৰতো ৰাণী হোৱা যোগ্যতা নাই।

— বাক। সেই কথাটো মোৰ ওপৰত এৰি দিয়া। মই পুনৰবাৰ কৈছো— শাসনকৰ্তাৰ বাহিৰে মই তোমাক কোনো সৰু কামৰ দায়িত্ব নিদিও। ডনে ক'লে।

এনেকৈয়ে কথা পাতি আহি থাকোঁতে তেওঁলোক এখন পাহাৰৰ ওপৰ পালেগৈ। তাৰ পৰাই তললৈ দেখা গ'ল শাৰী পাতি থকা ত্ৰিশ-চল্লিশটা বায়ুকল (Wind mill) তাকে দেখি ডনৰ ভাব হ'ল যে সেইকেইটা বিৰাটকায় দৈত্য। ডনে সাংকোক চিঞৰি ক'লে—

— ছাংকো— চোৱা আমাৰ ভাগ্য কি সুপ্ৰসন্ন। দ্বিধিজয়ৰ বাবে বাহিৰ হৈছোহে মাত্ৰ, চল্লিশটা ভয়ংকৰ দৈত্যৰ মুখামুখি হ'লোৱেই। সিহঁতে মোক হাত জোকাৰি সন্মুখ ৰণলৈ আহান কৰিছে। মানুহে কয় পৃথিৱীত দৈত্য নাই। তেনেহলে সেইবোৰ কি? সেইবোৰ বিৰাটকায় দৈত্য— তুমি দেখিছা নে নাই?

“দৈত্য? ভয়ংকৰ দৈত্য? ক'ত?” অৱাক হৈ সাংকো পাঞ্জাই সুধিলে।

“আৰে দেখা পোৱা নাই? সোঁপিনে চা। সেই যে দীঘল দীঘল সিহঁতৰ ভয়ংকৰ হাতবোৰ। ইহঁতৰ কথা মই কিতাপত পঢ়িছো। কোনোটোৰ হাত আধা মাইল পৰ্যন্ত দীঘল থাকে।”

— হে মহাবীৰ মহামান্য নাইট। সেইবোৰ দৈত্য নহয়। সেইবোৰ বায়ুকল।

যিবোৰ আপুনি হাত বুলি ভাবিছে সেইবোৰ বায়ুকলৰ পাখি। বতাহত সেই পাখিবোৰ ঘূৰে আৰু তাৰ চাপতেই গমৰ পৰা আটা ওলায়।” সাংকোৱে ক’লে।

— বায়ুকল? গম ভঙা কল? তোৰ নিচিনা যথামুৰ্খবোৰে এনে কথা ক’বই। এডভেঞ্চাৰৰ বিষয়ে তই একো নাজান। শুন, সেইবোৰ দৈত্য, সাংঘাতিক ধ্বংস দৈত্য। চাইল’ মই সিহঁতক কি কৰো। যদি তোৰ ভয় লাগে চূপ-চাপ বাস্তাৰ দাঁতিত ভগৱানৰ নাম-জপ কৰি থাক।” এই বুলি কৈয়ে কোনো কথালৈ কৰ্ণপাত নকৰি তৰোৱাল মূৰৰ ওপৰত ঘূৰাই বায়ুকলৰ পিনে ঘোঁৰা চেকুৰাই দিলে। মনত তেওঁৰ যুদ্ধদেহি মনোভাব। “কাপুৰুষৰ দল। নাইটৰ পৰা এটা মাখিও সাৰি যাব নোৱাৰো।”

ইফালে ছাংকোৱে পিছ পিনৰ পৰা “দেউতা-দেউতা” বুলি চিঞৰিয়েই থাকিল। ঠিক সেই সময়তে বায়ুকলৰ চকা বতাহত ঘূৰিবলৈ ধৰিলে। তাকে দেখি ডনৰ বিশ্বাস অধিক গভীৰ হ’ল। ডনে ছংকাৰ দি চিঞৰিলে, চয়তানৰ দল। ব্ৰুইচাৰ দৈত্যৰ দৰে হেজাৰ হাত মেলিলেও মই তহঁতক আজি উচিত শিক্ষা দিম।” ডনে ঘোঁৰা চেকুৰাই দিলে। তৰোৱালখনেৰে নিজৰ মুখখন ঢাকি ধৰিলে যাতে শত্ৰুপক্ষই আঘাত কৰিব নোৱাৰে। তীব্ৰবেগে ঘোঁৰা দৌৰিছিল। ঘোঁৰা বায়ুকলৰ ওচৰ পোৱাৰ লগে লগে দৈত্য বুলি ভাবি ডনে তৰোৱাল খনেৰে সমস্ত শক্তিয়ে সন্মুখৰ বায়ুকলত আঘাত কৰিলে। বায়ুকল বতাহত ঘূৰি আছিল। বায়ুকলৰ চকাত লাগি তৰোৱাল সহ ডন মাটিত লুটি খাই বাগৰি পৰিল। এবাৰ ডন ৰেজিনাস্তৰ তলত আৰু এবাৰ ৰেজিনাস্তৰ ওপৰত। ডনৰ অৱস্থা দেখি সাংকোৱে তাৰ গাধ চেকুৰাই দিলে। উঠিবলৈ নাইটৰ শক্তি নাই। সাংকোৱে অতি কষ্টেৰে নাইট আৰু ৰেজিনাস্তক টানি আনিলে। তৰোৱাল ভাঙি টুকুৰা টুকুৰ হ’ল। কেৱল তৰোৱালৰ জোঙা আগটোহে উদ্ধাৰ কৰা হ’ল। ডনৰ সৰ্ব শৰীৰত আঘাতৰ ক্ষত-বিক্ষত চিন।

— হায় ভগৱান। আপোনাৰ এয়া কি অৱস্থা। ডনৰ অৱস্থা দেখি সাংকো হাউ-হাউ কৈ কান্দি উঠিল। মই আপোনাক পিছৰ পৰা ইমানকৈ চিঞৰি ক’লো যে সেইবোৰ বায়ুকল, দৈত্য নহয়, আপুনি নুগুনিলে।

— তই ইমান দুৰ্বল হৈ পৰিছ কিয় সাংকো। যুদ্ধ কৰিলে এনেকুৱাতো হয়গেই। ছিঃ ছিঃ। নাকান্দিবি। মোৰ এনে অৱস্থাৰ কাৰণ হ’ল যাদুকৰ ফ্ৰেষ্টন। তই জান নে এই যাদুকৰ ফ্ৰেষ্টনে মোৰ কিতাপ-পত্ৰ আনকি মোৰ লাইব্ৰেৰীটোও উৰুৱাই দিছিল। সেই হতভগা যাদুকৰে দৈত্যবোৰে বায়ুকল কৰি দিছে যাতে সিহঁতক পৰাস্ত কৰাৰ গোঁৱৰ যেন মই কৰিব নোৱাৰো। জানি ল। মই এজন মহাবীৰ নাইট। মই সিহঁতক জব্দ কৰিমই।

— আপোনাৰ ইচ্ছা পূৰণ হওঁক মহাবীৰ নাইট, এই বুলি কৈয়ে লাহে লাহে

অৱশ্য হৈ পৰা ডনক ৰেজিনাস্তৰ পিঠিত উঠাই দিলে। বেচেৰা ৰেজিনাস্তই ভৰিত বহুত আঘাত পাইছিল।

লাহে লাহে তেওঁলোক যাবলৈ ধৰিলে। ডন কুইকছোটৰ হাতত সেই উদ্যত তৰোৱাল নাই। বায়ুকলৰ প্ৰচণ্ড কোবত খণ্ড-বিখণ্ড হৈ গ’ল। তথাপি ডনৰ মনত লেশমানো দুখ নাই। গৈ থাকোতে তেওঁ সাংকোক ক’লে, মই কিতাপত পৰিছিলো। যুদ্ধ কৰি থাকোতে এবাৰ স্পেইনৰ এজন নাইটৰ তৰোৱালখন ভাঙি গৈছিল। তাৰ পাছত তেওঁ এডাল বিৰাটকায় ওক গছৰ ওৰি উভালি পেলালে অৰ্থাৎ সেই প্ৰকাণ্ড গছৰ ডাল ভাঙি পেলালে। তেতিয়াৰে পৰা তেওঁ ভয়ংকৰ কামবোৰ কৰিবলৈ ল’লে। সেইবোৰ দেখি তেওঁক সকলোৱে ব্ৰুইচাৰ বুলি মাতিবলৈ ধৰিলে। মই এই কথাবোৰ তোক কিয় কৈছো জাননে সাংকো। এইবাবেই কৈছো যে যি ওক গছজোপা মই প্ৰথমে দেখা পাম আৰু তাক উভালি পেলাম। তোৰ ভাগ্য যে তই এই ঘটনাবোৰ নিজ চকুৰে দেখা পাবি।”

— ভগৱানে আপোনাৰ মংগল কৰক। আপুনি আৰাম কৰি বহক। আপোনাৰ ভবিষ্যটো ভাল পাইছেনে?

— বিষটো এতিয়াও আছে। তথাপি মোৰ এই যন্ত্ৰণাৰ কথা মই কাকো ক’ব নোৱাৰিম। তই জান নে যে মৰি গ’লেও নাইটসকলে যন্ত্ৰণাৰ কথা কাকো ক’ব নোৱাৰে।

— এই ক্ষেত্ৰত মই একো ক’ব নোৱাৰো। তথাপি আপোনাৰ যদি কিবা অসুবিধা হয় মোক জনাব। আপোনাৰ সেৱা কৰিব পাৰিলেই মোৰ জীৱন ধন্য হ’ব।

লাহে লাহে সন্ধ্যা নামি আহিল। সেই নিশা তেওঁলোকে গছৰ তলতে কটালে। গছৰ ডাল এটা কাটি আনি ডনে যাঠীৰ নাল এটা বনাই পেলালে। তাৰ মূৰটো চাঁচি চিকুণ কৰিলে। দেখাত এখন অস্ত্ৰৰ দৰে হৈ পৰিল।

ৰাতি ডনৰ একো খোৱা-বোৱা নহ’ল। টোপনিও নাছিল। প্ৰেয়সী ডালসিনিয়াৰ চিন্তাত মন বিভোৰ হৈ উঠিছিল। নাইটসকলৰ জীৱন এনেকুৱাই নেকি? প্ৰেয়সীৰ চিন্তাত বিনিদ্ৰ নিশা কটায় দিয়া হয়। সাংকো পাজা এইবোৰ চিন্তাৰ পৰা বহু দূৰত। পেট ভৰাইয়ে খালে। তাৰ পাছত নাক বজাই শুই থাকিল।

পিছদিনা পুৱাই সিহঁতৰ যাত্ৰা আৰম্ভ হ’ল। এটা সময়ত সিহঁত গিৰিপথ আহি পালে। ডনে ক’লে— সাংকো এতিয়াহে আমি এডভেঞ্চাৰ কৰাৰ দৰে উপযুক্ত স্থান পাইছো। এডভেঞ্চাৰ কৰাৰ বাবে মোৰ মনটো উদ্বাউল হৈ পৰিছে। এটা কথা মই তোক আগতেই কৈ থওঁ। তই মন দি শুন। মই যদি কোনো নাইটৰ লগত যুদ্ধ কৰোতে হঠাত পৰি যাওঁ তেতিয়াহে তই সহায় কৰিবি। কিন্তু তোৰ তৰোৱালখন

মোক কেতিয়াও সেই সময়ত নিদিবি। এইটো বীতি বিৰুদ্ধ।

— আপুনি সেই কথা কেতিয়াও চিন্তা নকৰিব। আপোনাৰ প্ৰতিটো কথা মই আখৰে আখৰে পালন কৰি আহিছো। কিন্তু এটা কথা। মই শান্তি বিচাৰো। কোনোবাই যদি মোক মাৰিবলৈ খেদি আহে তাক মই পিছফালৰ পৰা মৰাটো অন্যায়ে হ'ব নেকি? ছাংকোৱে ক'লে।

— নাই নাই। সেই কথা মই কোৱা নাই। মই কেৱল কৈছো যে মোক সহায় কৰিবলৈ তই আগবাঢ়ি নাহিবি।”

— কেতিয়াও নাযাওঁ। যদি মই আপোনাৰ নিৰ্দেশ নামানো, মোক খেদি দিব। সাংকোৱে প্ৰতিশ্ৰুতি দিলে।

চাৰি

ছাংকো পাঞ্জাৰ গাধ চুৰি

ডন কুইকছোট আৰু সাংকো পাঞ্জাৰ এডভেঞ্চাৰ আৰম্ভ হ'ল। সিহঁতে ইতিমধ্যে বহুত এডভেঞ্চাৰ কৰিলে। প্ৰথমবাৰ এজন মানুহৰ লগত সন্মুখ সমৰত লিপ্ত হ'ব লগা হ'ল। সেই মানুহজনক বক্তান্ত অৱস্থাত এৰি দিলে যদিও ডনৰ শিৰস্ত্ৰাণৰ আধা অংশ উৰি গৈছিল আৰু ফলত সেই মানুহজনৰ তৰোৱালৰ ঘাপ ডনৰ কাণত পৰিছিল। শাৰীৰিক যন্ত্ৰণাতকৈ শিৰস্ত্ৰাণ হেৰোৱাৰ বেদনাই ডনক অধিক পীড়া কৰিছিল। ডনে শপত খালে যে যেতিয়ালৈকে অইন এজন নাইটৰ পৰা শিৰস্ত্ৰাণ আনিব নোৱাৰে তেতিয়ালৈকে পেট ভৰাই নাখায়। এনে ধৰণৰ শপত নাইটসকলেই খায়।

এদিন তেওঁলোক গৈ থাকোঁতে দুখন গাঁৱৰ সংযোগস্থানত ডন কুইকছোটে হঠাতে কিবা এটা দেখি বৈ গ'ল। সাংকোক ক'লে— “ছাংকো, সেইপিনে চাচোন। ধোঁৱাবৰণীয়া ঘোঁৰাৰ পিঠিত এজন নাইট আহি আছে। তাৰ মূৰত এটা সোণৰ মুকুট চিকমিকাই আছে।”

— তেনেকুৱাতো মই একো দেখা নাই। বৰঞ্চ মোৰ গাধটোৰ দৰে এটা গাধৰ পিঠিত উঠি এজন মানুহ আমাৰ পিনে আহি আছে। অৱশ্যে তাৰ মূৰত কিবা এটা চিকমিকাই আছে। তই দেখা পোৱা নাই? ঠিক আছে। তই অলপ দূৰত থাক, মই সেই মুকুটটো লৈ আহোঁ। মোৰ বাবে শিৰস্ত্ৰাণ এটাৰ বৰ প্ৰয়োজন।

সেই সময়ত কিছুমান বীতি আছিল। তেতিয়া চিকিৎসকৰ সংখ্যাও কম আছিল। কাৰোবাৰ জ্বৰ বা তেনেকুৱা বেমাৰ হ'লে ৰোগীৰ শৰীৰৰ পৰা তেজ বাহিৰ কৰি অনাটোৱেই চিকিৎসা আছিল। তেজ বাহিৰ কৰা কামটো নাপিতৰ আছিল। সিহঁতে ক্ষুৰেৰে ৰোগীৰ এডাল শিৰ কাটি দিয়ে আৰু হাতেৰে চেপি তেজ বাহিৰ কৰে। তেজ ধৰি ৰাখিবৰ বাবে নাপিতে সাধাৰণতে এটা পিতলৰ পাত্ৰ লগত ৰাখে। এতিয়াও বহুত নাপিতৰ লগত এনে ধৰণৰ পাত্ৰ ৰখা দেখা যায়।

যি কি নহওক। ডন কুইকছোটে দূৰৰ পৰা যাক নাইট বুলি ভাবি আছিল আচলতে সেইজন এজন নাপিতহে আছিল। নিজৰ গাধৰ পিঠিত উঠি তেওঁ এজন ৰোগীৰ শিৰ কাটি তেজ বাহিৰ কৰিবলৈ গৈছিল। বৰষুণ দি থকাৰ বাবে পিতলৰ পাত্ৰটোৰে মূৰটো ঢাকি ৰাখিছিল।

কিন্তু ডন কুইকছোটৰ সেইবোৰলৈ লক্ষ্য কৰাৰ ধৈৰ্য্য নাছিল। তেওঁ তবোৱাল দাঙি ছফ্কাৰ দি উঠিল—

— বদমাচ, এইবাৰ নিজকে বচাই ল'। এই বুলি কৈয়েই ডনে ঘোঁৰা চেকুৰাই দিলে।

বেচেৰা নাপিত। এনে এটা অদ্ভুত কিন্তুতকাৰ চেহেৰাৰ মানুহে খেদি অহা দেখি ভয়তে গাধ এৰি প্ৰাণ বচাবলৈ জংঘলৰ মাজলৈ দৌৰি সোমাই গ'ল। পিতলৰ পাত্ৰটো মাটিত পৰি ৰ'ল।

ডন কুইকছোট্টে সাংকোক ছকুম দিলে—

— তুৰন্তে যা। মুকুটটো লৈ আহ। সাংকোৱে মাটিৰ পৰা পাত্ৰটো আনি ডনৰ হাতত দিলে। হায় ভগৱান। সেইটো মুকুট নহয়। সেইটো নাপিতৰ বাটি। ডন কুইকছোট্টে বাটিটো মূৰৰ ওপৰত থ'লে। তাৰ পিছত নাইটসুলভ ভঙ্গিমাৰে ক'লে, “তই একো নাজান। এইটো এটা বিখ্যাত মুকুট। অৱশ্যে যাৰ মূৰৰ বাবে তৈয়াৰ কৰা হৈছিল তাৰ মূৰটো মোতকৈ বহুত ডাঙৰ। দুখৰ কথা মুকুটৰ আধাখিনি ভাঙি গৈছে।” ডনে সাংকোলৈ চালে। সাংকোৱে ডনৰ কাৰ্যকলাপ দেখি মুখ টিপি হাঁহি আছিল। তাকে দেখি ডনৰ খং উঠি গ'ল।

“বুৰ্ৰক। বুৰ্ৰকৰ দৰে কিয় হাঁহি আছ। এই মুকুটৰ কথা তই জান?”

“আপুনি ক'ত মুকুট দেখা পালে? এইটো নাপিতৰ বাটি।”

“কি কৈছ? নাপিতৰ বাটিৰ লগত মুকুটৰ তুলনা হয় নেকি? মই যি কৈছো কাণ পাতি শুন। এইটো এটা আচৰিত মুকুট। খাটি সোণেৰে তৈয়াৰী। হয়তো কোনোবা বদমাচে সোণৰ লোভত আধাখিনি গলাই লৈ গৈছে। আমাৰ সন্মুখত আমি যি চহৰ পাম তাতে সোণাৰীৰ দোকানত গৈ মোৰ মূৰৰ জোখাৰ মাপ লৈ এটা মুকুট বনাই ল'ম। সদ্যহতে এইটোকে মই মূৰত পিন্ধি লওঁ।” অহৌবলিয়াটোৰ লগত একো কৰিব নোৱাৰি সাংকো মনে মনে থাকিল।

আন এদিনাখন ডন কুইকছোট্ট ঘোঁৰাৰ পিঠিত আৰু সাংকো গাধৰ পিঠিত উঠি কথা পাতি গৈ আছে। ডনে দেখিলে ধূলিৰে আকাশ চানি ধৰিছে। সাংকোক ক'লে চাচোন সাংকো, সেইপিনে আকাশত ধূলিৰ দৰাপিতা বৰষুণ হৈছে। এনে লাগিছে যেন এদল সেনা কুচ-কাৰাজ কৰি এইপিনে আগুৱাই আহিছে।” সাংকোৱে ধেমালিৰ সুৰত কলে, “এদল সেনা নহয়— দুই দল সেনা অহা যেন লাগিছে। এদল ইয়াত আৰু আন দল ধূলিৰ মাজত।” ডনে নিৰীক্ষণ কৰিলে। সাংকোৰ কথা বিশ্বাস কৰি অত্যন্ত সন্তোষ পালে। এৰা, দুই দল সৈন্য আহিছে। সিহঁতৰ লগত মোকাবিলা কৰিব লাগিব।

— তেনেহলে আমি এতিয়া কি কৰিম? সাংকোৱে সুধিলে।

— কিয়? আমি সিহঁতৰ মাজৰ যিজন দুৰ্বল— সেইজনক সহায় কৰিম। সেইপিনে চা চোন সাংকো। চিক্চিকিয়া বৰ্ম পিচ্চা যিজন নাইটক দেখিছ তেওঁৰ ঢালখনত এজনী সুন্দৰী ছোৱালীৰ ভৰিৰ ওপৰত কুচি মুচি শুই থকা এটা সিংহৰ ছবি অঁকা আছে। তেৱেই হ'ল বীৰ লৰকালকো আৰু আনজনক চোৱা, তেওঁৰ সোঁপিনে থকা দৈত্যটো হ'ল তেওঁৰ ব্ৰাণ্ডাৰ্বাৰান।” ডনে বহুকেইজন নাইটৰ নাম ক'লে যেন তেওঁ সন্মুখত তেওঁলোকক দেখা পাই আছে। ডনৰ কাণ্ড দেখি সাংকোৰ মুখৰ মাত হৰিল। অবাক হৈ কেবল ডনৰ কথা শুনি থাকিল। হঠাৎ তাৰ চমক ভাঙিল।

— আপুনি কি কৈ আছে? মই দেখোন কোনো নাইট, দৈত্য আনকি কোনো মানুহো দেখা নাই।

— কিয় তই শুনা নাই- ঘোঁৰাৰ খুড়াৰ শব্দ- সেই বণ ছংকাৰ। একোৱেই তোৰ কাণত সোমোৱা নাই। আচৰিত।

— নাই, নাই। মই কোনো বণ ছংকাৰ শুনা নাই। অৱশ্যে ভেড়াৰ মাত শুনা যেন লাগিছে। সাংকোৱে ক'লে।

— মই বুজিছো যুদ্ধৰ কথা শুনি তোৰ ভয় লাগিছে। ডনে হাঁহি হাঁহি ক'লে। ডনে পুনৰ ক'লে—

— তোৰ যুদ্ধ কৰা দৰকাৰ নাই। তই একাষত থাকি মই কেনেকৈ যুদ্ধ কৰো চাই থাক। কৈয়েই ডনে সন্মুখলৈ ঘোঁৰা চেকুৰাই দিলে। ডনৰ কাণ্ড দেখি সাংকো হতবাক হ'ল। সি প্ৰায় চিঞৰিয়ে ক'লে।

— ৰ'ব ৰ'ব মহাশয়। ভগৱানৰ শপত। আপুনি নাযাব। সেইবোৰ দুৰ্ধৰ সেনা দল নহয়। সেইবোৰ নিৰীহ ভেড়াৰ পাল। অনুগ্ৰহ কৰি আপুনি উভতি আহক।

কোনে শুনে কাৰ কথা।

ডন কুইকছোট্টে সাংকোৰ কথাত কৰ্ণপাত নকৰি অধিক জোৰেৰে ঘোঁৰা চেকুৰাই দিলে। ভেড়াৰ পালৰ মাজত সোমোৱে সোঁৱে-বাঁৱে সকলোপিনে তবোৱাল চলাবলৈ ধৰিলে। ভেড়াবোৰে ভয়ত যেনি-তেনি যাবলৈ ধৰিলে। বহুত ভেড়া মৰিল ঘোঁৰাৰ ভৰিৰ চেপাত। ভেড়াৰখীয়াবোৰ হতভম্ব হ'ল। হৈ চৈ কৰিব ধৰিলে। ডনে সিহঁতলৈ জাক্ৰম নকৰিলে। উপায়হীন হৈ ভেড়াৰখীয়াবোৰে ডনলৈ লক্ষ্য কৰি বাস্তাৰ শিলৰ টুকুৰা দলিয়াবলৈ ধৰিলে। শিলৰ টুকুৰা আহি ডনৰ বুকুত পৰিল। বেজিনাস্তৰ পিঠিৰ পৰা ডন বাগৰি পৰিল। অচেতন দেহ তেজেৰে ৰাঙলী হ'ল।

কিছুসময়ৰ পাছত ডনৰ সংজ্ঞা আহিল। নিজকে সম্বৰণ কৰি পুনৰ ঘোঁৰাৰ

পিঠিত উঠি ফটিকাৰ বটল এটা উলিয়াই ল'লে। ডনৰ বিশ্বাস ফটিকা খালে, পলকতে সকলো যজ্ঞা দূৰ হৈ যায়। ডনে মুখত ফটিকা ঢালিছে মাত্ৰ এনেতে শিল এটা আহি ডনৰ মুখত পৰাৰ লগে লগে বটল ভাঙি চিটিকি পৰিল। শিল লাগি ডনৰ কেইবাটাও দাঁত ভাঙি গ'ল। ঘোঁৰাৰ পিঠিৰ পৰা ডন মাটিত বাগৰি পৰিল। ভেড়াৰখীয়াবোৰে ডনৰ মৃত্যু হোৱা বুলি ভাবি তাৰ পৰা পলাই গ'ল।

এনেতে হেপাই-ফোপাই সাংকো পাঞ্জা সেইখিনি পালেহি। সাংকোৱে দেখিলে ডনৰ দাঁতৰ পাৰিৰ আধা ওলাই গৈছে আৰু বুকুৰ যজ্ঞাত চটফটাই আছে। সাংকোৱে পগলাৰ দৰে চিঞৰিবলৈ ধৰিলে—

— হায়! হায়! মই কতবাৰ আপোনাক ক'লো যে এইবোৰ ভেড়া। ভেড়াৰ পালে ধূলি উৰুৱাইছে, আপুনি মোৰ কথা একোৱে নুশুনিলে।

ডনে প্ৰতিবাদ কৰি ক'লে “ভেড়াৰ পাল? তোৰ ভুল হৈছে। তই নাজান-ফ্ৰেষ্টনৰ দৰে বাজীকৰৰ পক্ষে চেহেৰা সলনি কৰা একোৱে সহজ কাম। তই গাধৰ পিঠিত উঠি পাহাৰৰ ওপৰলৈ যা। তাত ঘোঁৰাৰ ভৰিৰ চিন চাব দেখা নাপাবি। কেৱল দেখা পাবি নাইট আৰু অনুচৰৰ দলে পূৰ্বৰ চেহেৰা ফিৰাই পাইছে আৰু কুচ-কাৱাজ কৰি গৈ আছে। সাংকো, আমাৰ যাত্ৰা পথত কিছু এডভেঞ্চাৰ সিহঁতেও কৰি দেখুৱালে।

একেলগে কেইবাটাও এডভেঞ্চাৰ কৰাৰ ফলত নাইটৰ বিশ্বাসৰ প্ৰয়োজন হ'ল। পাহাৰৰ ফাঁকত নিৰ্জন ঠাইত আশ্ৰয় বিচাৰি শেষত ওক গছৰ তলত ৰাতিটোৰ বাবে থকাৰ ব্যৱস্থা কৰি ল'লে। তেওঁলোক ইমানেই ক্লান্ত হৈ পৰিছিল যে নিজে নিজৰ ঘোঁৰা আৰু গাধৰ পিঠিত শুই থাকিল। ঠিক সেই সময়তে এজন চোৰ যাওঁক। চোৰে গাধটো দেখি ভাবিলে যে ইমানদিন সি খোজ কাঢ়োতে তাৰ ভৰিখন নচলা হৈছে। এই গাধটো ভাল যেন লাগিছে। ইয়াকে লৈ যোৱা যাওঁক। কিন্তু মালিক দেখোন তাৰ পিঠিতে শুই আছে। এতিয়া কি কৰা যায়। চোৰটোৱে তাৰ বুদ্ধিৰে সাংকোৱে গম নোপোৱাকৈ তাক মাটিত থৈ গাধটো চুৰ কৰি লৈ গ'ল। সাংকোৱে নাক বজাই শুই থাকিল।

ৰাতি পুৱাল। সাংকোৰ মুখত ৰ'দ পৰাত সাৰ পাই চকু মেলিলে। গাধটো নেদেখি আচৰিত হ'ল। তাৰ গাধ ক'লৈ গ'ল? সি চাৰিওপিনে গাধটো বিচাৰিলে। ক'তো শুংসুত্ৰ নাপালে।

যিয়েই নহওক শেষ পৰ্যন্ত লা মাঞ্চাৰৰ লোকে ডনক গৰুৰ গাড়ীৰে ঘৰলৈ লৈ আহিল। ডন কুইকছোটে ভাবিলে এইখন গৰুৰ গাড়ী নহয়। এইখন এখন ৰথ যিখন ৰথ কেৱল ডন কুইকছোটৰ বাবে তৈয়াৰ কৰা হৈছে। ডনে পুনৰ কল্পনা ৰাজ্যত ঘূৰি ফুৰিবলৈ ধৰিলে।

পাঁচ ডালসিনিয়া

পুনৰ এডভেঞ্চাৰ আৰম্ভ হ'ল কুইকছোটৰ। সঙ্গী হ'ল সাংকো পাঞ্জা। নিজৰ বাহন ৰেজিনাস্ত আৰু সাংকোৰ গাধক লৈ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলে। গৈ থাকোতে ডনে ভাবিলে মই ইমান ঘূৰা-ফুৰা কৰিছো, এডভেঞ্চাৰ কৰিছো অথচ মোৰ প্ৰিয়তমা মানসপ্ৰতিমা ডালচিনিয়াক এবাৰো দেখা কৰা নাই। ই বৰ অন্যায় হৈছে। এইবাৰ মই ডালচিনিয়াক লগ ধৰিমই।

তেওঁলোক ডালচিনিয়াৰ চহৰ টোবোজোৰ উদ্দেশ্যে ৰাওনা হ'ল। মাজনিশা তেওঁলোক টোকেজাত উপস্থিত হ'ল। চাৰিওপিনে নিশাৰ নিস্তন্ধতা। সকলো গভীৰ টোপনিত লালকাল। নাইটসুলভ ভঙ্গীমাৰে ডনে সাংকোক নিৰ্দেশ দিলে—

— মোক তেওঁৰ অট্টালিকালৈ লৈ ব'ল। সাংকোৱে অৰাক হৈ ক'লে,

— অট্টালিকা? কাৰ অট্টালিকা? আপুনি কি কৈছে? যোৱাৰ যতিয়া আমি তেওঁক লগ পাইছিলো তেওঁ এটা জৰাজীৰ্ণ ঘৰত আছিল। সেইটোকে যদি আপুনি অট্টালিকা বুলি কয় তেনেহলে এই ৰাতি তালৈ গৈ একো কৰিব নোৱাৰো।

— ঠিক আছে। যেতিয়া তই তাৰ অট্টালিকা দেখা পাবি তেতিয়া তই কি কৰিব লাগিব মই কৈ দিম। তেনেহ'লে এতিয়া কি কৰা যায়। অ' সেইটো কি? সেইটোৱেটো অট্টালিকা। ডনে ঘোঁৰাৰ পিঠিত উঠি ল'লে আৰু এটা প্ৰকাণ্ড ঘৰৰ জপনাৰ সন্মুখত ঘোঁৰা ৰখাই দিলে।

আচলতে সেই ঘৰটো টোবোজোৰ এটা গীৰ্জা ঘৰ। ডনে চাৰিওপিনে চালে।

ক'তো ডালসিনিয়াক দেখা নাপালে।

ৰাতি পুৱাল। সাংকোৱে ডনক বুজাই-বঢ়াই গীৰ্জা ঘৰৰ পৰা উলিয়াই এডাল গছৰ তললৈ লৈ আহিল।

সেই ঠাইখন চহৰৰ পৰা বহু দূৰত আছিল। ডনক তাতে থৈ সাংকো চহৰলৈ আহিল। আহিবৰ সময়ত ডনক ক'লে—

“আপুনি মন মাৰি নাথাকিব। মই এইমাত্ৰ আপোনাৰ মৰমৰ লেডি ডালসিনিয়া ডেল টেবোজোক লৈ আহিম।”

সাংকো চহৰলৈ আগবাঢ়িল। ডন কুইকছোটোৰ দৃষ্টিৰ পৰা সি আঁতৰি গ'ল। কেতিয়া সাংকো উভতি আহিব উৎকণ্ঠাত ডনে সময় কটাবলৈ ধৰিলে। ডালসিনিয়াক

লগত লৈ আহিব বুলি ডনৰ আনন্দৰ সীমা নাই। কেৱল উৎকণ্ঠা আৰু প্ৰতীক্ষা।

সাংকো? সেই ডনৰ দৃষ্টিৰ পৰা আঁতৰি আহিল সি গাধৰ পিঠিৰ পৰা নামিল। এডাল প্ৰকাণ্ড গছৰ তলত সি দীঘল দি শুই পৰিল আৰু গোটেই ঘটনাটো ভাবিবলৈ ধৰিলে। নিজৰ মনতে প্ৰশ্ন সি তুলিলে— আৰু নিজকে নিজে ক'বলৈ ধৰিলে:

“ভাই সাংকো, এইবোৰ তই কি কৰিছ? কিয় তই এনেকৈ ৰাজকুমাৰীক বিচাৰি হায়ৰাণ হৈছ? তোৰ নাইট মহাশয়ে জানো কোৱা নাই যে ৰাজকুমাৰী হৈছে একমাত্ৰ সুন্দৰী, সেই সুন্দৰী থাকে ৰাজপ্ৰাসাদত আৰু যে কিমান ডাঙৰ ডাঙৰ কথা কয়। তেওঁক তই কেনেকৈ বিচাৰি পাবি? ইমান ডাঙৰ চহৰত ডালসিনিয়াক বিচাৰি পোৱা কি সম্ভৱপৰ?

সন্দেহ নাই ডনৰ মগজুৰ গোলমাল হৈছে। মোৰ অৱস্থাও তথৈবচ। কিন্তু, ডন চেৰাপাগল। দৈত্য বুলি বায়ুকলৰ চকাৰ ওপৰত তৰোৱাল ঘূৰাই জপিয়াই পৰিল। ভেঁৰাৰ পালক দৈত্য যেন দেখিলে। এই চহৰৰ প্ৰথম ছোৱালীজনী যেতিয়া তোৰ নজৰত পৰিব, তেওঁকে ডালসিনিয়া বুলি তই ডনৰ ওচৰলৈ লৈ আনিবি। বিনা দ্বিধাই ডনে বিশ্বাস কৰিব। আৰু যদি বিশ্বাসো নকৰে তথাপি ভাবিব এয়া নিশ্চয় কোনোবা যাদুকৰ কাৰচাজি। সি সেই সুন্দৰীৰ এই অৱস্থা কৰিছে।

এইবোৰ কথা পাণ্ডুলিয়াই সাংকো সন্ধ্যাপৰ্যন্ত সেই গছৰ তলতে বহি থাকিল। উভতি গৈ যাতে ডনক ক'ব পাৰিব যে গোটেই টোবোজাখন ডালসিনিয়াক বিচাৰি চলাথ কৰিলে।

এনেতে সাংকোৰ ভাগ্য সুপ্ৰসন্ন হ'ল। সন্ধ্যা সময়ত উভতি যোৱাৰ পৰত দেখা পালে গাঁৱৰ তিনিজনী ছোৱালী তিনিটা গাধৰ পিঠিত উঠি সেইপিনে আহি আছে। তাকে দেখি গাধ চেৰুঁৰাই সাংকো ডনৰ ওচৰ পালেগৈ।

— কি সাংকো? খবৰ কি? নিশ্চয় ভাল খবৰ আছে।

— হয় মহাশয়। সঁচাকৈয়ে সুখবৰ। একমুহূৰ্ত সময় নষ্ট নকৰি আপুনি ৰেজিনাস্তৰ পিঠিত উঠক। ডালসিনিয়াই তেওঁৰ দুগৰাকী সহচৰীৰ সৈতে আপোনাক দেখা কৰিবলৈ এইপিনে আহিছে। সাংকোৱে একে উশাহতে কথাখিনি ক'লে।

— হে ভগৱান। তোমাৰেই কৃপা। তই সঁচাকৈয়ে কৈছ নে সাংকো? এয়া কি সম্ভৱ? ডনে প্ৰায় চিঞৰিয়ে ক'লে।

“সম্ভৱ। সকলো সম্ভৱ। মই আপোনাৰ লগত ধেমালি কৰিছো বুলি ভাবিছে নেকি? আপুনি নিজে চাওঁকচোন জিকমিকিয়া সাজ-পোছাক আৰু গহনা পিন্ধি তেওঁলোক এইপিনে আহি আছে। লিগিৰীৰ পিছনত আছে হীৰাৰ গহনা আৰু কাপোৰত চুম্বকি লগোৱা। তেওঁলোক তিনিখন ৰথত আহিছে।” সাংকোৱে ক'লে।

“তই কি কৈছ সাংকো? ঘোঁৰাৰ পিঠিৰ ওপৰত উঠি ডালসিনিয়া আহিছে?” খঙেৰে ডনে কলে।

“আপুনি যে কি শুনিছে। মই কৈছো ৰথত উঠি আহিছে বুলি আৰু আপুনি শুনিছে ঘোঁৰাত উঠি অহা বুলি। মই আপোনাক শপত খাই কৈছো সিহঁতৰ দৰে সুন্দৰী ছোৱালী মই জীৱনত দেখা নাই।”

“তেনেহ'লে সাংকো— আমি আগবাঢ়ি যাওঁ বল। আৰু শুন, মই শপত খাই কৈছো— ইয়াৰ পাছৰ অভিযানত যাক দেখো সেইটো তোৰ হ'ব। তোৰ যদি পছন্দ নহয়, তেনেহ'লে মোৰ লা মাঞ্চাৰ গাঁৱত যি তিনিখন খেতিৰ পাম আছে তাকে দিম।

পাম তিনিখন পালেই মোৰ বাবে যথেষ্ট। মই চলি যাব পাৰিম। যিবোৰ বস্ত্ৰৰ কথা কৈছে সেইবোৰত মোৰ ভৰসা নাই। সাংকোৱে ভাবিলে।

তেওঁলোক গৈ আছে, এনেতে দেখা পালে তিনিজনী ছোৱালী সামান্য দূৰত থিয় হৈ আছে। ডনকুইকছোটে গভীৰভাৱে তেওঁলোকক নিৰীক্ষণ কৰিলে। মনে মনে অস্বস্তিবোধ কৰিলে। সাংকোক সুধিলে, সাংকো ৰাজকুমাৰী চহৰ এৰি ক'বলৈ গ'ল নেকি?”

সাংকোৱে চিঞৰি উঠিল— “আপুনি কি কয় প্ৰভু। ৰাজকুমাৰী চহৰ এৰি ক'বলৈ যাব কিয়? আপুনি দেখা পোৱা নাই- সৌপিনে চাওঁক। ৰাজকুমাৰীয়ে লিগিৰৰ সৈতে আপোনাৰ ওচৰলৈ আহি আছে।”

“নাই সাংকো— মই একো দেখা নাই। মাত্ৰ দেখিছো গাধৰ পিঠিত উঠি তিনিজনী গাঁৱৰ ছোৱালী আমাৰ পিনে আহি আছে।”

“হায় হায়। আপুনি কি কৈছে। তিনিজনীকে আপুনি ভুল দেখিছে।”

“বিশ্বাস কৰ সাংকো। মই স্পষ্টকৈ দেখা পাইছোঁ। সেইবোৰ খাটি গাধ।”

“হ'বই নোৱাৰে। মই জানো যে আপোনাৰ দৃষ্টি একেবাৰে পৰিষ্কাৰ। আপুনি অনুগ্ৰহ কৰি পোনচাটেই আগবাঢ়ি যাওঁক। আপোনাৰ প্ৰিয়তমা ডালসিনিয়াই আপোনাৰ বাবেই অপেক্ষা কৰি আছে।” এই বুলি কৈয়েই সাংকোৱে এজনী ছোৱালীৰ ভৰিত ধৰি আবোল-তাবোল বকিবলৈ ধৰিলে। ডনকুইকছোটেও খোজ কাঢ়ি তাৰ ওচৰলৈ আহি আঁঠুকাঢ়ি বহিল। ডনৰ দৃষ্টিত সন্দেহ আৰু দুখৰ ছায়াই আবৰি ধৰিলে। সেই ছোৱালীজনীক সাংকোই সুন্দৰী ডালসিনিয়া বুলি কৈছে। একেবাৰে গাঁৱলীয়া ছোৱালী। চেপেতা নাক, লম্বাথুতুৰী- দেখাত একেবাৰে আপচু। ডন নিশ্চুপ হৈ ব'ল।

কিন্তু ছোৱালীজনীয়ে চিঞৰি উঠিল— “এই, এই কি কৰিছ? আমাক বাট

এৰি দে। আমাক যাবলৈ দে। আমাৰ বহুত কাম আছে।’

সাংকো বহাৰ পৰা উঠিল। ছোৱালীজনীৰ কথা শুনি ডন কুইকছোটে ক’লে “তুমি ঠিকেই কৈছা। দুৰ্ভাগ্যই এতিয়াও মোৰ পিছ এৰা নাই। হে সুন্দৰী। তুমি এই বিশ্বৰ একমাত্ৰ সুন্দৰী। তুমি নাজানা এজন দুষ্ট যাদুকৰে মোৰ দৃষ্টিক কুৱলীৰে ঢাকি তোমাৰ প্ৰকৃত ৰূপত মোক চাবলৈ দিয়া নাই.....।

এনে অদ্ভুত কাৰ্যকলাপ দেখি ছোৱালীজনী চিঞৰি উঠিল—

“আইতা-আইতা, এইপিনে চোৱাচোন। এই মানুহজনে কি আবোল-তাবোল বকি আছে শুনাচোন। মোক যাবলৈ দিয়া। বুলি কৈয়েই ছোৱালীজনীয়ে গাধৰ পিঠিত উঠি ভৰিৰে গাধৰ বুকুত খোচ মাৰি দিলে। গাধটো যাবলৈ উদ্যত হ’ল। তিনি বান্ধৱী ধীৰে ধীৰে আগবাঢ়ি গ’ল। ডনকুইকছোটে উদাসীন দৃষ্টিৰে সি যোৱাৰ পিনে চাই ব’ল। ভাবিলে, হায় হায়, দুষ্ট যাদুকৰে মোৰ সুন্দৰী শ্ৰেষ্ঠ ডালসিনিয়াক মোৰ সন্মুখত কুৎচিত চেহেৰা কৰি পেলাইছে। মোৰ ডালসিনিয়াৰ শৰীৰৰ পৰা কি সুন্দৰ ফলৰ গোলক বাহিৰ হয়। অথচ আজি দুৰ্গন্ধ। ভোকোটা ভোকোটা গোলক ওলাইছে। এইবোৰ যাদুকৰৰে কাম।

“বদমাচ যাদুকৰ। প্ৰভু মোৰ ভয় লাগিছে। কিজানিবা আপোনাকো যাদুকৰে হেৰিং মাছলৈ ৰূপান্তৰিত কৰি ধোঁৱাৰ মাজত বান্ধি থয়। সাংকোৱে মুখ লুকুৱাই হাঁহিলে। ডনে ঘোঁৰা ৰখাই ঘোঁৰাটো এৰি দিলে। মনটো বিষাদেৰে ভৰা। তেওঁ ৰেজিনান্তক নিজ ইচ্ছামতে ফুৰিবলৈ দিলে।

ছয়

ডনকুইকছোট আৰু যাত্ৰাদলৰ মানুহ

ডনকুইকছোটৰ যাত্ৰা পুনৰ আৰম্ভ হ’ল। গৈ থাকোতে তেওঁলোকৰ সন্মুখত দেখা পালে গাধৰে টনা গাড়ী। গাড়ীৰ ভিতৰত আছে বিচিত্ৰ চেহেৰাৰ মানুহ। চালকৰ পোচাক আছিল চয়তানৰ পোছাকৰ দৰে। তাৰ কাষত বহাজনৰ হাতত আছিল মৰা মানুহৰ লাওখোলা আৰু হাড় যাক মৃত্যুৰ প্ৰতীক বুলি কোৱা হয়। আৰু ঠিক কাষত বহিছে হাতত ধনুকাড় লৈ এজন তজবজিয়া ডেকা। তাৰ ওচৰত এজন ৰজা মূৰত সোণৰ মুকুট। তাৰ কাষত এজন নাইট-পিন্ধনত বগা বৰ্ম, শিৰোজ্ঞাণৰ সলনি মূৰত বগা পাগুৰি। নানা অদ্ভুত পোচাক পৰিহিত বিচিত্ৰ মানুহৰ দল দেখি ডন কুইকছোটো অবাক হৈ ব’ল। আনপিনে সাংকো ভয়ত পেপুৰা লাগিল। এনে ধৰণৰ কাণ্ডকাৰখানাৰ অৰ্থ উলিয়াব নোৱাৰিলে। মনত আশঙ্কাই দেখা দিলে। ডন যদিও অবাক হৈছিল, পিচ মুহূৰ্ততে এটা ভাবে তেওঁৰ মনত থৌকি বাথৌ লগাই দিলে। ভাবিলে ইও এক এডভাঙ্গাৰ হ’ব পাৰে। লগে লগে হুংকাৰ দিলে— “হেই চয়তানৰ দল, ক’ৰ পৰা আহিছ আৰু ক’লৈ যাবি। তহঁতৰ লগত থকাবোৰ কোন? গাড়ীৰ চালকে লগে লগে উত্তৰ দিলে— আমি মহাশয় যাত্ৰা পাৰ্টিৰ দল।

পাহাৰৰ সিপাৰে যি চহৰ আছে তালৈকে যাম। আমি তাতে যাত্ৰা অভিনয় কৰিম। আমাৰ নাটকৰ নাম “মৃত্যুৰ মহাসভা”।

“বৰ ভাল কথা। তোমালোক ভাল মানুহৰ দল। তোমালোকৰ কল্যাণ হওক। তোমালোক যোৱাগৈ। যদি কেতিয়াবা কিবা প্ৰয়োজন হয় মোক ক’বা মই নিশ্চয় সহায় কৰিম। মই এনে ধৰণৰ যাত্ৰাপাৰ্টিৰ অভিনয় বৰ ভাল পাওঁ।” ডনে ক’লে। সকলোখিনি ঠিকেই চলিছিল। এনেতে এটা ঘটনা ঘটিল। সেই যাত্ৰাপাৰ্টিৰ এজন অভিনেতাই অভিনয় কৰি নাচি নাচি ডনৰ ওচৰলৈ আহিল। তাৰ হাতত এডাল লাঠি। লাঠিডালত তিনিটা বল আৰু ঘণ্টা বন্ধা আছিল। সি ধেমালি কৰি ৰেজিনান্তৰ নাকৰ আগত বল দুটা নচুৱাবলৈ ধৰিলে। বলৰ নাচ আৰু ঘণ্টাৰ টং টং, শব্দ শুনি ঘোঁৰাটোৱে থৰকাচুতি হেৰুৱাই জপিয়াবলৈ ধৰিলে। ডনে তাক কোনোমতে দমাব নোৱাৰিলে। দুপাৰি দাঁত চেপি ধৰি ঘোঁৰাই তৰা-নৰা চিগি দৌৰ দিলে। ডন পৰি যোৱা বুলি ভাবি সাংকোৱে গাধৰ পৰা নামি একে দৌৰে ঘোঁৰাৰ কাষ পালেগৈ। ইতিমধ্যে ৰেজিনান্ত মাটিত লুটিখাই পৰিল আৰু তাৰ ভৰিৰ কোব ডনৰ মূৰত

লাগিল। ডন মাটিত বাগৰি পৰিল। সাংকো আকৌ বিপাণ্ডত পৰিল। সি দেখিলে যে সেই বুৰ্বক বহুৱাটোৱে সাংকোৰ গাধৰ পিঠিত উঠি ববাব টেঙাৰ বলেৰে গাধটোৰ মূৰ আৰু পিঠিত কোবাবলৈ ধৰিলে। গাধটোৱে ভয় খাই ইমূৰৰ পৰা সিমূৰলৈ দৌৰা-দৌৰি কৰিবলৈ ধৰিলে। সাংকো বিমোৰত পৰিল। কি কৰা যায়। তাৰ গাধক বাজয় নে ডনক বচায়। কি কৰিব নকৰিব একো ঠিৰাং কৰিব নোৱাৰি সি একে ঠাইতে টলকা মাৰি থিয় হৈ ৰ'ল। শেষত সি ডনৰ ওচৰলৈ গ'ল। সাংকোৱে ডনক উঠাই দিলে। হঠাৎ সাংকোৱে চিঞৰি উঠিল। বদমাচটোৱে মোৰ গাধটো লৈ পলাই গ'ল।

— কোন বদমাচ? ডনে সুধিলে।

— সেই বলৱালা বহুৱাটো, ছাংকোৱে উত্তৰ দিলে।

— তই চিন্তা নকৰিবি। মই এতিয়াই গৈছো। বিশ্বাসঘাটকক ডিঙিত ধৰি এতিয়াই তোৰ গাধ মোকলাই আনিম। তই মোৰ পিছে পিছে আহি থাক। অনতিপলমে আমি তাক আটক কৰিম। যি কোনো উপায়ে তোৰ গাধৰ সলনি সিহঁতৰ গাধ এটা কাটি হলেও আনি তোক দিম।

নাইটৰ খং দেখি সাংকোৱে ভয় খাই কলে— নাই নাই। আপুনি ইমান ব্যতিব্যস্ত নহব। মই দেখিছো মানুহজনে মোৰ গাধটো এৰি দৌৰি পলাইছে।

সঁচাকৈয়ে গাধটো তেতিয়া মাটিত পৰি আছিল আৰু বহুৱাটো চহৰৰ পিনে আগুৱাই গৈছিল।

— নহয়, নহয়। মই সিহঁতক এৰি নিদিও। ইহঁতে গাধটোৰ বহুত নগুৰ-নাগতি কৰিলে। সাংকোৰ আপত্তি অগ্ৰাহ্য কৰি ডন কুইকছোটোৱে সিহঁতক কৰায়ত্ত কৰাৰ উদ্দেশ্যে ঘোঁৰা চেকুঁৱাই দিলে।

— এই হতভগাৰ দল, ৰৈ যা- কেনেকৈ অচিন লোকৰ সৈতে ভদ্ৰ ব্যৱহাৰ কৰা উচিত তহঁতক শিক্ষা দিম।

ডনৰ ছংকাৰ শুনি যাত্ৰা পাৰ্টিৰ মানুহ কেইজনে ততাতৈয়াকৈ গাড়ীৰ পৰা নামি বহুত শিলগুটি গোটালে। সাংকো আৰু তাৰ প্ৰভু আহিলেই যাতে শিলগুটি মাৰি অভ্যর্থনা কৰিব পাৰে।

ডন ক্ষন্তেক ৰ'ল। মনে মনে ভাবিলে কেনেকৈ তাহাঁতক আঘাত কৰা যায়। সাংকোৱে দৌৰি আহি তাৰ প্ৰভুক গৰা মাৰি ধৰিলে—

— ভগৱানৰ দোহাই। আপুনি ইহঁতৰ লগত যুদ্ধ কৰিব নাযাব। এবাৰ মাত্ৰ ভাবক ইহঁত কোন? ইহঁত কেৱল যাত্ৰা পাৰ্টিৰ লোক, অভিনয় কৰে। ইহঁতক এৰি দিয়ক প্ৰভু। ইহঁতৰ মাজত এজনো নাইট নাই। আপোনাৰ দৰে এজন নাইটে সিহঁতৰ

লগত যুদ্ধ কৰিব? এইটো কোনোৰকমে শোভা নাপায়। সিহঁত নাইট নহয়। সাংকোৱে ক'লে।

— এৰা, কথাটো তই ঠিকেই কৈছ। কেৱল এই কাৰণেই মই তাহাতক এৰি দিলো। নাইটৰ বাহিৰে মই কাৰো বিৰুদ্ধে অস্ত্ৰ নধৰো। ঠিক আছে। এইবাৰ তোৰ পাল। তই সিহঁতৰ লগত যুদ্ধ কৰগৈ। অৱশ্যে তই যদি ভাব ইহঁতে তোৰ ক্ষতি কৰিছে তেনেহলে যা-যুদ্ধ আৰম্ভ কৰ। ইয়াৰ পৰাই মই তোক কৈ থাকিম কেনেকৈ যুদ্ধ কৰিব লাগে।

— মহোদয়-বহুত ধন্যবাদ। মই যুদ্ধ নকৰো। খাটি খীষ্টানে সদায় শত্ৰুক ক্ষমা কৰি দিয়ে। মই শান্তি বিচাৰো। তদুপৰি সিহঁতে মোৰ গাধৰ একো ক্ষতি কৰাও নাই। সাংকোৱে ক'লে।

— সাংকো, ই বৰ ভাল অ'। যি ভাল বুলি বুজি পাৰ তাকে কৰ। বৰ বিবেচক, এই তই বল, ইহঁতক ইয়াতে এৰি আমি অন্যপিনে যাওঁ। নতুন এড্‌ভাঙ্গাৰৰ সন্ধান কৰোগৈ।”

ঘোঁৰাৰ মুখখন ঘূৰাই লৈ এড্‌ভাঙ্গাৰৰ সন্ধানত তেওঁলোকে পুনৰ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলে।

সেই ৰাতি সিহঁতে গছৰ তলতে কটালে। সাংকোৱে কৰ্ক গছৰ আৰু ডনে ওখ গছৰ তলত শুলে। কোনোবা অচিনাকি লোকৰ কথা-বাৰ্তাত ডনৰ বাৰে বাৰে টোপনি ভাগি যায়। চাৰিওপিনে চকু ফুৰাই দেখা পালে অলপ দূৰত ঘোঁৰাসহিত থিয় হৈ আছে। এজনে ঘোঁৰাৰ পৰা নমাৰ লগে লগে তাৰ তৰোৱালখন বৰ্মাটোত লাগি ৰান ৰান শব্দ কৰি উঠিল। ডনে ভাবিলে এইজন নিশ্চয় নাইট হ'ব। ডনে ফুচ ফুচাই সাংকোক জগালে— এই সাংকো তুৰন্তে উঠ। নতুন এড্‌ভাঙ্গাৰৰ সুযোগ আহি গৈছে।

— ভগৱানে তেনেহলে পঠাইছে। ক'ত আছে? চকু মোহাৰি মোহাৰি সাংকোৱে সুধিলে—

— ক'ত মানে? তোৰ মূৰটো ঘূৰালেই দেখা পাবি এজন নাইট। মাটিত শুই বিশ্রাম কৰিছে। বিৰক্তিতে ডনে ক'লে।

“তাক লৈ কি হ'ব? তাৰ লগত এড্‌ভাঙ্গাৰৰ সম্পৰ্ক কি?” সাংকোৱে প্ৰশ্ন কৰিলে। অকল কথা ক'বলৈ গ'লে তাৰ লগতেই এড্‌ভাঙ্গাৰ হয়। ই কি? সেইখন তাৰ হাতত গিটাৰ। সি গিটাৰত তাৰ বান্ধি আছে। হয়তো সি এতিয়া গান আৰম্ভ কৰিব।” বিশ্বিত হৈ ডনে ক'লে।

সিহঁতে বহি বহি তাৰ গান শুনি থাকিল। অচিনাকি নাইটে কৰণ সুৰত তাৰ

প্ৰিয়তমাৰ হৃদয়হীনতাৰ কথা শুনাইছিল। সেই কৰুণ সুৰৰ মুৰ্চনা চৌদিশে বিয়পি পৰিছিল। গোটেই পৰিৱেশটো গধুৰ হৈ পৰিল। গান গোৱা শেষ হ'ল। অচিনাকি নাইটে নিজে নিজে কথা ক'বলৈ ধৰিলে— এয়া সঁচাকৈয়ে বিশ্বাসযোগ্য যে সকলোৰে মানি লৈছে তুমি সকলোতকৈ সুন্দৰী। নাভাবৰ নাইট, লেওনৰ নাইট, কাচলিয়াৰ নাইটেও তোমাক একমাত্ৰ সুন্দৰী বুলি মানি লৈছে। আৰু লা মাঞ্চাৰ সকলো নাইট... লা মাঞ্চাৰ নাম শুনাৰ লগে লগে ডন উচপ খাই উঠিল।

— তেওঁ সঁচা কোৱা নাই। মই লা-মাঞ্চাৰ নাইট। মই ডালসিনিয়াৰ বাহিৰে অন্য কোনো শ্ৰেষ্ঠ সুন্দৰী বুলি মানিব নোৱাৰো। বোধহয় এই মনুহজনৰ ই মানুহ কথাৰ কোনো লাগ-বান্ধ নাই। শুনোচোন আৰু কি কয়। হয়তো নতুন কথা শুনিব পাৰিম, ডনে ক'লে। এইবোৰ কথা সি কয়েই থাকিব। সাংকোই উত্তৰ দিলে। নতুন নাইটে সিহঁতৰ কথা বাৰ্তাবোৰ শুনি আছিল। তেওঁ সুধিলে— কোন আছ অ' তাত।

ডনকুইকছোটো তাৰ ওচৰলৈ গ'ল। ওচৰা-ওচৰিকৈ দুয়ো বহি লৈ বন্ধুভাৱে বহুত কথা পাতিলে। সাংকোয়েও নতুন নাইটৰ অনুচৰজনৰ লগতো অনেক কথা পাতিলে। দুয়ো আপোনমনে কথা বতৰা কৈ নতুন অনুচৰে অন্য ফটিকা আৰু মতৰ মাহ খালে। তাৰ পিছত দুয়ো ওচৰা ওচৰিকৈ শুই থাকিল।

ইপিনে নতুন নাইট আৰু ডন কুইকছোটৰ অন্তৰঙ্গ আলাপ চলিল। প্ৰথমতে তেওঁলোকৰ কথা বতৰাত বন্ধুত্বৰ সুৰ ফুটি উঠিছিল। কিন্তু হঠাৎ সেই সুৰ সলনি হ'ল যেতিয়া 'নতুন নাইটে নিজৰ বীৰত্বৰ কাহিনী শুনাৰলৈ ল'লে। কোন নাইটক কেনেকৈ পৰাস্ত কৰিলে তেওঁ এখন দীঘল তালিকা কৈ শুনালে। তালিকাৰ শেষৰ জনৰ নাম আছিল লা মাঞ্চাৰ বিখ্যাত নাইট ডন কুইকছোটো।

নতুন নাইটৰ আবোল-তাবোল কথা শুনি ডন প্ৰথমে বিৰক্ত হৈ পৰিছিল। খণ্ডো উঠিছিল। তেওঁৰ কথা শুনি অধৈৰ্য হৈ ডনে ক'লে “শুনা বন্ধু। তুমি স্পেইনৰ কোন নাইটক কিমান সহজে পৰাস্ত কৰিছা.... তাৰ সঁচা-মিছা তুমিয়ে জানা। সেই বিষয়ে মই একো নকও। কিন্তু লা মাঞ্চাৰ ডন কুইকছোটক তুমি হৰুৱাইছা। সেই কথা মই কোনোপধ্যে মানিব নোৱাৰো। হয়তো দেখাত তেওঁৰ নিচিনা কাৰোবাক হৰুৱাইছা।

— মই ঠিক কথা কৈছো। মই ডন কুইকছোটক হৰুৱাইছো। তাত কোনো সন্দেহ নাই। মই যিজনক হৰুৱাইছো- তেওঁৰ অনুচৰজনৰ নাম সাংকো পাঞ্জা। যদি মোৰ কথা বিশ্বাস নকৰা তেনেহলে তৰোৱালেৰে যুদ্ধ কৰাই যাওঁক। তৰোৱালেৰে তোমাক বিশ্বাস কৰিবলৈ বাধ্য কৰাম। নতুন নাইটে দম দি ক'লে।

— হে বন্ধু, ইমান সোনকালে এইবোৰ কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই। মই সেই

ডনকুইকছোটক ভালকৈ জানো। এইখন পৃথিৱীত তেওঁ মোৰ অতিপ্ৰিয় বন্ধু। মোৰ ভাব হয় কোনোবা দুষ্ট যাদুকৰে ডনকুইকছোটৰ অবিকল চেহেৰাৰ নাইট তোমাৰ সন্মুখত হাজিৰ কৰিছিল। তোমাৰ যদি এই কথাত বিশ্বাস হয় তেনেহলে আচল কথা তোমাক কৈছো শুনা। লা-মাঞ্চায় ময়েই ডন কুইকছোটো। তাকো যদি বিশ্বাস নকৰা মই তাৰ প্ৰমাণ দিছো। ডনে তৎক্ষণাত ঘোঁৰাত লাফ মাৰি উঠিল আৰু তৰোৱাল উলিয়াবলৈ উদ্যত হ'ল। নতুন নাইট তেতিয়াও আধাশোৱা অৱস্থাত। ডনৰ কাণে দেখি মুখ টিপি হাঁহি আছে। শুই শুয়ে তেওঁ ক'লে— মই কোনো ডন কুইকছোটোক ভয় নকৰো। সি ছদ্মবেশী যাদুকৰেই হওঁক বা আচল ডনকুইকছোটোই হওক। এই ৰাতি যুদ্ধ কৰাৰ প্ৰয়োজন নাই। আমি ৰাতিপুৱালৈ অপেক্ষা কৰিব পাৰো।

“সেয়ে হওক।”

দুয়োজনে তেওঁলোকৰ অনুচৰক নিৰ্দেশ দিলে যাতে ঘোঁৰাবোৰ সাজু কৰি ৰাখে আৰু পুৱাই তেওঁলোকে যুদ্ধ আৰম্ভ কৰিব। যুদ্ধৰ কথাশুনি সাংকো চিন্তাত পৰিল। আকৌ যুদ্ধ। কিন্তু কি কৰা যায়। মালিকৰ কথা শুনিবই লাগিব। নতুন সঙ্গীৰ লগত সাংকোৰো ঘোঁৰাক সন্মুখ সমৰৰ বাবে প্ৰস্তুত কৰিবলৈ গ'ল।

— শুনা ভাই, আমাৰ মালিকসকলেতো যুদ্ধ কৰিবই। আমাৰো যুদ্ধ কৰা উচিত নহয় জানো? আমাৰ ৰীতি কি জানা? আমাৰ মালিকে যেতিয়া যুদ্ধ কৰিব, মালিকৰ অনুচৰ বোৰেও এলেহুৱাৰ দৰে বহি নাথাকে। সিহঁতেও যুদ্ধ কৰিব।” নতুন অনুচৰে ক'লে।

— তোমালোকৰ দেশত সেই ৰীতি চলিব পাৰে। কিন্তু আমাৰ দেশত নাই। মই জীৱনত শুনা নাছিলো। মোৰ ভাব হয় এইবোৰ কেবল গুণ্ডাবোৰৰে কাম। যদি এইটো সঁচাকৈয়ে সত্যও মই কিন্তু মানি নলও। কি লৈ মই যুদ্ধ কৰিম? মোৰ তৰোৱাল ক'ত? সাংকোৰে ক'লে।

“তুমি কিয় চিন্তা কৰিছা। মই তাৰ ব্যৱস্থা কৰি দিম। মোৰ লগত দুখন বস্তা আছে। তাৰে এখন মই ল'ম। আনখন তুমি ল'বা। বস্তাৰেই আমি যুদ্ধ কৰিম।” নতুন অনুচৰে বুদ্ধি উলিয়ালে।

— তোমাৰ যে কথা। ধূলিত আমাৰ কাপোৰকানি নষ্ট হৈ যাব। সাংকোৰে ভয় খাই ক'লে।

— তেনেহ'লে বাদ দিয়া। আমি দুয়োজনে বস্তাত আধাডজনমান শিলগুটি আনোঁগৈ ব'লা। দুয়ো দুয়োজনলৈ শিলগুটি মাৰি যুদ্ধ কৰিম।”

— এইবোৰ বাদ দিয়া। মই তোমাক কাবোঁ কৰিছো। মই কোনো যুদ্ধ বিগ্ৰহ কৰাত নাই। শিলগুটিৰ সলনি কোমল ভেৰাৰ নোমেৰে তৈয়াৰী বল দিলেও যুদ্ধ

নকৰো। আমাৰ নাইটসকলে যুদ্ধ কৰি ভাল পায়। তেওঁলোকক যুদ্ধ কৰিবলৈ দিয়া। আমি সেইবোৰত নাই” দৃঢ়ভাবে সাংকোৰে ক’লে।

— ঠিক আছে। আধা ঘণ্টাৰ বাবে আমি যুদ্ধ নকৰো।

— নাই ভাই। এক মিনিটৰ বাবেও নহয়। চোৱা বন্ধু তোমাৰ লগত মোৰ কোনো মনোমালিন্য নাই; কোনো খং নাই। অথচ কিয় তোমাৰ লগত যুদ্ধ কৰিয় কোৱাচোন।

— ঠিক আছে। এটা কাম কৰা যাওঁক। মই এতিয়াই তোমাক কেইটামানটা আৰু ঘোচা মাৰি মাটিত পেলাই দিছো। তেতিয়াতো তোমাৰ খং উঠিব। নতুন অনুচৰে ক’লে।

— নাই ভাই। তেতিয়াও মোৰ খং নুঠিব। মই তোমাৰ মতলব চূৰ্ণ-বিচূৰ্ণ কৰিব পাৰো। তুমি যিয়েই নকৰা কিয় মই মোৰ নাকটো ভাঙিব নোখোজো। বৰফ লাঠিৰ কোবত তোমাৰ মূৰটো ভাঙি পেলাম। মোৰ যদি খং উঠি যায়, মই ভয়ঙ্কৰ হৈ উঠিম। সাংকোৰে দম দি ক’লে।

— ঠিক আছে ৰাতিপুৱাবলৈ দিয়া। তেতিয়া দেখা যাব, নতুন অনুচৰে ক’লে।

লাহে লাহে আকাশ পোহৰ হ’বলৈ ধৰিলে। চকু মেলিয়ে সাংকোৰ চকুত পৰিল নতুন সঙ্গীৰ নাকটো। বাপৰে বাপ কি বিৰাট নাক। পকা বিলাহীৰ দৰে ৰঙা নাকটো। নাকটো ডুলি আছে। গোটেই নাকটোৱে বেকা হৈ বিকৃত ৰূপ লৈছে। ইয়াৰ লগত যুদ্ধ কৰিব নোৱাৰি। সাংকোৰে নতুন সঙ্গীক তন্নতন্নকৈ নিৰীক্ষণ কৰিলে। আনপিনে ডনে তাৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বীক ভালদৰে লক্ষ্য কৰিলে। তেওঁৰ মুখখন শিৰোজ্ঞাণেৰে ঢকা আছিল। মুখখন কোনো ৰকমে দেখা নাযায়। তেওঁ বৰ্মৰ ওপৰত এটা সোণালী কোট পিন্ধিছিল। সূৰ্যৰ কিৰণত চিকমিকাই উঠিছিল। শিৰোজ্ঞাণত হালধীয়া, সেউজীয়া আৰু বগা ৰঙৰ কেইটামান পাখি লগোৱা আছিল। ডনে ভাবিলে অচিনাকি নাইট খুব বেচি ওখ নহলেও শক্তিশালী যেন লাগে। অৱশ্যে তেওঁ সাংকোৰ দৰে ভয়াতুৰ নহয়।

ডনে এইবাৰ নতুন নাইটক মাতিলে— নাইট বন্ধু, অনুগ্ৰহ কৰি শিৰোজ্ঞাণটো খোলা। তোমাৰ মুখখন এবাৰ চাই লওঁ।

— হাৰো বা জিকো। যুদ্ধ শেষ হোৱাৰ পাছত তুমি বহুত সময় পাবা। এতিয়া ইমান ব্যতিব্যস্ত হ’ব নালাগে।

— অন্ততঃ তুমি মোক দেখি ক’ব পাৰিবা যে তুমি পৰাস্ত কৰা সেইজন ডন কুইকছোটো মই হয়নে নহয়। ডনে ক’লে।

— মই এটা কথা ক’ব পাৰো যে এটা কণীৰ লগত অইন এটা কণীৰ যি মিল

তোমাৰ লগত তেওঁৰো তেনে মিল হ’ব পাৰে। নতুন নাইটে ক’লে।

— ঠিক আছে। তুমি ঘোঁৰাত উঠা। মই সেই মানুহজন হয় নে নহয় প্ৰমাণ কৰিবলৈ বেছি সময় নালাগিব। ডনে ক’লে।

সময় খৰচ নকৰি তেওঁলোক ঘোঁৰাত উঠিল। তাৰ পিছত উভয়ে উভয়ৰ পিনে আগবাঢ়ি আহিল। এনে সময়তে ডন কুইকছোটোৰ নতুন নাইটৰ অনুচৰৰ ওপৰত চকু পৰিল। তাৰ নাক দেখি ডন উচপ খাই উঠিল। সাংকোৰে ডনক দেখি সকাহ পোৱা যেন পালে। পোনচাতে ডনৰ ঘোঁৰাৰ লেকামত ধৰি ক’লে।

— দেউতা ঈশ্বৰ-কাবৌ কৰিছো। যুদ্ধ কৰাৰ আগতে মোক সেই ওক গছত উঠাই দিয়ক যাতে মই গছৰ ওপৰৰ পৰা আপোনালোকৰ যুদ্ধ চাই থাকিব পাৰিম।”

— মই ভাবিছো তই বিপদ এৰাই যাব খুজিছ। ডনে ক’লে।

— আপুনি ঠিকেই কৈছে। তাৰ নাকটো দেখি মোৰ সঁচাই ভয় লাগিছে।”

— তাৰ নাকটো দেখিলে ভয় পাবৰে কথা। ঠিক আছে মই তোক গছত তুলি দিম।

ডন কুইকছোটো ছাংকোক যেতিয়া গছত উঠাবলৈ চেষ্টা কৰি আছে তেতিয়া নতুন নাইটে তেওঁ ঘোঁৰাটো যিমান পাৰে সিমান পিচলৈ লৈ গ’ল যাতে যানৰ লগত ভীষণ তীব্ৰ গতিত আহি আঘাত কৰিব পাৰে। জন কুইকছোট যুদ্ধৰ বাবে সাজু হোৱা বুলি ভাবি তেওঁ সন্মুখৰ পিনে ঘোঁৰা দৌৱালে। কিছুদূৰ অহাৰ পিছত দেখিলে যে ডন প্ৰস্তুত হোৱা নাই। তেওঁ ঘোঁৰাৰ ৰচি টানি ঘোঁৰাৰ গতি কমাই দিবলৈ চেষ্টা কৰিলে। ইপিনে ডনে ভাবিলে যে শত্ৰু তাৰ গাত জপিয়াই পৰিছে। তৎক্ষণাত ডন ৰেজিনাস্তৰ পিঠিত উঠি তাৰ পেটত ভৰিৰে খোচ দিলে। ঘোৰা অস্বাভাৱিক গতিত দৌৰিবলৈ ধৰিলে। নতুন নাইটে ঘোঁৰা ৰখাই কিছু সময় অন্যমনস্ক হৈ আছিল। তেওঁ প্ৰস্তুত হোৱাৰ আগেয়ে ডনকুইকছোট তাৰ ওপৰত জপিয়াই পৰিল। নতুন নাইট ঘোঁৰাৰ পৰা বাগৰি মাটিত পৰিল। মাটিত শৰীৰ নিশ্চল হৈ পৰি ব’ল। সাংকোৰে গছৰ ওপৰৰ পৰা ঘটনাবোৰ চাই আছিল। নতুন নাইটে নিশ্চল হৈ পৰি যোৱা দেখি গছৰ পৰা নামি আহি ডনৰ ওচৰ পালেগৈ। ডনে নতুন নাইটৰ উশাহ-নিশাহ আছে নে নাই চাবৰ বাবে নাইটৰ শিৰোজ্ঞাণটো খুলিবৰ বাবে চেষ্টা কৰিলে। বহু চেষ্টা কৰি শিৰোজ্ঞাণটো খুলিয়েই ডন আচৰিত হ’ল। সেই নাইটজন অইন কোনো নহয়। ডনৰ পুৰণি বন্ধু লা মাঞ্চাৰ বাসিন্দা সামচন ক্যাৰাস্কো। ডনে আনন্দত চিঞৰি উঠিল “চা সাংকো চা। দুষ্ট যাদুকৰে কি কৰিব নোৱাৰে।” সাংকোৰে আগুৱাই আহি চালে যদিও মন চিন্তামুক্ত নহ’ল।

— মহাশয়, মোৰ কথা শুনক। এই দুষ্ট যাদুকৰটোৱে মায়াৰ বলত সামচন

ক্যাৰাস্কোৰ ৰূপ লৈছে। এই বদমাচটোৰ মূৰটো একে ঘাপে কাটি পেলাওক। তেতিয়াহে আপুনি তাৰ হাতৰ পৰা ৰক্ষা পাব। সিয়েইতো আপোনাৰ পিচ লৈ বাৰে বাৰে আপোনাক জুলুম কৰি থাকে।” সাংকোৱে ক’লে। ডনে ভাবিলে সাংকোৱে নিশ্চয় ভুল কথা কোৱা নাই- অন্ততঃ মোৰ এটা ঘোৰ শত্ৰু কমিব। এই বুলি কৈয়েই ডনে তৰোৱালেৰে মাটিত পৰি থকা নাইটৰ ডিঙিত তৰোৱালৰ ঘাপ দিব খোঁজোতেই সেই নাইটৰ অনুচৰ আহি হাজিৰ হ’ল। আচৰিত কথা তাৰ সেই ৰঙা নাকটো নাইকীয়া হৈ গৈছিল। অনুচৰজনে চিঞৰি উঠিল— আপোনাক কাবো কৰিছো মহাশয়, আপুনি ক্ষান্ত হওঁক। আপুনি কি কৰিছে। আপুনি দেখা নাই আপোনাৰ সন্মুখত আপোনাৰ পুৰণি বন্ধু সামচন ক্যাৰাস্কো। মই তেওঁৰ অনুচৰ।”

— কিন্তু তোমাৰ সেই মস্ত ডাঙৰ নাকটো ক’লে গ’ল? সন্দেহৰ চকুৰে চাই সাংকোৱে কলে।

— এয়া চোৱা। সেই নাকটো মোৰ পকেটৰ ভিতৰত। কৈয়েই সি পকেটৰ পৰা ৰং কৰা ডাঠ কাগজৰ টুকুৰাৰে বনোৱা নাকটো উলিয়াই আনিলে। সাংকোৱে তাৰ মুখখন ভালকৈ নিৰীক্ষণ কৰি আনন্দত জপিয়াই উঠিল।

— আৰে ভাই। তুমি মোৰ পুৰণি বন্ধু টমাস সিসিল নেকি?

— তুমি ঠিকেই ধৰিছা সাংকো। আচলতে তোমাৰ মালিকক ভয় খুৱাবলৈ এই খেলা কৰিছিলো। সেইবোৰ কথা মই তোমাক পাছত কম। তুমি তোমাৰ মালিকক কোৱা যাতে তেওঁ পুৰণি বন্ধুক মাৰি নেপেলায়।

ঠিক সেই সময়তে নতুন নাইটৰ সংজ্ঞা ফিৰি আহিছিল। ডনে তৰোৱালখন ককালত ৰাখি ক’লে।

— এইবাৰ স্বীকাৰ কৰা ডালচিনিয়া টোবোজো বিশ্বৰ একমাত্ৰ সুন্দৰী তুমি যাক যুদ্ধত হৰুৱাইছিল। তেওঁ ডন কুইকছোট নহয়।

— ঠিক আছে বাবা। ঠিক আছে। মই স্বীকাৰ কৰিছো। নতুন নাইটে মৃদুৱৰে ক’লে।

— যদিও তোমাক মোৰ পুৰণি বন্ধু সামচন ক্যাৰাস্কো নিচিনা দেখা গৈছে তথাপিও মোৰ ধাৰণা তুমি কোনোবা এজন বেলেগ মানুহ। দুষ্ট যাদুকৰে মজ্জা বলত তোমাৰ এনে চেহেৰা কৰি দিছে।

ডন কুইকছোটে ক্যাৰাস্কাক মাটিৰ পৰা উঠি দিলে। পৰাজিত নাইটে লাহে লাহে তেওঁৰ অনুচৰৰ লগত গুচি গ’ল।

দুষ্ট যাদুকৰৰ খেলা সম্পৰ্কে সন্দেহ সাংকো আৰু মালিক মনত বদ্ধমূল হ’ল।

যাবৰ সময়ত কিন্তু সামচন ক্যাৰাস্কোৱে ইয়াৰ প্ৰতিশোধ ল’ব বুলি শপত খাই গ’ল।

সাত

সিংহৰ লগত যুদ্ধ

ডন আৰু সাংকোৱে আনন্দ মনেৰে গৈ আছে অন্ততঃ এখন জবৰদস্ত যুদ্ধত জয়ী হৈছে। গৈ থাকোতে তেওঁলোকৰ এজন ভদ্ৰ লোকৰ লগত দেখা হ’ল। সেউজীয়া ৰঙৰ সুন্দৰ কোট পৰিহিত ভদ্ৰলোকজনে ঘোঁৰাৰ পিঠিত উঠি গৈছিল। ডনৰ লগত তেওঁৰ কথা-বতৰা হ’ল। দুয়োজনকে কথাত মত্ত দেখি সাংকোৱে সেই ছেগতে গাখীৰ বিচাৰি গ’ল।

ঠিক সেই সময়তে ৰঙা-হালধীয়া পতাকাৰে সজোৱা এখন গাড়ী অহা ডনে দেখিলে। নতুন যুদ্ধত সম্ভাবনা দেখি ডনৰ মনত আনন্দ লাগিল। তেওঁ সাংকোক মাতি শিৰোস্ত্ৰান বিচাৰিলে। সাংকোৱে সেই সময়ত গাখীৰৱালাৰ লগত দৈৰ দাম দৰ কৰি আছিল। গাখীৰৱালাই দৈ দিবলৈ ধৰিছিল মাত্ৰ এনেতে ডনৰ মাত শুনি তৎক্ষণাত উভতি আহিবলৈ বাধ্য হ’ল। আৰু গাখীৰৱালাই ডনৰ শিৰোস্ত্ৰানতেই দৈ বাকী দিলে।

“দে দে মোক শিৰোস্ত্ৰান দে” ডনে খৰধৰ কৰিলে। ভাবিলে যুদ্ধৰ সুযোগ সন্মুখত। গতিকে সাজু হৈ থাকিব লাগিব। সেউজীয়া কোটপিন্ধা ভদ্ৰলোকজনে অৱশ্যে সেই গাড়ীখনৰ বাহিৰে একোৱেই দেখা নাপালে। সেইখন আছিল স্পেইনৰ ৰজাৰ। গাড়ীখন বজাবলৈ আহিছিল। যিয়েই নহওঁক সন্মুখ সমৰৰ বাবে ডন সাজু হৈ থকাতো প্ৰয়োজন বুলি ভাবিলে।

“সাংকো মোক শিৰোস্ত্ৰানটো দে।” ডনে সাংকোৰ হাতৰ পৰা শিৰোস্ত্ৰানটো প্ৰায় কাটি আনি মূৰত পিন্ধি ললে। শিৰোস্ত্ৰানৰ ভিতৰত কি আছে তেওঁক ভাবিবৰ অবকাশ নাছিল।

— এইবোৰ কি? ডনে ছেঃ ছেঃ কৰি উঠিল। তেওঁৰ দুগালেৰে দৈৰ মখা বাগৰি পৰিছিল। আচৰিত হৈ ক’লে—

— আচৰিত ঘটনা। মোৰ মগজু গলি যোৱা নাইতো। নে মই নিজে ঠাণ্ডা ঘাম হৈ বাগৰি আহিছো। যদি মই নিজে ঘাম হৈ ওলাই আহিছো তেনেহলে ভয়ৰ কোনো কাৰণ নাই। বুজিব পাৰিছো নতুন এডভাণ্ডাৰ আহিছে। সাংকো, সোনকালে এই ঘামৰ সোঁত মচি দে। ঘামৰ সোঁতত মই অন্ধ হৈ গৈছো।” ডনে উচপিচাই ক’লে। বাক্যব্যয় নকৰি সাংকোৱে এখন শুকান কাপোৰ ডনৰ হাতত তুলি দিলে।

ডনে মুখ মচি পেলালে। তাৰ পিছত শিৰোস্ত্ৰাণ খুলি ঘটনাটো বুজিবৰ চেষ্টা কৰিলে—

ঘটনাটো কি? মূৰটো ইমান ঠাণ্ডা লাগিছে কিয়? এই বগা বস্ত্ৰটো কি? আঙুলিবোৰে দৈ অলপ নাকৰ ওচৰলৈ আনি ডনে শুঙি চালে। ডন খঙত জকি উঠিল—

— বদমাচ, বিশ্বাসঘাটক সাংকো। তই মোৰ শিৰোস্ত্ৰাণত দৈ ৰাখিছিলি?

— দৈ? মই কেতিয়াবা থোৱা নাই। এই কাম বোধহয় সেই দুষ্ট যাদুকৰৰ হ'ব লাগিব। মহাশয় আপোনাৰ লগত মই বদমাচি কৰিব পাৰো নেকি? মই ক'বপৰা দৈ পাম? আৰু পালেও মই নাখাই আপোনাৰ শিৰোস্ত্ৰাণত থম নেকি?

— তই ঠিকেই কৈছ। ইয়াৰ ভিতৰত নিশ্চয় কিবা ৰহস্য আছে বুলি মোৰ মনে কয়।" ডনে কথাষাৰ কৈয়েই পুনৰ শিৰোস্ত্ৰাণ পিন্ধি ল'লে। আগন্তুক যুদ্ধৰ বাবে নিজকে প্ৰস্তুত কৰি ল'লে।

— এইবাৰ যিয়ে আহক, তাক মই চাই লম। ডনে চিঞৰি উঠিল।

ৰঙা-হালধীয়া পতাকা লগোৱা গাড়ীখন ক্ৰমাত তেওঁলোকৰ ওচৰ পালে। গাড়ীখনৰ ওপৰৰ আসনত বহিছিল এজন মানুহ আৰু চালকজন গাধৰ পিঠিত বহিছিল। গাধটোৱে গাড়ী টানিছিল। ডন কুইকছোটো ঘোঁৰাৰ পিঠিত বহিয়েই সুধিলে—

— হেৰা বন্ধু, ক'লে যোৱা? এইখন কাৰ গাড়ী? গাড়ীৰ ভিতৰত কি আছে? তাত ৰঙা-হালধীয়া পতাকা লগাইছা কিয়?

— একেলগে ইমানবোৰ প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিওঁ কেনেকৈ? এক নং গাড়ীখন মোৰ, ইয়াত এটা সিংহ আছে। ৰজাৰ বাবে পঠোৱা হৈছে। আৰু পতাকাখন উৰুৱাই সকলোকে জনোৱা হৈছে যে ইয়াত মহাৰাজৰ নিজৰ সামগ্ৰী আছে।

ইমানবোৰ কথা ডনৰ কাণত নোসোমাল। সিংহৰ কথা শুনি কলে, সিংহটো প্ৰকাণ্ড নেকি?

— কি কৈছে? প্ৰকাণ্ড? ইমান ডাঙৰ সিংহ মই আগতে কেতিয়াও দেখা নাই। গাড়ীৰ ওপৰৰ আসনত বহি থকা লোকজনে ক'লে।

— মই নিজে তাক চোৱাচিতা কৰো। ইয়াৰ আগতে মই বহুত সিংহৰ দায়িত্ব লৈছিলো কিন্তু ইমান প্ৰকাণ্ড সিংহ মই দেখা নাছিলো। মহাশয়, অনুগ্ৰহ কৰি এতিয়া যাবলৈ দিয়ক। আমি সোনকালে আমাৰ গন্তব্যস্থান পাব লাগে। তদুপৰি খোৱাৰ সময় হৈছে। সিংহৰ ভোকো লাগিছে। জানেইতো ভোক লাগিলে এইবোৰ জন্তু কি ভয়ঙ্কৰ হৈ উঠে।

— কি কৈছে? এটা সিংহই মোখ ৰঙা চকু দেখুৱাব? চাওঁক, যিসকলে এই ৰাজলৈ সিংহ পঠিয়াই, সেই ভদ্ৰলোকসকলক মই জনাবলৈ বিচাৰো যে মই তেওঁলোকৰ সিংহক মুঠেও ভয় নকৰো। সেইবাবে কৈছো আপুনি অনুগ্ৰহ কৰি

পিঞ্জৰাৰ দুৱাৰখন খুলি দিয়ক। মই জানো যাদুকৰৰ দলে মোক পৰীক্ষা কৰিবৰ বাবে এনে জন্তু পঠিয়াইছে। কিন্তু সিহঁতকো মই দেখুৱাই দিব বিচাৰিছো যে ডন কুইকছোট লা-মাঞ্চা কেনেধৰণৰ ব্যক্তি। ডনে ক'লে। সাংকোৱে ডনৰ কথা শুনি ভয় খাই একেকোবে দৌৰি গৈ সেউজীয়া কোট পিন্ধা ভদ্ৰলোকজনৰ ওচৰ পালেগৈ।

— আপোনাক কাবৌ কৰিছো। মোৰ মালিকক সিংহটো বাহিৰ কৰি আনিবলৈ মানা কৰক। সিংহটোৱে আমাৰ সকলোকে চিঙি টুকুৰা-টুকুৰ কৰি পেলাব। সাংকোৱে ক'লে।

— তোমাৰ মালিক ইমান পাগল নেকি যে সঁচাকৈয়ে সেই ভয়ঙ্কৰ জন্তুৰ লগত যুদ্ধ কৰিবলৈ যাব। ভদ্ৰলোকে ক'লে।

— তেওঁ কেতিয়াও পাগল নহয়। কিন্তু সাংঘাতিক আচৰিত ধৰণৰ। সাংকোৱে উত্তৰ দিলে।

— ঠিক আছে। ব'লা তেনেহ'লে ভদ্ৰলোকজন ডনৰ ওচৰলৈ আহিল। ডনে সেই সময়ত পিঞ্জৰা খুলি সিংহক বাহিৰ কৰি দিবলৈ দাগিদা দি আছিল। ভদ্ৰলোক ডন কুইকছোটৰ নতুন বন্ধু। তেওঁ ডনক ক'লে—

“মহাশয়, যি নাইটৰ কোনো নিৰাপত্তা নাই তেওঁ যুদ্ধ কৰা উচিত নহয়। ইয়াত শৌৰ্য-বীৰ্য আৰু সাহসৰ পৰিবৰ্তে বলিয়ালীহে কৰা হয়। তদুপৰি দেখিছেই নহয় এইখন ৰজাৰ গাড়ী। আপোনাক সিংহটোক শাস্তি দিবলৈ কোনেও পঠিওৱা নাই। সিংহটোক ৰজাক উপহাৰ দিছে। তাতে আপুনি ইমান বেয়া পাইছে কিয়?

ডনকুইকছোটো বাধা পায় বিৰক্ত হৈ ক'লে, আপোনাক অনুৰোধ কৰিছো, এই কথাত একো মাত নামাতিব। আপুনি নিজৰ কামত মন দিয়ক। এই সিংহক মোৰ বিৰুদ্ধে পঠোৱা হৈছে নে নাই আপোনাতকৈ মই বেছি বুজি পাওঁ।” তাৰ পিছত সিংহৰ ৰক্ষকলৈ চাই ক'লে—

— কি হ'ল? এতিয়াও দুৱাৰ খোলা নাই যে। এতিয়াই দুৱাৰ খুলি দে। নহ'লে এই যাঠীৰে মই তোক পিঞ্জৰাৰ ভিতৰত সোমাই দিম।

— ভগবানৰ দোহাই। মোক অলপ সময় দিয়ক। সিংহ ওলোৱাৰ আগেয়ে মোৰ গাধ দুটাক নিৰাপদ ঠাইলৈ লৈ যাওঁ। এই গাড়ী আৰু গাধই মোৰ সকলো। এইবোৰ হেৰালে মই নিগমে মৰিম মহাশয়। গাড়ীচালকে ক'লে।

— ঠিক আছে। সিংহ বাহিৰ হোৱাৰ আগেয়ে তোৰ সম্পত্তিবোৰ তই লৈ যা। ডনে ক'লে।

গাৰোৱানে গাধ আৰু গাড়ী লৈ ততাতৈয়াকৈ তাৰ পৰা পলাই গ'ল।

সিংহৰ ৰক্ষকে ভাবিলে কথা বিষম। সি চিঞৰি চিঞৰি ক'বলৈ ধৰিলে—

শুনক, সকলোৱে শুনক। মোৰ ইচ্ছাৰ বিৰুদ্ধে এই ভদ্ৰলোকে সিংহক পিঞ্জৰাৰ পৰা মুক্ত কৰিবলৈ বাধ্য কৰাইছে। সকলো ক্ষয়-ক্ষতিৰ বাবে দায়ী হ'ব এই ভদ্ৰলোক। সিংহ এতিয়াই বাহিৰ হ'ব। বাচিব খুজিলে সকলো ইয়াৰ পৰা পলাওক।

এই সকলো বলিয়ালী দূৰ কৰিবৰ বাবে সেই সেউজীয়া কোট পিন্ধা ভদ্ৰলোকে বহুত চেষ্টা কৰিলে। ডন কুইকছোটে কোনো কথাত কাণ নিদিলে।

— মহাশয় মই কি কৰিবলৈ গৈছো মই ভালকৈ জানো। যদি আপোনাৰ ভয় হয় এই যুদ্ধ নাচাব। ঘোঁৰাৰ পিঠিত উঠি নিৰাপদ দূৰত্বলৈ ওচি যাওঁক। ডনে ক'লে।

এতিয়া সাংকোৱে কৰে কি? সি কান্দি কান্দি মালিকৰ ওচৰলৈ গৈ ক'লে, দেউতা, আপুনি বিপদ চপাই নল'ব।

ডন কুইকছোটে তেওঁৰ অনুচৰৰ ব্যৱহাৰত ক্ষুব্ধ হ'ল। গম্ভীৰ হৈ মাথো ক'লে—

— সাংকো, য'ত ভয়ৰ কোনো চিন নাই, তই তালৈকে যা। মোক অকলে থাকিব দে। আৰু শুন, মই যদি মৰিও যাওঁ, তেনেহলে তোকতো মই বহুবাৰ কৈছো— মই মৰি গ'লে তই পোনেই বিশ্বৰ একমাত্ৰ সুন্দৰী-ডালসিনিয়াৰ ওচৰলৈ যাবি আৰু কি কবি তই ভালকৈ জান।”

গাধৰ চালক যি পথেৰে পলাইছিল, সেই পথেৰে সেউজীয়া কোট পিন্ধা ভদ্ৰলোকজনো গৈ আছিল। সাংকোৱে যিমান পাৰে সিমান জোৰে তাৰ গাধ দৌৰালে আৰু এটা সময়ত ভদ্ৰলোকজনৰ ওচৰ চাপিল। তাৰ মালিকৰ আসন্ন মৃত্যুৰ কথা ভাবি ভে ভে কৈ কান্দিবলৈ ধৰিলে।

মহাবীৰ নাইট ডনকুইকছোটে মনে মনে পৰিকল্পনা কৰি আছিল— কেনেকৈ যুদ্ধ আৰম্ভ কৰিব। ঘোঁৰাৰ পিঠিত উঠি যুদ্ধ কৰিব নে মাটিত কৰিব। শেষত ঠিক কৰিলে যে মাটিত থিয় হৈ সিংহৰ সৈতে মোকাবিলা কৰিব। কাৰণ সিংহক দেখি বেজিনাস্ত ভয়তে পলাই যাব পাৰে। গতিকে মাটিতে যুদ্ধ কৰা যাওঁক। ঘোঁৰাটো এৰি দি তৰোৱাল হাতত লৈ মাটিত থিয় হৈ থাকিল। তাৰ পিছত লাহে লাহে পিঞ্জৰাৰ পিনে আগুৱাই আহিল। দুৱাৰ খুলি দি সিংহৰ বক্ষক নিৰাপদ দূৰত্বত লুকাই থাকিল।

খোলা দুৱাৰৰ সন্মুখত ডন কুইকছোটক দেখি সিংহই প্ৰথমে তাৰ প্ৰকাণ্ড হাতোৰা কেইখন মেলি দিলে। এলাহ ভাঙিবলৈ এঙামুৰি দিলে। মুখখন বহল কৈ মেলি গোজৰণি এটা মাৰিলে। দাঁতৰ মাজেদি দীঘল জিভাখন উলিয়াই কোৱাৰি চেলেকিবলৈ ধৰিলে। তাৰ পিছত চাৰিভৰিৰ ওপৰত ভৰ দি উঠিল। দুৱাৰৰ বাহিৰলৈ মুখখন উলিয়াই চাৰিওফালে নিৰীক্ষণ কৰিলে। চকুদুটা জুইৰ আঙঠাৰ দৰে জ্বলিবলৈ ধৰিলে। এনেকুৱা দৃশ্য দেখিলে অতি সাহসী মানুহৰো বুকুতে জমা হৈ বৰফ হৈ

যায়। কিন্তু ডন কুইকছোটে শান্তভাবে অপেক্ষা কৰি থাকিল যেন ভয় কৰিবলগীয়া একোৱেই হোৱা নাই। কেতিয়ানো সিংহটোৱে তেওঁৰ ওপৰত জপিয়াই পৰিব তাৰ বাবে প্ৰস্তুত হৈ থাকিল। সিংহই এবাৰ তাৰ হালধীয়া চকুযুৰিৰে ডনৰ পিনে চালে। তাৰ পাছত পিচ দি লাহে লাহে ভিতৰৰ পিনে সোমাই গ'ল। এটা দীৰ্ঘশ্বাস এৰি পিঞ্জৰাৰ ভিতৰত শুই থাকিল।

ডন কুইকছোটে বক্ষকক দাবি মাৰি ক'লে, “সিংহটোক খুচি বাহিৰ কৰি আনা।”

—ক্ষমা কৰিব। মই কেতিয়াও নোৱাৰো। মোৰ প্ৰাণৰ মায়া আছে। ই যদি মোক কেনেকৈ ধৰে, মোৰ ডিঙি টুকুৰা টুকুৰ কৰি পেলাব। আপুনি আজি সাংঘাটিক কাম কৰিছে। তাৰ তুলনা নাই। সেই লৈয়েই আপুনি সন্তুষ্ট থাকক। বেছি আতিশাৰ্য নকৰিব। আৰু তাৰ প্ৰমাণো কৰিব নালাগে। আমি সকলোৱে বুজিছো আপুনি অত্যন্ত সাহসী মানুহ। আপোনাৰ প্ৰতিদ্বন্দ্বী সিংহটোৱে আপোনাৰ শৌৰ্য-বীৰ্য দেখি নতশিৰে পিঞ্জৰাৰ ভিতৰলৈ সোমাই গ'ল। সি জানো আপোনাৰ ওচৰত লাজ পোৱা নাই?” বক্ষকে তোষামোদ কৰি কথাখিনি ক'লে।

— অৱশ্যে তুমি ঠিক কথাই কৈছা। তুমি এতিয়া পিঞ্জৰাৰ দুৱাৰ বন্ধ কৰি দিব পাৰা। মোৰ সাহসৰ পৰিচয় যে পালা- সেই বিষয়ে আৰু কিছু কোৱা। কেনেকৈ পিঞ্জৰাৰ দুৱাৰ খোলা হ'ল আৰু কেনেকৈ সিংহৰ প্ৰতীক্ষাত মই অপেক্ষা কৰি থাকিলো, কেনেকৈ সিংহটোৱে নেজ লৰাই লৰাই ঘূৰি ফুৰি শেষত মোৰ ভয়ত শুই থাকিল— এইবোৰ কথা কোৱা।” ডন কুইকছোটৰ কথা শেষ হ'ল। তাৰ পাছত যিখন কাপোৰেৰে মুখৰ দৈ মচিছিল সেইখন কাপোৰেৰে তৰোৱালখন বান্ধিলে। যিসকল নিৰাপদ দূৰত্বত পলাই গৈছিল তেওঁলোকক মাতিলে। ডনৰ মাত শুনি সাংকোৰ মূৰ ঘূৰোৱা যেন লাগিল। মোৰ মালিকে যদি সচাকৈয়ে সিংহটোক মাৰি পেলাইছে তেনেহলে আমাৰ ফাঁচী হৈ যাব। তেওঁলোক সকলো গাড়ীৰ ওচৰ পালে। সিংহৰ বক্ষকে সকলো ঘটনা তেওঁলোকক বিবৰি কলে। তেওঁলোক আচৰিত হ'ল। বক্ষকে কলে যে বজাক ডনকুইকছোটৰ সাহস আৰু বীৰত্বৰ কথা ক'ব।

তাকে শুনি ডনে ক'লে—

“শুনা, বজাই যদি মোৰ নাম জানিবলৈ বিচাৰে তেনেহ'লে মোৰ নাম সিংহ দমন নাইট বুলি ক'বা। এতিয়াৰ এইটোৱেই মোৰ নাম। এই নামেৰে সকলোৱে মোক মাতিব।”

সিংহকলৈ সিহঁত ওচি গ'লগৈ। সাংকো আৰু ডনে সেউজীয়া কোট পিন্ধা ভদ্ৰলোকজনৰ ঘৰলৈ তেওঁৰ নিমন্ত্ৰণ ক্ৰমে আহিল। কেইদিনমান তেওঁলোকে তাতেই বিশ্রাম ল'লে। সেই ঠাইখন সাংকোৰ বৰ ভাল লাগিছিল।

আঠ

ডনকুইকছোট আৰু পুতলা নাচ

কেইদিনমান জিৰণি লোৱাৰ পাছত তেওঁলোকে পুনৰ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলে। গৈ গৈ তেওঁলোক অতিথিশালা এখন পালে আৰু তাতেই ৰাতিটো কটাবৰ বাবে মনস্থ কৰিলে। ৰাতি ভোজনৰ বাবে তেওঁলোক অপেক্ষা কৰি আছে। এনেতে চামৰাৰ পোচাক পিন্ধা এজন লোক উপস্থিত হ'ল। তেওঁ সুধিলে।

— ইয়াত ৰাতিটো কটাবৰ বাবে সুবিধা আছে নেকি? মোৰ লগত ভৱিষ্যতবাণী কোৱা বান্দৰ আৰু মেলিসেন্দ্ৰাৰ ডেলিভাৰেন্সৰ বিখ্যাত পুতলা নাচ।

— আৰে, তুমি জানো মাষ্টাৰ পিটাৰ নোহোৱা? তুমি কি কথা কৈছা। তোমাৰ বাবে ঠাই নহ'ব? নিশ্চয় হ'ব। ভালেই হ'ল। আজি ৰাতি আমি সঙ্গীতৰ মজলিচ পাতিম। বাক পিটাৰ, তোমাৰ সেই বান্দৰটো ক'ত? অতিথিশালাৰ মালিকে সুধিলে।

— আহিব, আহিব। থকাৰ ঠাই হ'ব নে নহ'ব তাৰ খবৰ ল'বলৈ মই আগধৰি আহিছোঁ। পিটাৰে ক'লে।

— থকা ঠাইৰ বাবে তোমাৰ ইমান চিন্তা। প্ৰয়োজন হ'লে মই আলভাৰ ডিউকক বাহিৰ কৰি হ'লেও তোমাক ঠাই দিম। এতিয়া যোৱা। তুমি বান্দৰক লৈ আহ। আমি এতিয়াই আমোদ ৰজনীৰ ব্যৱস্থা কৰি দিছোঁ। নামী-দামী অতিথিসকল আহিব। মোটা টকাৰ টিকট বেচা যাব।

— খুব ভাল কথা বুলি পিটাৰ গাড়ীৰ ওচৰলৈ গ'ল।

ডনে তেওঁলোকৰ কথোপকথন শুনি আছিল। তেওঁ যোৱাৰ পিচত ডনে সুধিলে—

— পিটাৰ মানুহজন কোন।

অতিথিশালাৰ মালিকে অৰাক হৈ চালে।

— আপুনি পিটাৰক চিনি নাপায়? তেওঁতো সমগ্ৰ দেশত মেলিসেন্দ্ৰা আৰু ডনগেফেৰোসৰ নাটক শুনাই ঘূৰি ফুৰিছে। এনেকুৱা নাটক এই দেশত কেতিয়াও দেখুৱা হোৱা নাই। তদুপৰি তেওঁৰ এটা বুদ্ধিমান বান্দৰ আছে। আপুনি তাক প্ৰশ্ন কৰক। সি প্ৰশ্ন শুনি মালিকৰ কান্ধত উঠি মালিকক প্ৰশ্নৰ উত্তৰ দিয়ে। পিটাৰে সি কোৱা উত্তৰবোৰ আপোনাক জনাই দিব।

পিটাৰে বান্দৰটোক লৈ অতিথিশালালৈ আহিল। ডন কুইকছোটে বান্দৰটো দেখামাত্ৰকে এটা প্ৰশ্ন কৰিলে।

— মোৰ বান্দৰে ভৱিষ্যৎ বাণী কৰিব নোৱাৰে। যি ঘটি গৈছে তাকেহে ক'ব পাৰে। পিটাৰে ক'লে। সাংকোৱে প্ৰায় চিঞৰিয়ে ক'লে।

— তেনেহ'লে আমি তাক এটা ফুটা-কড়িও নিদিওঁ। আমি আমাৰ অতীত জীৱনৰ কথা সকলোৱে জানো। বাক ঠিক আছে। এতিয়া কচোন মোৰ পত্নী টেৰেসা এতিয়া অৰ্থাৎ এই মুহূৰ্তত কি কৰি আছে? পিটাৰে তাৰ এটা বাউসি নমাই দিলে। বান্দৰটো তেওঁৰ কান্ধত উঠি পিটাৰৰ কাণত ফুচফুচাই কিবা ক'লে। তাৰ পাছত সাউৎ কৰি মাটিলৈ নামি আহিল। পিটাৰে ডনকুইকছোটৰ ওচৰলৈ আহি ক'লে—

— হে মহামান্য লা মাঞ্চাৰ ডন কুইকছোট সঁচাকৈয়ে নাইটসকলৰ প্ৰতিনিধি। তেওঁলোকৰ হেৰোৱা মৰ্যাদা পুনৰ উদ্ধাৰ কৰি পুনৰ প্ৰতিষ্ঠা কৰিছে আপুনি ভুলটো শুদ্ধ কৰি দিছে আৰু দুখৰ ঠাইত সুখ দিবলৈ চেষ্টা কৰিছে.....।

পিটাৰৰ কথা শুনি ডন অৰাক লাগিল। তেওঁ ভাবিছিল যে বিদেশত তেওঁক কোনেও চিনি নাপায়। তেওঁ পিটাৰৰ চালাকি ধৰিব নোৱাৰিলে। পিটাৰ আছিল হাড়ে হিমজুৱে দুষ্ট প্ৰকৃতিৰ লোক। মজলিচ আৰম্ভ হোৱাৰ আগেয়ে সকলো দৰ্শকক হাত কৰি লৈছিল। পিটাৰে ক'লে—

— সাংকো, তুমি বৰ সাধু পুৰুষ। পৃথিৱীৰ শ্ৰেষ্ঠ নাইটৰ তুমি যোগ্য অনুচৰ। তোমাৰ স্ত্ৰীৰ বাবে কোনো চিন্তা নকৰিবা। তেওঁ এতিয়া বাচন পৰিষ্কাৰ কৰোৱাই আছে। আৰু দেখিছোঁ এই মুহূৰ্তত আনন্দমনেৰে ফটিকা খাই আছে।

— হয় নেকি? বঢ়িয়া। সাংকোৱে ক'লে। এইবোৰ দেখি শুনি ডন কুইকছোট খৰ লাগি আছিল। তেওঁ ক'লে—

— নিজৰ চকুৰে নেদেখা হ'লে এইবোৰ অবিশ্বাস্য কাণ্ড কেতিয়াও বিশ্বাস নকৰিলেহেঁতেন। বান্দৰটোৰ নিশ্চয় দিব্যদৃষ্টি আছে। ই অদ্ভুত ক্ষমতাৰ অধিকাৰী। ডনে ভাবিলে সঁচাকৈয়ে পৃথিৱীত এনেকুৱা ঘটনা ঘটে নেকি? তেওঁ সাংকোৰ লগত এই বিষয়ে গভীৰ আলোচনা কৰিবলৈ ধৰিলে। ঠিক সেই সময়তে পিটাৰে আহি ক'লে— “বলক, আমি পুতলা নাচ উপভোগ কৰোঁহক। পিতাৰৰ পিচে পিচে আহি তেওঁলোক নাচৰ সভালৈ আহিল। তাত চৌদিশে মমবাতি জ্বলি আছিল। পিটাৰ গ্ৰীনকমলৈ সোমাই গ'ল। বাহিৰত এজন ল'ৰাই ঠিয় হৈ নাটকৰ কাহিনী গৈ গ'ল। “আজি নাটক আপোনালোকৰ সন্মুখত উপস্থাপন কৰিম সেইয়া হ'ল ডন গেফেৰোস আৰু তেওঁৰ পত্নী মেলিসেন্দ্ৰাৰ কাহিনী। গেফেৰোস সাৰাগোসা চহৰত দুষ্টলোকৰ পৰা মেলিসেন্দ্ৰাক উদ্ধাৰ কৰিবলৈ আহিছিল। মেলিসেন্দ্ৰাক সিহঁতে দুৰ্গৰ ভিতৰত বন্দী কৰি থৈছিল। মেলিসেন্দ্ৰাৰ সন্ধানত গেফেৰোস দুৰ্গৰ আশে-পাশে ঘূৰি আছিল। মেলিসেন্দ্ৰাই বাৰান্দাৰ পৰা তেওঁক দেখা পাই তললৈ নামি আহিল আৰু স্বামীৰ

ঘোঁৰাত উঠি গ'ল। কিন্তু দুষ্টলোক কেইটাই তেওঁলোকক পলাই যোৱা দেখা পালে। সিহঁতে পগলাঘণ্টা বজাই দি চহৰৰ সকলোকে জনাই দিলে। সিহঁত দলে-বলে গেফেৰোস আৰু মেলিসেন্দাৰ ওচৰ পালেগৈ। সিহঁত পলাব নোৱাৰিলে। ধৰা পৰিলেও সিহঁতৰ মৃত্যু অনিবাৰ্য্য। ডনকুইকছোটে ইমান পৰে তন্ময় হৈ থিয়েটাৰ চাই আছিল। খং আৰু উদ্বেজনাতে তেওঁ অধীৰ হৈ পৰিছিল। যেতিয়া দেখিলে সেই দুষ্ট মানুহবোৰে গেফেৰোস আৰু মেলিসেন্দাক প্ৰায় ধৰি পেলাইছে তেতিয়া তেওঁ মনে মনে বহি থাকিব নোৱাৰিলে। থিয়েটাৰৰ শেষফল কি হ'ব তালৈ অপেক্ষা কৰাৰ ধৈৰ্য তেওঁৰ নাছিল। তেওঁ থিয় হৈ চিঞৰি চিঞৰি ক'লে “নহ'ব নহ'ব। ই কেতিয়াও হ'ব নোৱাৰে। মই থাকোতে ইমান অন্যায় হ'ব দিব নোৱাৰো। তহঁতে কি ভাবিছ? গেফেৰোসৰ নিচিনা মহামান্য মহাবীৰ নাইটক তহঁতে ধৰিব পাৰিব? বদমাচৰ দল। থিয়েটাৰ বন্ধ কৰ। এতিয়াই বন্ধ কৰ। নহ'লে আগবাঢ়ি আহ মোৰ লগত যুদ্ধ কৰ।” এই বুলি কৈয়েই ডনে খোলা তৰোৱালৰ হাতত লৈ পুতলাবোৰৰ মূৰৰ ওপৰত জপিয়াই পৰিল। তেওঁৰ তৰোৱালৰ কোবত কিছুমান পুতলাৰ মূৰ খহি গ'ল, কিছুমান চিটিকি ঘৰৰ চৌপাশে সিঁচৰতি হৈ পৰিলে। পুতলা নচুওৱা মাষ্টাৰ পিটাৰে যদি মাটিত শুই নপৰিলে হয় তেওঁৰ মূৰতো তৰোৱালৰ কোব পৰিলেহেঁতেন।

— ক্ষান্ত হওঁক, ক্ষান্ত হওঁক, ভগবানৰ শপত, আপোনাৰ তৰোৱাল নমাওক। এইবোৰ আচলতে দুষ্ট মানুহ নহয়। এইবোৰ পুতলাহে। পিটাৰে মাটিৰ পৰা একেজাপে উঠি ক'লে। পিটাৰৰ কথাত ডনে কান নিদিলে। নাচৰ সকলো পুতলা কাটি পেলালে। ডনৰ বলিয়ালী দেখি সকলো পলাই গ'ল। ভৱিষ্যৎবাণী কৰা বান্দৰটো একেজাপে ঘৰৰ চালত উঠি কিচ কিচ কৰিবলৈ লাগিল। সাংকোৰে ভয়ত কঁপিবলৈ ধৰিলে। তাৰ মালিকৰ এনে অগ্নিমূৰ্তি সি আগতে দেখা নাছিল।

দৈস্য চেহেৰাত গঢ়া সি কেইটা পুতলা আছিল, সেইকেইটা টুকুৰা-টুকুৰি হৈ মাটিত পৰি আছে। লাহে লাহে ডন কুইকছোট শান্ত হ'ল। তথাপিও চিঞৰি ক'বলৈ নেৰিলে—

“ইস্ কি ভয়ঙ্কৰ ঘটনা হ'ব ধৰিছিল। মই যদি হঠাতে আহি নাপালোহেঁতেন, তেনেহ'লে হতভগা ডন গেফেৰোস আৰু তেওঁৰ পত্নী মেলিসেন্দা নাস্তিক দৈস্যৰ হাতত পৰি কি যে নহ'লহেঁতেন। নাইটৰ ধৰ্ম দীৰ্ঘজীৱি হওঁক।” ইপিনে মাষ্টাৰ পিটাৰৰ কান্দোনৰ সুৰ ভাঁহি আহিল। “দীৰ্ঘজীৱি হওঁক। সেই কথা কোৱা সহজ। কিন্তু মইতো নিগমে মৰিলো। মোৰ সকলো শেষ হৈ গ'ল। মই পথৰ ভিক্ষাৰী হলো।”

মাষ্টাৰ পিটাৰৰ কান্দোন শুনি সাংকোৰ মন দুখেৰে ভৰি উঠিল।

“উঠা মাষ্টাৰ পিটাৰ, উঠা ভাই। নাকান্দিবা। ইমান ভাঙি পৰিছা কিয়? মোৰ মালিকে যেতিয়া তোমাৰ ক্ষতি হোৱাৰ কথা জানিব তেওঁ তোমাৰ নিশ্চয় ক্ষতি পূৰণ দিব।” সাংকোৰে দৰদ ভৰা মাতোৰে ক'লে।

“সঁচানে?” কান্দোন বন্ধ কৰি পিটাৰে ক'লে, “মোৰ পুতলাবোৰ যদি ফিৰাই পাওঁ মোক আৰু একো নালাগে।”

ডনে কথাবোৰ শুনি আছিল। তেওঁ ক'লে,

“সেইটো কেতিয়াও হ'ব নোৱাৰে বাপু। মই তোমাৰ কোনো ক্ষতি কৰা নাই। ক্ষতি কৰা হ'লে নিশ্চয় পূৰণ কৰি দিলোহেঁতেন।”

“কি? ক্ষতি কৰা নাই?” পিটাৰে চিঞৰি উঠিল। মজিয়াত পৰি থকা পুতলা কেইটালৈ আঙুলিয়াই ক'লে, চোৱা এই পুতলাবোৰ কুটি কুটি কটা হৈছে।” ডন কুইকছোটে শান্তভাবে ক'লে।

— ঠিক আছে। এতিয়াহে মই কথাটো বুজিব পাৰিছো। মই প্ৰথমতে ভাবিছিলো যে দুষ্ট যাদুকৰে মোৰ চকুত বিভ্ৰাত ঘটোৱাৰ বাহিৰে একো কৰিব নোৱাৰে। মই সঁচাকৈয়ে কৈছো যে ইয়াত যি অভিনয় কৰা হৈছিল মই সঁচা ঘটনা বুলিয়ে ভাবি আছিলো। মিছা অভিনয় বুলি ভাবিবই পৰা নাছিলো। সেয়েহে মোৰ খং চেপি ৰাখিব পৰা নাছিলো। মোৰ কৰ্তব্য বুলি ভাবি গেফেৰোস আৰু তেওঁৰ পত্নীক ৰক্ষা কৰিবৰ বাবে দৈস্যবোৰক আক্ৰমণ কৰিছিলো। গতিকে মাষ্টাৰ পিটাৰ, তোমাৰ সেই পুতলাবোৰৰ মূল্য কিমান হ'ব জনালে মই দিব পাৰিম।”

“ভগবানে আপোনাৰ মঙ্গল কৰক।” পিটাৰে আনন্দত একে জাপে উঠিল। কিন্তু ডন কুইকছোটে যদি ঘৃণাক্ষৰেও জানিব পাৰে যে এই পিটাৰে এদিন সাংকো পাঞ্জাৰ গাখটো চুৰ কৰি লৈ গৈছিল, তেনেহলে হয়তো টকাৰ সলনি.....?

ন

ডিউক আৰু ডাচেছৰ লগত সাক্ষাৎ

কিছুদিনৰ পাছৰ কথা। ডন কুইকছোট আৰু ছাংকোৰে নিজ নিজ বাহনত উঠি গৈ আছে। সাংকোৰ মন মৰা। মুখখন গোমোঠা হৈ আছে। কিয়নো কিছু সময় আগতে সামান্য কথাতে কেইজনমান মানুহে তাক বেধুম পিটিলে। কথাটো এনে ধৰণৰ আছিল। মানুহ কেইজনক দেখি সাংকোৰে গাধৰ মাত মাতিছিল। তাতে মানুহকেইজনৰ সন্মানত লাগিছিল। সাংকোৰে কান্দি কান্দি ডনৰ ওচৰ পাই ক'লে—

— মই ইমান হতভাগা। মোৰ কপালত সকলো সময়তে ঈশ্বৰৰ অভিশাপ লাগি আছে। মই বুৰ্বক হৈয়ে থাকিলো। কোনো ক্ষেত্ৰতে মোৰ বুদ্ধিয়ে কাম নকৰা হ'ল। কেনেকৈ মই ঘৰলৈ উভতি যাওঁ? কেনেকৈ যাওঁ মোৰ পত্নী আৰু ল'ৰা-ছোৱালীৰ ওচৰলৈ। খুদকণ পালেও আমি আনন্দ মনেৰে ভাগ কৰি খাইছিলো। এতিয়া আপোনাৰ লগত কেনেকৈ চলিছো? ইমান বেয়া খোৱা, তাতোকৈ বেয়া ফটিকা। শোৱাৰ কথা নকলোৱে বা। ওপৰত মুকলি আকাশ, মাটিত.....” ইয়াকে কৈ সাংকো বৈ গ'ল।

“কৈ যা সাংকো। তোৰ মনৰ কথা খুলি ক'। এটা কথা মই তোকে কওঁ— তই যদি ঘৰলৈ উভতি যাবলৈ বিচাৰি যাব পাৰ। মই তোকে কেতিয়াও বাধা নিদিওঁ। তোৰ লগত মোৰ টকাৰ মোনা আছে। যোৱাৰ আগতে সকলো পাওনা হিচাপ কৰি লৈ যাবি।” ডনে ক'লে।

— তেনেহ'লে মোৰ কথা শুনক। কান্দোন বন্ধ কৰি সাংকোৰে ক'লে— যেতিয়া মই আপোনাৰ তলত খাটিছিলো— তেতিয়া মোৰ মাহেকীয়া দৰমহা আছিল— খোৱা-বোৱা লৈ দহ চিলিং। নাজানো এতিয়া কি হিচাপত আপুনি মোক দৰমহা দিয়ে। কিন্তু এটা কথা ঠিক যে আপোনাৰ এডভেঞ্চাৰৰ সঙ্গী হৈ যিমান কষ্টত কাম কৰিছোঁ মাহেকীয়া দৰমহাৰ খাটনিতকৈ বহুত বেছি। বৰ্তমান যি খাটনিয়ৈ নকৰোঁ কিয় অন্ততঃ বাতিৰ ভাল আহাৰ আৰু ভাল ফটিকা খাম আৰু নৰম বিচনাত শুব পাৰিম। আপোনাৰ অনুচৰ হোৱাৰ সময়ত ভাল খাব পাইছোনে নাই, আৰু শুবলৈ ভাল বিছনা পাইছোনে নাই মোৰ একো মনত নপৰে। মাত্ৰ মনত পৰিছে জেকা মাটিত শুইছো, মালিকৰ গালি-শপনিৰ উপৰিও খাইছো পেটলৈ নোযোৱা শুকান ৰুটি। পানীৰ বাহিৰে ফটিকা খোৱাৰ কথা মনতে নপৰে। অনুতাপ কৰি সাংকোৰে

ক'লে।

— হ'ব হ'ব ইমান হিচাপ দিব নালাগে। তোৰ পেনপেনীয়া কথা নুশুনিলেও হ'ব। বাক কচোন। তই কিমান দৰমহা আশা কৰ?” ডনে সুধিলে।

— মই কি কম আপুনি জানেই দেখোন। আপুনি অন্ততঃ এঘাৰ চিলিং দিব বুলি জানো। মাহিলী হিচাবে ঠিকে আছে। আপুনি মোক এটা দ্বীপৰ শাসনকৰ্তা কৰি দিব বুলি প্ৰতিশ্ৰুতিও দিছিল। সদ্যহতে আৰু তিনিচিলিং বঢ়াই দিয়াত নিশ্চয় আপোনাৰ একো আপত্তি নাথাকিব।”

— নাই নাই। আপত্তি কিয় থাকিব? তেনেহ'লে সকলো যোগ কৰি চা— মুঠ কিমান দিব লাগিব। যেতিয়াৰ পৰা তই মোৰ অনুচৰ হৈছ, তেতিয়াৰ পৰাই দৰমহা হিচাব কৰা হ'ব। ডনে ক'লে।

— সেইটো বাক হ'ব। কিন্তু মহাশয়, আপুনি যে মোক দ্বীপৰ শাসনকৰ্তা কৰি দিব বুলি কৈছিল, তাৰ ব্যৱস্থা কি হ'ব? তাৰ পাওনাখিনি আৰম্ভণিৰ পৰা শেষলৈ ধৰিম নেকি?

— সেইখিনি কিমান দিনৰ হ'ব? ডনে সুধিলে।

— কিমান হ'ব আৰু অন্ততঃ বিশ বছৰ হ'ব। কিবা কাৰণত হয়তো দুই-এদিন কটা যাব পাৰে। সাংকোৰ কথা শুনি ডনে হোঁ হোঁবাই হাঁহিলে।

— তই কি কথা কৈছ? আমাৰ দ্বিধীজয় কৰা মাত্ৰ দুমাহ হৈছে। মোৰ মনে ধৰিছে, সেই বেগখনত যিমান টকা আছে তোৰ আত্মসাৎ কৰাৰ মতলব। আৰু সেইটোৱে যদি তোৰ হেঁপাহ, তই লৈ যাব পাৰ। মোৰ কোনো আপত্তি নাই। মই টকা-পইচা নোহোৱাকৈ চলিম সঁচা। কিন্তু— এইটোও সঁচা যে মই এটা জুৱাচোৰ আৰু ঠগৰাজি মানুহৰ পৰা বাচি গ'লো। মই বৰ বক্ষা পৰিলো। গতিকে তই যাব পাৰ। ঘৰলৈ উভতি যা। কিন্তু এটা কথা মনত ৰাখিবি। যেতিয়া মই এটা সুন্দৰ দ্বীপৰ শাসনভাৰ তোকে দিয়াৰ কথা ভাবিছোঁ, ঠিক তেতিয়াই তই ওচি যাব ওলাইছ। অৱশ্যে লোকে কয়, যে গাধক মৌ খুৱাই লাভ নাই। তই এটা মস্ত গাধ। গাধ হৈয়ে জন্মিছ আৰু গাধ হৈয়ে মৰিবি। তই যে প্ৰকৃততে এটা গাধ তই নিজেই নাজান।

ডন কুইকছোটৰ কথা শুনি সাংকোৰ চকুলৈ পানী আহিল। থোকাথোকি মাতেৰে ক'লে— মহাশয় আপুনি ঠিকেই কৈছে। এতিয়া মই এডাল নেজ বিচাৰিছোঁ। আপুনি অনুগ্ৰহ কৰি মোক এডাল নেজ লগাই দিয়ক। নেজ লগালে মই আপোনাৰ পোহনীয়া ঘোঁৰা হৈ যাম আৰু চিৰকাল আপোনাৰ পিচে পিচে ঘূৰিম। মহাশয়, মোৰ বয়স কম, মোক আপুনি ক্ষমা কৰি দিয়ক। আপুনি ঠিকেই কৈছে। মই ঠগৰাজিতকৈয়ো অধম, আৰু বুৰ্বক।

ডন কুইকছোটে বিব্রত হৈ ক'লে, “ঠিক আছে। এইবাৰ বাক মই তোকে ক্ষমা কৰি দিলো। কেৱল মনত ৰাখিবি— প্ৰতিশ্ৰুতিৰ কথা ডনকুইকছোটে কেতিয়াও নাপাহৰে।” ছাংকোৱেও প্ৰতিশ্ৰুতি দিলে যে সি তাৰ কাম কৰি যাব।

ডন আৰু ছাংকো গৈ আছে। গৈ থাকোতে তেওঁলোকে এখন জংঘলত সোমাল। ইতিমধ্যে সন্ধ্যা নামিছে। ডনে এডাল দেবদাক গছৰ তলত নিজৰ বিছনা ঠিক কৰি ল'লে আৰু সাংকোৱে ওচৰতে অইন এডাল গছৰ তলত শুলে। দুয়ো গভীৰ নিদ্ৰাত-ৰাতিটো এনেদৰে কটাই দিলে।

পিছদিনা পুৱাই তেওঁলোকে পুনৰ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলে। কিছুদূৰ গৈয়েই ডনে দেখিলে মানুহ কেইজনমান ঘোঁৰাৰ পিঠিত উঠি আহি আছে। সেইদলটোত এগৰাকী সুন্দৰী মহিলাও আছিল। তেওঁৰ ঘোঁৰাটো বৰ ধুনীয়া। সেউজীয়া পোছাকোৱে মহিলাজনীক বৰ ধুনীয়া দেখাইছিল।

ডনে সাংকোক ক'লে—

— সাংকো, তই এতিয়া গৈ ভদ্ৰ মহিলাগৰাকীক কৈ আহ যে সিংহ-দমন নাইট ডন কুইকছোটে তেওঁক অভিনন্দন জনাইছে। আৰু কবি যে তেওঁৰ যদি কিবা কামত কুইকছোটৰ প্ৰয়োজন হয়, সেই কাম কৰিব পাৰিলে মই ধন্য হম। মই তেওঁৰ অপেক্ষাত আছোঁ— বুলি জনাই দিবি। শুন, মই যি কৈছোঁ— তাকে কৰি। কোনো কথা অতিৰঞ্জিত কৰি নকৰি।”

সাংকোৱে গাধৰ পিঠিত উঠি— গাধ চেকুঁৰাই দিলে ভদ্ৰ মহিলাক সাক্ষাৎ কৰাৰ উদ্দেশ্যে। তাৰ মালিকৰ হুকুম সি মানিবই লাগিব। অৱশ্যে নিজৰ পৰিচয় দিয়াটো উচিত বুলি ভাবিলে।

মহিলাগৰাকী আছিল ডাচেস আৰু স্বামী আছিল ডিউক। তেওঁলোকে ডনকুইকছোটৰ নাম শুনিছিল আৰু তেওঁৰ নানাৰকম এডভেঞ্চাৰৰ কাহিনীও শুনিছিল। সেয়ে ডনকুইকছোটক চাবলৈ তেওঁলোক উদগ্ৰীব হৈ পৰিল। সাংকোৱে তেওঁলোকৰ মনৰ কথা জানিব পাৰি আনন্দ মনেৰে পুনৰ ডনৰ ওচৰ পালেহি। ভদ্ৰ মহিলাৰ কথাত ডন পতিয়ন গ'ল আৰু আনন্দত অধীৰ হৈ পৰিল। ডাচেসক অভিনন্দন জনাবলৈ সময় নষ্ট নকৰি ঘোঁৰা চেকুঁৰাই দিলে। ডাচেসৰ ওচৰ পোৱাত ডন ঘোঁৰাৰ পৰা মাটিত নামিবৰ উপক্ৰম কৰিছেহে মাত্ৰ, তেনেতে সাংকোৱে একে কোৱে গাধৰ পিঠিত উঠি আহি ঘোঁৰাৰ লেকামত ধৰিলে। দুৰ্ভাগ্যৰ কথা, যেতিয়া সি গাধৰ পিঠিৰ পৰা হ্ৰমুৰকৈ নামিব ধৰে তেতিয়া তাৰ জোতা সুলকি ঘোঁৰাৰ লেকামৰ ৰচিত লাগি ধৰিল। ফলত তাৰ মূৰটো মাটিত লাগিল আৰু ভৰিখন আকাশৰ পিনে টোৱাই ৰচিত ওলমি ৰ'ল। আনহাতে— সাংকোৱে লেকাম ধৰিব বুলি অনুমান

কৰি ডনে তেওঁৰ সমস্ত শৰীৰৰ ভৰ লেকামৰ ওপৰত দিয়াৰ ফলত বেজিনাস্তৰ পিঠিৰ ওপৰৰ পৰা চাল কোমোৰা সৰাদি ডাচেসৰ সন্মুখত ডন পৰি গ'ল। ডনৰ লাজৰ সীমা নোহোৱা হ'ল। সাংকোৰ ওপৰত খং উঠিল। ডন আৰু সাংকোৰ অৱস্থা দেখি ডিউকে কোনোমতে হাঁহি সন্মৰণ কৰি তেওঁলোকক সহায় কৰিবলৈ কেইজনমান মানুহ পঠালে। মানুহ কেইজনৰ সহায়ত ডন আৰু সাংকো পৰাৰ পৰা উঠিল আৰু নতৰিবে ডাচেসক অভিবাদন আন্তৰিক কৃতজ্ঞতা আৰু ধন্যবাদ জনালে। ডিউকে সাংকো আৰু ডনক তেওঁৰ ঘৰত কেইদিনমান থাকিবলৈ আমন্ত্ৰণ জনালে। সাংকোৰ কথা-বতৰাত ডাচেস সন্তুষ্ট হৈছিল বাবে সাংকোক নিজৰ ইচ্ছামতে ঘুৰা-ফিৰা কৰিবলৈ অনুমতি দিছিল। ইচ্ছা কৰিলে ডাচেসক যি কোনো সময়তে দেখা কৰিব পাৰিব বুলিও কৈছিল। তাকে শুনি সাংকো আনন্দত উৎফুল্লিত হ'ল। অন্ততঃ সি হেঁপাহ পলুৱাই ভাল খাদ্য আৰু ফটিকা খাব পাৰিব।

ৰাতি আহাৰ খোৱাৰ শেষত তেওঁলোকে বিভিন্ন ধৰণৰ কথা-বতৰা পাতিলে। ডিউকে জানিব পাৰিলে যে নাইট-ডনকুইকছোটে সাংকোক এটা দ্বীপৰ শাসনকৰ্ত্তা পাতিব বিচাৰিছে, অথচ এতিয়াও সেই সুবিধা ডনে কৰিব পৰা নাই। ডিউকে তেতিয়া তেওঁৰ নিজৰ দ্বীপ এটাত সাংকোক শাসনকৰ্ত্তা পাতিবলৈ ইচ্ছা কৰিলে। সাংকো আনন্দত জপিয়াই উঠিল। সি চিঞৰি ক'লে, “দ্বীপৰ দায়িত্ব মই ল'ব পাৰিম ঠিকেই। কিন্তু সেই দ্বীপ আপোনাৰ চৰকাৰৰ অধীনত ৰাখিব লাগিব। আপোনালোক সকলোৱে তবধ মানিব যে এজন দক্ষ আৰু বিশ্বাসী অনুচৰ কেনেকৈ সুদক্ষ শাসনকৰ্ত্তা হ'ব পাৰে।”

— ঠিক আছে সাংকো, তুমি এতিয়া বিশ্রাম কৰাগৈ। আমি চিন্তা কৰি যাম যাতে তোমাৰ সেই দ্বীপ এই চৰকাৰৰ হাতত থাকে। ডাচেসে সাংকোক ক'লে।

— ধন্যবাদ আপোনাক। ভাল বাক এতিয়া মই বিশ্রাম কৰিবলৈ যাওঁ। চাব যাতে মোৰ ড্যাপেলৰ একো অসুবিধা নহয়।

— ড্যাপেল? এইটো আকৌ কি? আচৰিত হৈ ডাচেসে সুধিলে।

— সেইটো মোৰ মৰমৰ গাধৰ নাম। মই তাক কেতিয়াও সাধাৰণ নামেৰে মাতিব নোৱাৰো। সেয়ে তাক ড্যাপেল বুলি মাতি। সাংকোৱে ক'লে।

— বৰ ভাল কথা। তোমাৰ ড্যাপেল যাতে ভালকৈ থাকে তাৰ ব্যৱস্থা মই কৰিম। সি তোমাৰ এটা সম্পত্তি। তাৰ চোৱাচিতা মই নিজেই কৰিম। ডাচেসে সাংকোক আশ্বাস দিলে।

— আপুনি অনুগ্ৰহ কৰি তাক অস্তাবলত (ঘোঁৰাশাল) ৰাখিলে মই কৃতার্থ হ'ম।

— তুমি শাসনকৰ্তা হৈ গ'লেও তাক লগত ৰাখিবা। কামৰ ভাৰ নিদিবা। আৰামত ৰাখিবা। ডাচেসে ক'লে।

— দেৱী, আপুনি আচৰিত নহ'ব। ইয়াৰ আগতেও দুই-এটা গাধাই ৰাজ্য চলোৱা দেখিছোঁ। মোৰ এইটোৱেই প্ৰথম বুলি নাভাবিব। সাংকোৰে নিঃসঙ্কোচে ক'লে।

সাংকোৰ কথা শুনি ডাচেসৰ হাঁহি উঠিল। তেওঁ ডিউকৰ লগত আলোচনা কৰি সিদ্ধান্ত কৰিলে যে সাংকো আৰু ডনৰ লগত আৰু কিছু বগৰ কৰিব।

সঁচাকৈয়ে ডন আৰু সাংকোক লৈ তেওঁলোকে বহুত মজাৰ কাণ্ড কৰিলে। আনকি সাংকোক এটা দ্বীপৰ শাসনকৰ্তা কৰা কথাটোও এটা পৰিকল্পনা। ডিউকে কৰ্মচাৰীবোৰক কৈ দিলে যাতে তেওঁলোকে সাংকোক প্ৰকৃত শাসনকৰ্তাৰ দৰেই ব্যৱহাৰ কৰে। তেওঁ সাংকোক প্ৰস্তুত হ'বলৈ ক'লে।

— তুমি চিন্তা নকৰিবা। এইবাৰ তোমাক দ্বীপৰ শাসনকৰ্তা পাতিমেই। দ্বীপৰ বাসিন্দাসকলেও তোমাৰ বাবে অধীৰ আগ্ৰহেৰে অপেক্ষা কৰি আছে ঠিক যেনেকৈ চাতক চৰায়ে বৰষুণৰ পানীৰ বাবে অপেক্ষা কৰে। বগৰ কৰি ডাচেসে ক'লে।

আপুনি নিশ্চিন্ত মনেৰে থাকক দেৱী। মই যথাসাধ্য মোৰ দায়িত্ব পালন কৰিবলৈ চেষ্টা কৰিম। আপুনি নিশ্চয় জানে যে দুষ্ট মানুহৰ ভিৰ ঠেলি স্বৰ্গৰ মুখ্য দ্বাৰ ভাঙি সেই ঠাইত হাজিৰ হোৱাৰ ক্ষমতা মোৰ আছে।

চোৱা সাংকো, কোনোবাই যদি কেতিয়াবা এটা বস্ত্ৰৰ সোৱাদ পাইছে, সেই বস্ত্ৰ কেতিয়াও এৰিব নোৱাৰে। সেই মুখৰোচক বস্ত্ৰৰ স্বাদ জিভাত লাগিয়ে থাকে। কোনোবাই যদি দেখে যে তেওঁৰ আদেশ সকলোৱে আখৰে আখৰে পালন কৰিছে, তেন্তে তেওঁ সেই সুখ কেতিয়াও এৰি নিদিয়। ডিউকৰ কথাত সাংকোৱে উৎসাহিত হৈ ক'লে—

— আপুনি উচিত কথা কৈছে মহাশয়। তথাপি কথা এটা কৈছো, আপুনি বেয়া নাপাব। আচলতে মুখৰোচক খাদ্যবোৰ ভেড়াৰ পালৰ নিচিনা নিৰস বস্ত্ৰৰ বাহিৰে একো নহয়।

— বাঃ সাংকো। তোমাৰ দেখিছো সকলো বিষয়তে অধিক জ্ঞান আছে। মোৰ বিশ্বাস, শাসনকৰ্তা হিচাবে তুমি সফল হ'বা। তুমি সাজু হোৱা। খুব সোনকালেই তোমাৰ যাত্ৰা আৰম্ভ হ'ব। আজিৰ পৰাই তুমি সাজু হোৱা। ডিউকে ক'লে।

— মহাশয়, মই এটা কথা কোৱা নাই। পোছাক-পৰিচ্ছদ মোৰ একেদৰে থাকিব। অৰ্থাৎ মই যেনেকৈ সাংকো পাঞ্জা হৈ আছে, তেনেকৈ থাকিম। সাংকোৱে ক'লে।

— তোমাৰ যি ইচ্ছা তাকে কৰিবা। কিন্তু মনত ৰাখিবা প্ৰত্যেকে নিজৰ মৰ্যাদা

অনুযায়ী পোছাক পিন্ধা উচিত। এজন আইনজীৱিয়ে যদি সৈনিকৰ পোছাক পিন্ধে অথবা এজন সৈনিকে যদি ধৰ্মযাজকৰ পোছাক পিন্ধে তেনেহ'লে কিমান হাস্যকৰ হ'ব ভাবি চাবা। তোমাৰ ক্ষেত্ৰতে চোৱা। তুমি জ্ঞানী পুৰুষ আৰু সৈনিক— দুয়োটা কামেই কৰিব লাগিব। শাসনকৰ্তা যেনেকৈ পণ্ডিত তেনেকৈ সাহসী যোদ্ধাও। তোমাৰ পোছাকো তেনে ধৰণৰ হ'ব লাগিব। তুমি পঢ়াশুনা কৰা জ্ঞানী পুৰুষ।

— মহাশয়, পঢ়াশুনাৰ কথা নক'ব। এই বিষয়ে মই একো ক'ব নোৱাৰো। সাংকোৱে আপত্তি কৰিলে— “পঢ়াশুনাৰ অক্ষৰ জ্ঞানেই মোৰ নাই। কিন্তু যুদ্ধ? যি অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ মই পাম তাক কেতিয়াও নেৰো। যেতিয়ালৈকে ঈশ্বৰ মোৰ সহায় হৈ আছে তেতিয়ালৈকে মই যুদ্ধ কৰি থাকিম।” সাংকোৱে ক'লে।

ডনকুইকছোটে সাংকো আৰু ডিউকৰ কথোপকথন শুনি আছিল। যেতিয়া জানিলে যে পিছদিনাখনেই তেওঁৰ প্ৰিয় অনুচৰ সাংকো যাবলৈ ওলাইছে তেতিয়া তেওঁ সাংকোক শাসনকৰ্তা হ'লে কি কৰা উচিত আৰু অনুচিত আদি উপদেশ দিবলৈ আছিল।

— শুনা সাংকো। শাসনকৰ্তা হ'ব বুলি জানিলো। ভগৱানৰ ওপৰত বিশ্বাস ৰাখিবি। ভগৱানৰ ওপৰত বিশ্বাস মানেই জ্ঞান। তই যদি সঁচাকৈয়ে জ্ঞানী, বিপথে কোনোদিনে নেযাব বুলি জানো। তোক আৰু এটা কথা কওঁ। বৰ্ত্তমানক কেতিয়াও পাহৰি নাযাবি। তই শাসনকৰ্তা হৈ যদি আগতে গাহৰিৰখীয়া আছিলোঁ বুলি ভাবি থাক— তেনেহ'লে কোনো কাম সুচাৰুৰূপে কৰিব নোৱাৰ। ম'ৰা চৰায়ে সুন্দৰ পেশম ধৰাৰ সময়ত যদি তাৰ কুৎসিত ভৰিৰ কথা মনত পৰে তেনেহ'লে পেশমৰ সৌন্দৰ্য উপভোগ কৰিব নোৱাৰে।

— আপুনি ঠিক কথা কৈছে মহাশয়। কিন্তু মই গাহৰি চৰাইছিলোঁ— তেতিয়া একেবাৰে সৰু আছিলো। অলপ ডাঙৰ হোৱাৰ পিচত গাহৰি চৰাবলৈ এৰি হাঁহ চৰোৱাৰ কাম লৈছিলোঁ। তাৰ বাহিৰে এইটোও ঠিক যে সকলো শাসনকৰ্তা ৰজাৰ পুত্ৰ নহয়। সাংকোৱে ক'লে—

— তোৰ কথাটো একেবাৰে সত্য। নিজৰ জন্মৰ কথা মনলৈ অনাটো লাজৰ কথা হ'ব নোৱাৰে। কিন্তু মই তোক যি কথা কৈছো শুন। ধৰ্মত মতি ৰাখিবি। উচ্চ বংশত জন্মাতকৈ ধৰ্মত মতি ৰখা অতি প্ৰয়োজন। তোৰ কোনোবা দুখীয়া আত্মীয়ই যদি তোক দেখা কৰিবলৈ আহে তেওঁক দেখা নকৰাকৈ নাথাকিবি আৰু অপমান নকৰিবি। বৰঞ্চ তেওঁক ওচৰলৈ মাতি আনিবি আৰু সাধ্য অনুসৰি সহায় কৰিবি। মনত ৰাখিবি ন্যায়েই তোৰ বিচাৰৰ মাপকাঠি। শাসনকৰ্তা হিচাবে আৰু কি কৰা উচিত ডনে বুজাই দিলে। পোছাক পৰিচ্ছদ মাজিত হ'ব লাগিব, নখবোৰ চুটিকৈ

কাটিব লাগিব আৰু ছয়জন চাপ্ৰাচীৰ প্ৰয়োজন হ'লে মাত্ৰ তিনিজনকহে ৰাখিব। দুপৰীয়া খোৱাৰ সময়ত পিয়াজ নহৰু বেছিকৈ নেখাবি। ধীৰে ধীৰে খোজ কাঢ়িব। অনুস্বৰে কথা পাতিবি। অৱশ্যে একেবাৰে সকলৈ কথা পতাৰ কথা কোৱা নাই.....। সাংকোৱে ডনৰ উপদেশবোৰ মন দি শুনি আছিল।

— ইমানবোৰ কথা বা উপদেশ মনত ৰখা সম্ভৱ নহয়। বৰং আপুনি এটা এটাকৈ সকলো উপদেশ এখন কাগজত লিখি দিয়ক। মই অৱশ্যে লিখিব পঢ়িব নাজানো। কিন্তু এজন মানুহ ৰাখিব লাগিব যাতে সি ঠিক সময়ত মোক মনত পেলাই দিয়ে।

— হয় ভগৱান। কি যে হ'ব। এজন শাসনকৰ্তা। সি লিখিব-পঢ়িব নাজানে। অন্ততঃ নামটো চহী কৰিবলৈ জানিব লাগে। ঠিক আছে। মই শিকাই দিছো। ডনে ক'লে।

— আপুনি ভয় নাখাব। মই নিজৰ নামত চহী কৰিব জানো। আমাৰ গিৰ্জাত যেতিয়া মই কাম কৰিছিলোঁ তেতিয়া মই অলপ অলপকৈ লিখিব শিকিছিলোঁ। লিখিব-পঢ়িব নোৱাৰিলে কি হ'ল? মই গল্প বনাই কম। মই কম যে মোৰ সোঁহাতখনত জখম হৈছিল। সেইবাবে মই লিখিব নোৱাৰোঁ। কোনোবাই তেতিয়া মোৰ নামত চহী কৰি দিব। মোৰ যদি ক্ষমতা থাকে মই যি মন যায় তাকে কৰিব পাৰোঁ। এতিয়া মই এটা দ্বীপৰ শাসনকৰ্তা। মোক সকলোৱে মানিবই লাগিব। আপুনি গাত সুন্দৰ প্ৰলেপ লগাই বহক। মাখি বিচাৰি হাঁহাকাৰ নকৰিব। মোৰ আইতাই কৈছিল যে প্ৰবাদত আছে....।

বাদ দে তোৰ প্ৰবাদৰ কথা। তই যদি শাসনকৰ্তা হৈ ভালদৰে কাম নকৰ, বদনাম হ'ব মোৰ। মই যে তোক দিয়া প্ৰতিশ্ৰুতি ৰাখিব পাৰিছোঁ— মই সম্ভৱ হৈছোঁ। ভগৱান তোৰ সহায় হওঁক। মোৰ সকলো আশঙ্কা ভুল প্ৰমাণিত কৰি তই দক্ষতাৰে। দ্বীপ শাসন কৰ। ডনে ক'লে— মহোদয়, আপুনি যদি মোৰ সুদক্ষ শাসনকৰ্তা বুলি নাভাবে, এই মুহূৰ্ততে মই সেই শাসনভাৰ এৰি দিম। মই কিন্তু আপোনাৰ আগৰ সাংকো হৈয়ে আছোঁ। আগৰ দৰে শুকান ৰুটি এটুকুৰা আৰু সামান্য পিয়াজ পালেই মই সুখী হ'ম। শাসনকৰ্তাৰ সুখাদ্য মাংস আৰু পায়সৰ প্ৰতি মোৰ লোভ নাই। নিদ্ৰিত অৱস্থাত আমি ৰজা প্ৰজা সকলো এক। যিয়েই নহওঁক, কেৱল আপুনিই মোৰ মনত শাসনকৰ্তা হোৱাৰ আকাঙক্ষা জগাই দিছিল। মই জানো যে আচলতে এজন শাসনকৰ্তা আৰু এটা শগুণৰ মাজত পাৰ্থক্য নাই। গৰীৱ সাংকো হৈ স্বৰ্গলৈ যাব বিচাৰিছোঁ আৰু শাসক হিচাবে নৰকত যাবলৈকে ইচ্ছা অকণো নাই।

— চমৎকাৰ সাংকো। তোৰ কথাত বুজা যায় যে তই এটা কি হেজাৰটা দ্বীপৰ শাসনকৰ্তা হোৱাৰ যোগ্য। ডনে সাংকোক উৎসাহ দিলে।

সেইদিনা সাংকোৱে দ্বীপলৈ বুলি ৰাওনা হ'ল। পিছনত তাৰ সুন্দৰ তথা মাজিত পোছাক, লগত এদল লগুৱা-লিকটো। সাংকো গাধৰ পিঠিত উঠিল। তাৰ প্ৰিয় ড্যাপল তাৰ পিছে পিছে গৈ থাকিল। সিও পাটৰ কাপোৰৰ পোছাক পৰিধান কৰিছিল। সাংকোৱে ড্যাপলত দেখি বৰ সন্তোষ পালে।

এটা সময়ত তেওঁলোক আহি এখন সৰু চহৰ পালে। চহৰৰ বাসিন্দা প্ৰায় এহেজাৰ মান হ'ব। সেই চহৰখন ডিউকৰ জমিদাৰৰ ভিতৰত পৰে। সকলোৱে ক'লে যে সেইটো হ'ল বাৰাটৰিয়া দ্বীপ। সেই দ্বীপৰেই শাসনকৰ্তা হ'ল সাংকো পাঞ্জা।

দেৱালয়েৰে ঘেৰা বাৰাটৰিয়া চহৰৰ প্ৰধান প্ৰৱেশ পথৰ ওচৰত সাংকো লগুৱা লিকটো সৈতে আহি পালে। কৰ্মচাৰীবোৰে আনন্দ উলাহে তেওঁলোকক স্বাগতম জনালে। লগে লগে ঘণ্টা বাজি উঠিল। সকলোৱে হাত চাপৰিৰ মাজত চহৰৰ চাৰি-কাঠি নতুন শাসনকৰ্তা সাংকো পাঞ্জাৰ হাতত তুলি দিয়া হ'ল। তাৰ পিছত সাংকোক গিৰ্জালৈ লৈ গ'ল। তাতেই সাংকোৰ অভিষেক আৰু হ'ল। সাংকোৱে শপত গ্ৰহণ কৰিলে। নতুন পোছাকত সাংকোক শকত-আবত আৰু শক্তিমান দেখা গৈছিল। সকলোৱে নতুন শাসকক অভিবাদন জনালে। ডিউকৰ মজাৰ পৰিকল্পনা যিসকলে জানিব পাৰিছিল তেওঁলোকে এইবোৰ দেখি হয়তো হাঁহি হাঁহি বাগৰি পৰিলহেঁতেন।

গিৰ্জাৰ পৰা সাংকোক ঢোলে-ডগৰে দৰবাৰলৈ নিলে আৰু তাত তেওঁক এখন আটক ধুনীয়া সিংহাসনত বহিবলৈ দিলে। বাৰাটৰিয়া শাসনকৰ্তাই আকৌ মামলা মোকদ্দমাবোৰ বিচাৰ কৰিব লাগে। ঠিক সেই সময়তে বিচাৰ প্ৰাৰ্থী দুজন দৰবাৰৰ কক্ষত সোমালে। এজন দৰ্জী আৰু আনজন ক্ৰেতা। দৰ্জীয়ে নমস্কাৰ জনাই ক'লে, — দেউতা ঈশ্বৰ, এই মানুহজনে এটুকুৰা কাপোৰ আনি মোক সুধিলে যে এই টুকুৰাৰ কাপোৰেৰে এটা টুপী হ'ব নে নহয়। জোখ-মাখ কৰি চাই ক'লো হ'ব বুলি। তাৰ পিছত আকৌ সুধিলে দুটা টুপী হ'ব নে নহয়। জোখ-মাখ কৰি চাই ক'লো যে হ'ব। তাৰ পাছত তেওঁ আকৌ সুধিলে পাঁচটা টুপী হ'ব নে নহয়। মই তেতিয়া হ'ব বুলি ক'লো। মানুহজনে পাঁচটা টুপী চিলাবলৈ দিলে। আজি মই পাঁচটা টুপী আনি তেওঁক দিছোঁ। এতিয়া তেওঁ মোক মজুৰি দিবলৈ মান্তি হোৱা নাই বৰং তেওঁ কাপোৰ নাইবা কাপোৰৰ দাম মোৰ পৰা বিচাৰিছে। সাংকোৱে ইজন মানুহক সুধিলে—

— হেৰা মানুহজন, কথাটো কি? এওঁ সঁচা কথা কৈছে নে?

— হয়তো তেওঁৰ কথা সঁচা। তেওঁক টুপী দেখুৱাবলৈ কওকচোন। সাংকোৰ

আদেশত দৰ্জীজনে জেপৰ পৰা হাতখন উলিয়ালে। হাতখনৰ পাঁচটা আঙুলিত পাঁচটা অকণি অকণি টুপী।

— চাওঁক দেউতা ঈশ্বৰ। মই এওঁৰ পৰা এক ইঞ্চি কাপোৰ লোৱা নাই। গোটেই বিচাৰ সভাত হাঁহিৰ গিৰ্জনি উঠিল। সাংকোৱে ক্ষন্তেক সময় টলকা মাৰি ক'লে।

— দৰ্জীয়ে তেওঁৰ মজুৰি নাপায় আৰু মানুহজনেও তেওঁৰ কাপোৰৰ মূল্য নাপায়। কাৰণ মানুহজনে টুপীৰ জোখ দিয়া নাছিল আৰু দৰ্জীয়ে ব্যৱহাৰৰ উপযোগী টুপী তৈয়াৰ কৰিব পৰা নাই। মই শাসনকৰ্ত্তা হৈ ৰায় দিলো এই টুপী বাজেয়গু কৰা হওঁক। এতিয়া মোকদ্দমা শেষ। সাংকোৱে নিৰ্দেশ দিলে।

ঠিক সেই সময়তে আহিল দুজন বৃদ্ধ। এজনৰ হাতত এডাল শকত লাঠী। লাঠীত ভৰ দি তেওঁ আহি আছে। লাঠী নোলোৱা বৃদ্ধই ক'লে,

— প্ৰভু ঈশ্বৰ, কিছুদিনৰ আগতে মই দয়াপৰশ হৈ এই বুঢ়া মানুহজনক দহটা সোণৰ মোহৰ ধাৰ দিছিলোঁ। কথা আছিল যে মই বিচাৰিলেই সেই মোহৰ ফিৰাই দিব। বহু দিন হৈ গ'ল। ময়ো বিচৰা নাছিলো। বুজিছিলো তেওঁৰ পক্ষে ফিৰাই দিয়া অসুবিধাজনক। তেওঁৰো ফিৰাই দিয়াৰ কোনো আশ্ৰয় নেদেখিলোঁ। বাধ্য হৈ মই ফিৰাই বিচাৰিলো। বহুবাৰ তাগিদা দিলো। এতিয়া তেওঁ কৈছে মই হেনো তেওঁক ধাৰলৈ দিয়াই নাছিলো। আৰু দিছিলো যদি তেওঁ হেনো মোক ফিৰাইয়ো দিছে। মোৰ কোনো সাক্ষী নাই। আপোনাৰ সন্মুখত তেওঁক ভগৱানৰ নামত শপত খাই ক'বলৈ দিয়ক যে তেওঁ মোক মোহৰ কেইটা ফিৰাই দিছে নে নাই। যদি দিয়া বুলি কয় ময়ো ভগৱানৰ নামত শপত খাই কৈছো— মই সেই মোহৰ আৰু নিবিচাৰো।”

— হেৰা! লাঠীধাৰী বৃদ্ধ। তুমি সকলো কথা শুনিলাতো? এতিয়া তোমাৰ বক্তব্য শুনা যাওঁক? সাংকোৱে ক'লে। লাঠীধাৰী বৃদ্ধই ক'লে—

— দেউতা ঈশ্বৰ, প্ৰথমেই স্বীকাৰ কৰিছোঁ যে মই এওঁৰ পৰা দহটা সোণৰ মোহৰ নিছিলোঁ। আপোনাৰ হাতৰ ন্যায়দণ্ড মোক দিয়ক। মই ন্যায়দণ্ড চুই শপত খাই কম যে মই সেই মোহৰবোৰ ঘূৰাই দিছিলোঁ।

সাংকোৱে ন্যায়দণ্ডডাল লাঠীধাৰী বৃদ্ধৰ পিনে আগুৱাই দিলে। বৃদ্ধই লৰালৰিকৈ নিজৰ লাঠীডাল ইজন বৃদ্ধক দি ন্যায়দণ্ড নিজৰ হাতত লৈ ক'লে,

— ভগৱানৰ নামত শপত খাই কৈছো, মই দি দহটা মোহৰ ধাৰলৈ আনিছিলোঁ ফিৰাই দিছো। তেওঁ হয়তো পাহৰি গৈ বাৰে বাৰে মোক তাগিদা দি আছে।

— তোমাৰ কিবা ক'বলগীয়া আছে? অভিযোগকাৰী বৃদ্ধক সাংকোৱে সুধিলে।

— হয়তো তোমাৰ ভুল হৈছে বা পাহৰি গৈছা। কিয়নো বৃদ্ধ লোকজনে ভগৱানৰ

নামত শপত খাই মোহৰ কেইটা ফিৰাই দিয়া বুলি কৈছে। তেওঁক অবিশ্বাস কৰাৰ কোনো থল নাই।

অভিযোগ কৰা বৃদ্ধই একো ক'ব নোৱাৰিলে। লাঠীডাল মালিকৰ হাতত ফিৰাই দিলে। কাৰো মাতবোল নাই। দুয়ো বৃদ্ধ দৰবাৰৰ বাহিৰ হ'ল।

সাংকোৱে তলমূৰকৈ কিছু সময় ভাবি থাকিল। হঠাতে চিঞৰ মাৰি ছকুম দিলে—

— বৃদ্ধ দুজনক এতিয়াই মোৰ ওচৰলৈ লৈ আহ।

বৃদ্ধ দুজন ফিৰি আহিল। সাংকোৱে লাঠীধাৰী বৃদ্ধ ক'লে—

— তোমাৰ লাঠী ডাল মোক দিয়া। সাংকোৱে লাঠীডাল অভিযোগকাৰী বৃদ্ধৰ হাতত তুলি দিলে।

— তোমাৰ ঋণ পৰিশোধ কৰা হ'ল। এতিয়া ঘৰলৈ যোৱা। সাংকোৱে ক'লে।

— কিয় দেউতা ঈশ্বৰ? এই লাঠীডালৰ মূল কি দহ মোহৰ? লাঠীডাল কেনেকৈ মোৰ দহটা মোহৰৰ সমান হ'ব?

— সিমানেই হ'ব। যদি মোৰ কথা মিছা প্ৰমাণিত হয়, পৃথিৱীত মোৰ সমান জধামুৰ্খ কোনো নাই। সাংকোৱে সোঁমাজত লাঠীডাল ভাঙি পেলালে। জনজনাৰ দহটা সোণৰ মুদ্ৰা মজিয়াত পৰিল। সভাৰ সকলো মানুহ আচৰিত হ'ল। বুজা গ'ল ঋণী বৃদ্ধই ভগৱানৰ নামত শপত খাই সঁচা কথাই কৈছিল। তেওঁৰ মোহৰ থকা লাঠীডাল বন্ধু বৃদ্ধৰ হাতত দিয়েই টকা ফিৰাই দিয়াৰ শপত খাইছিল। অৱশ্যে মোহৰ কেইটা নিদিয়াৰো মতলব আছিল যেন লাগে। সাংকোৱৰ বুদ্ধিৰ ওচৰত তেওঁৰ চালাকি হাৰ মানিলে বুলিহে মোহৰ কেইটা ফিৰাই পালে। আটোয়ে নতুন বিচাৰকৰ বিচাৰ-বুদ্ধিৰ প্ৰশংসা কৰিবলৈ ধৰিলে।

দ্বীপৰ শাসনকৰ্ত্তা হোৱাৰ পাছত সাংকোৱে খুব সুখী হোৱা নাছিল। কিয়নো সুস্বাদু খাদ্য তাৰ কঁপালত কোনো দিনে নহ'ল। যিটো বস্তু খাই ভাল পাইছিল, পিছদিনা খুজিলেও পোৱা নগৈছিল। ডিউকেও বুজিছিল যে এজন নিৰক্ষৰ খেতিয়ক কেতিয়াও শাসনকৰ্ত্তা হৈ থাকিব নোৱাৰে। সেয়ে তেওঁ কৰ্মচাৰীবোৰক নিৰ্দেশ দি থৈছিল যাতে কেইদিনমান পাছত তেওঁলোকে সাংকোৱক বিদায় দিবলৈ বাধ্য হয়। নিৰ্দেশ মতে কাম। তেওঁলোকে নতুন শাসনকৰ্ত্তাক জুলুম কৰিবলৈ ধৰিলে। চিকিৎসকৰ নিৰ্দেশত তাৰ খাদ্য তালিকা বদলি কৰা হ'ল। এইবোৰ দেখি-শুনি সাংকোৱৰ খং উঠিল। এদিন চিকিৎসক জনক মাতি পঠিয়ালে। সাংকোৱে খঙেৰে ক'লে—

— এই মুহূৰ্ততে তুমি মোৰ ওচৰৰ পৰা আঁতৰি যোৱা। নহ'লে এই লাঠীৰে কেৱল তোমাকে নহয়, দ্বীপৰ সকলো চিকিৎসককে কোবাই দ্বীপৰ বাহিৰ কৰি দিম। তুমি মোৰ চকুৰ আঁতৰ হোৱা। নহ'লে এই চকীখনেৰে তোমাৰ মূৰ ভাঙি

পেলাম। পেট ভৰাই মনৰ তৃপ্তিত মোক খাবলৈ দিয়া। নহ'লে এই দ্বীপৰ ভাৰ চমজাই দিম। হায়, হায়, এইখন কি দ্বীপ, য'ত মনৰ মতে একো খাব নোৱাৰি।

শাসনকৰ্তাৰ খণ্ডৰ কোব দেখি চিকিৎসক পলাবলৈ লওঁতেই ডিউকৰ পৰা এটা খবৰ আহিল। সেয়াও ডিউকৰ বাবে মজাৰ কাণ্ড। ডিউকে জনাইছিল যে এদল শত্ৰুৱে সেই দ্বীপ আক্ৰমণ কৰিবলৈ আহিছে। চাৰিজন লোকে দ্বীপৰ শাসনকৰ্তাক হত্যা কৰাৰ উদ্দেশ্যে ইতিমধ্যে চহৰত প্ৰৱেশ কৰিছে। সেইবাবে ডিউকে সাংকোক সতৰ্ক হৈ থাকিবলৈ পৰামৰ্শ দিছে। বিশেষকৈ খোৱা-লোৱাৰ ক্ষেত্ৰত। খোৱা বস্তুবোৰত কোনোবাই বিষ মিহলাই দিব পাৰে। গতিকে সাংকো সাৱধান হোৱা উচিত বুলি ডিউকে খবৰ পঠিয়াইছে।

এইবোৰ শুনি সাংকোৰ ভীষণ ভয় লাগিল। সি তাৰ কৰ্মচাৰীবোৰক ক'লে—
কি কৰিব লাগে মই তোমালোকক কম। মই ঠিকেই বুজিছিলো। মোক মাৰিবৰ বাবে চিকিৎসকে ষড়যন্ত্ৰ কৰিছে। তাক ধৰি গোপন কক্ষত বন্দী কৰি থোৱা। মোৰ বাবে খাবলৈ কেইটামান ৰুটি, আঢ়ৈ কেজি মনাকা আৰু কিচমিচ লৈ আহা। ইয়াত নিশ্চয় কোনেও বিষ মিলাব নোৱাৰে। একো নাখাই মই কেনেকৈ জীয়াই থাকিম?

বাৰাটাৰিয়া দ্বীপৰ শাসনকৰ্তা হোৱাৰ পিচত সাংকোৰ সাতদিন কাটি গ'ল। দিন গৈ আছে, সাংকোৰ শাস্তি নোহোৱা হ'ল। প্ৰত্যেক দিনাৰ বিৰক্তিকৰ অভিজ্ঞতাই সাংকোক অতিষ্ঠ কৰি তুলিলে। ভোক লাগে অথচ পেট ভৰাই খাবলৈ নাপায়। এদিন ক্লান্ত-ক্ষুধাৰ্ত শৰীৰেৰে সাংকো শুই আছে। হলস্থূলিয়া পৰিৱেশত তাৰ টোপনি ভাগি গ'ল। ঘণ্টা বাজিছে, শিঙা বাজিছে, কোলাহল-চিঞৰ-বাখৰ ভাঁহি আহিছে। সাংকোৱে টোপনিৰ জালত একো ধৰিব নোৱাৰিলে। সি ভয়ত একেলাফে বিছনাত বহি পৰিল। চেণ্ডেলযোৰ কোনোমতে পিন্ধি দুৱাৰৰ ওচৰলৈ গ'ল। টৰ্চ লৈ বিশজনমান লোক তৰোৱাল হাতত লৈ হৈ-হাল্লা কৰি সাংকোৰ পিনে আহি আছে।

— অস্ত্ৰ দিয়ক, অস্ত্ৰ দিয়ক হুজুৰ। শত্ৰু আহি আমাৰ দ্বীপত প্ৰৱেশ কৰিলে। আমি এইবাৰ দেহে-প্ৰাণে মৰিম। আপুনি অনুগ্ৰহ কৰি এই যুদ্ধৰ সেনাপতি হওঁক।” মানুহবোৰে চিঞৰি চিঞৰি ক'বলৈ ধৰিলে।

— অস্ত্ৰ? অস্ত্ৰৰ কথা মই কি জানো? অস্ত্ৰৰ কথা মোৰ মালিক ডন কুইকছোটে ভালকৈ জানে। তেওঁক খবৰ দিয়া। তেওঁ সকলো ব্যৱস্থা কৰি দিব। মই নিৰ্বোধ। যুদ্ধৰ কৌশল মই একো নাজানো। সাংকোৱে বিস্মৃত আৰু শংকিত হৈ ক'লে।

— আপুনি নিজে অস্ত্ৰ লওঁক। আপোনাৰ বাবে আমি অস্ত্ৰ লৈ আহিছোঁ। এই যুদ্ধৰ আপুনি আমাৰ নেতা। মানুহবোৰে চিঞৰি চিঞৰি ক'বলৈ ধৰিলে।

— ঠিক আছে। অস্ত্ৰ লৈ আহা। ভগৱানে নিশ্চয় মোক সহায় কৰিব। সাংকোৱে

ক'লে।

এই কথা শুনি দুখন ডাঙৰ ঢাল আনি সাংকোৰ বুকুৱে-পিঠিয়ে বান্ধি দিলে। বান্ধোৱাৰ জোৰত সাংকোৰ উশাহ-নিশাহ বন্ধ হোৱা যেন লাগিল। এনে ভাব হ'ল যেন সি সঁজাত বন্দী হৈ গ'ল। ঢাল দুখনৰ ভৰত হাত উঠাবলৈ ক্ষমতা নোহোৱা হ'ল। তথাপিও তাক তৰোৱাল লৈ আগে আগে যাবলৈ অনুৰোধ কৰা হ'ল।

— মই আগত কেনেকৈ যাম? মোক এনেকৈ টানি টানি বান্ধিছা যে মই কোনোমতে লৰচৰ কৰিব নোৱাৰো। সাংকোৱে ক'লে।

— আচলতে সেইটো নহয় হুজুৰ। ঢালৰ ভৰৰ বাবে নহয়। ভয়ৰ বাবেহে আপুনি আগবাঢ়িব পৰা নাই। এইবাৰ কিন্তু আগবাঢ়িবই লাগিব। বিপদ ক্ৰমাত বাঢ়ি গৈ আছে। এজনে সাহস কৰি সাংকোক ক'লে।

বেচাৰা সাংকো। এতিয়া সি কি কৰে? দুখোজ আগুৱাই যোৱাৰ লগে লগে টাঁচ কৰি মজিয়াত পৰি গ'ল। খোলাৰ ভিতৰত সোমাই থকা কাছটোৰ দৰে সি পৰি থাকিল।

ক্ৰমে সন্ধ্যা নামি আহিল। বাহিৰত অনেক মানুহৰ কোলাহল আৰু জোতাৰ শব্দ শুনা গ'ল। শুনা গৈছিল ঢাল ওপৰত তৰোৱালৰ প্ৰচণ্ড কোব। সাংকোৱে মনে মনে ভগৱানৰ নাম-জপ কৰি পৰি থাকিল। মাটিত পৰি থকা সাংকোক কোনোবাই লঠিয়াই গ'ল, কোনোবাই চিঞৰ-বাখৰ কৰি কাৰোবাক শত্ৰুৰ বিৰুদ্ধে যুদ্ধ কৰিবলৈ উৎসাহ দিলে। অনেক লোকৰ ঠেলা-গতা আৰু গচকনি খাই সাংকোৰ শৰীৰ অৱশ হৈ পৰিল। সেহাই সেহাই ভগৱানক প্ৰাৰ্থনা কৰিলে।

— হায় ভগৱান। হয় মোৰ মৃত্যু হওঁক। নহ'লে এই দ্বীপ শত্ৰুৰ হাতলৈ যাওঁক। মই সহ্য কৰিব নোৱাৰা হৈছোঁ। মোক বেহাই দিয়া প্ৰভু।

হঠাৎ কাৰোবাৰ চিঞৰ শুনা গ'ল।

— আমি জিকিছোঁ, আমি জিকিছোঁ। সোনকালে উঠক। এই যুদ্ধত আমি জয়ী হৈছোঁ।

— তেনেহ'লে মোক তোমালোকে ধৰা। মই থিয় হ'ব নোৱাৰো। অনুস্বৰে সাংকোৱে ক'লে।

কোনোমতে থিয় হৈ সাংকোৱে ক'লে— ইয়াত মোৰ কোন বন্ধু আছে? তেওঁ মোৰ বাবে এগিলাচ ফটিকা আনি দিব পাৰিবনে? পিয়াহত মোৰ অষ্টকণ্ঠ শুকাই গৈছে। মোৰ কণ্ঠ শুকাই কৰ্কষীয়া হৈ গৈছে।

এইবাৰ সাংকোৰ বৰ্মবোৰ খুলি দিয়া হ'ল। বৰ্মৰ ভাৰ কমি যোৱাত সি উঠি বহিল। তাৰ মনত পৰিল কিছুসময় আগতে তাক নগুৰ-নাগতি কৰিছিল। মনত

পৰাৰ লগে লগে ভয়তে তাৰ পেটত হাত ভৰি লুকাল। পুনৰ সি শুই পৰিল আৰু মৰা মানুহটোৰ দৰে পৰি থাকিল। ইমান পৰে যিবোৰে তাক লৈ ৰং চাইছিল সিহঁতে সাংকো মৰা বুলি শংকিত হৈ পৰিল।

অৱশেষত সাংকো শোৱাৰ পৰা উঠিল। চাৰিওপিনে মানুহৰ ভিৰ দেখি সুধিলে—

— সময় কিমান হ'ল? ৰাতি বহুত হ'ল নেকি? সাংকোৱে ধীৰে ধীৰে তাৰ পোছাক সলাই ল'লে। তাৰি পাছত লাহে লাহে খোজকাটি ঘোঁৰাশাললৈ গ'ল। ড্যাপলৰ ডিঙিত সাবতি ধৰি মৰম কৰিলে।

— মোৰ প্ৰিয় বন্ধু! যিমান দিন আমি দুয়ো একেলগে আছিলো আমাৰ একো সমস্যা নাছিল। ব'ল, আমি উভতি যাওঁ। কৈয়েই সাংকোৱে অতি কষ্টেৰে তাৰ পিঠিত উঠিল। সাংকোক সহায় কৰিবলৈ কোনো আগবাঢ়ি নাছিল। সাংকোৱে সন্মুখৰ মানুহখিনিলৈ লক্ষ্য কৰি ক'লে—

— মোক বাট এৰি দিয়ক। মই মোৰ অতীত জীৱনলৈ ঘূৰি যাব বিচাৰিছোঁ। মইতো শাসনকৰ্তা হৈ জন্মা নাছিলো। গ্ৰীষ্মৰ দুপৰীয়া দেবদাক গছৰ শীতল ছাঁত শুই আৰাম লাগে, শীতৰ ৰাতি কেইখনমান চামৰাৰ চাদৰ গাত লবলৈ মন যায়। মোৰ ইচ্ছামতে এইবোৰ কৰিবলৈ মন যায়। শাসনকৰ্তাৰ জিকমিকিয়া পোছাক আৰু চৌখিন বিছনাৰো প্ৰয়োজন নাই। আমাৰ ডিউকক ক'ব যে মই দেউলীয়া হৈ আহিছিলো আৰু এতিয়া দেউলীয়া হৈয়ে যাব ওলাইছো। মই একো লাভ কৰা নাই আৰু মোৰ লোকচানো হোৱা নাই। অনুগ্ৰহ কৰি মোক বাট এৰি দিয়ক। মই যাব বিচাৰিছোঁ।

দ্বীপ এৰি সাংকো পাঞ্জা ডন কুইকছোটৰ ওচৰলৈ উভতি গ'ল। ডনে তেতিয়াও ডিউকৰ দুৰ্গত অৱসৰ সময় কটাইছিল।

দহ

ডন কুইকছোট আৰু নাইট শ্বেতচন্দ্ৰৰ যুদ্ধ

সাংকো পাঞ্জা উভতি অহাৰ পাছত নতুন এডভেঞ্চাৰৰ সন্ধানত ডন কুইকছোটে ডিউকৰ দুৰ্গ এৰি পুনৰ যাত্ৰা আৰম্ভ কৰিলে। সাংকো অৱশ্যে এইবাৰ বেচ ভব্য-গব্য লোক। দূশ সোণৰ মোহৰৰ অধিকাৰী। ডিউকৰ কৰ্মচাৰীসকলে সন্মান জনাই সেইখিনি মোহৰ দিছিল।

তেওঁলোকে তেতিয়াও বেছি দূৰ অতিক্ৰম কৰা নাছিল। হঠাৎ তেওঁলোকে লগ পালে ভেৰা ৰখীয়া দলক। সেই দলত জিক-মিকিয়া পোছাক পিন্ধা কিছুমান ল'ৰা আৰু ছোৱালীও আছিল। সিহঁত বনভোজ খাবলৈ আহিছিল। ডন কুইকছোটৰ লগত সিহঁতৰ চিনা পৰিচয় হ'ল। সিহঁতে ডন কুইকছোটক বনভোজ খাবলৈ নিমন্ত্ৰণ কৰিলে। ডন আৰু সাংকোৱে আনন্দমনেৰে সন্মতি জনালে।

খোৱা-লোৱা শেষ হোৱাৰ পিচত ডনে ক'লে, বোপাইঁত, অকৃতজ্ঞতাৰ সমান পাপ একো নাই। তোমালোকৰ ব্যৱহাৰত মই মুগ্ধ হৈছো। সঁচাকৈয়ে মই কৃতজ্ঞ। কৃতজ্ঞতাৰ চিন স্বৰূপে মই অহা দুদিন সাৰাগোজাৰ পিনে যোৱা এই পথটো তদাৰক কৰিম। অৰ্থাৎ পহৰা দিম আৰু ছোৱালীহঁত, তোমালোকৰ নিচিনা সুন্দৰী আন এগৰাকী আছে। তেওঁ অৱশ্যে অসামান্য সুন্দৰী-ডালসিনিয়া ডেল টোবোজা। মোৰ প্ৰিয়তমা প্ৰাণেশ্বৰী। এই দুদিন আমি তোমালোকৰ লগত থাকিম। খৰছ-পাতি অৱশ্যে আমি কৰিম।

কৈয়েই তেওঁ বেজিনাস্তৰ পিঠিত উঠি বাটৰ মাজতে থিয় হৈ ৰ'ল। ক্ষন্তেক পাছতে হাতত তৰোৱাল লৈ এদল ঘোঁৰাৰখীয়া আহিল। সিহঁতে তীব্ৰগতিত ঘোঁৰা চেকুৰাইছিল। সিহঁতৰ আগে আগে এপাল যাঁড় গৰু সিং জোকাৰি জোকাৰি দৌৰি গৈ আছিল। তাকে দেখি ল'ৰা-ছোৱালীবোৰে গছৰ আঁৰত লুকাল। কিন্তু ডন কুইকছোটে লেখমানো বিচলিত নহৈ মাজ বাটতে বৈ থাকিল। যেতিয়া ঘোঁৰা ৰখীয়াবোৰ ডনৰ একেবাৰে ওচৰ পালেহি তাৰে এজনে ডন কুইকছোটক ক'লে আঁতৰি দিয়া বন্ধু, বাট এৰি দিয়া। দেখা নাই উদণ্ড যাঁড়ৰ জাক আহি আছে। তোমাক চিৰাচিৰ কৰি ফালি পেলাব।

— বদমাচৰ দল। লা মাঞ্চাৰ ডন কুইকছোটক তহঁতে উন্মত্ত যাঁড়ৰ ভয় দেখুৱাবলৈ আহিছ। পৃথিৱীৰ সকলো ভয়ঙ্কৰ প্ৰাণীক মই পৰাস্ত কৰি আহিছোঁ।

ইতিমধ্যে যাঁড়ৰ পাল ওচৰ পালেহি। ডনে আঁতৰি যোৱাৰ সুযোগকে নাপালে। যাঁড়ৰ পাল ডন আৰু সাংকোৰ ওপৰত জপিয়াই পৰিল। সাংকো আৰু ড্যাপল ধূলিত বাগৰি লুতুৰি-পুতুৰি হ'ল। বেজিনাস্ত ছিটিকি গ'ল। আৰু ডন? অজ্ঞান হৈ মাটিত পৰি থাকিল। যাঁড়ৰ পালটোৱে গছকি মোহাৰি আঁতৰি গ'ল।

ক্ষণেক পিচত ডনে জ্ঞান পালে। ইফালে সিফালে চালে। চৌদিশ ধূলিময়। কাকো দেখা নাযায়। যাঁড়ৰ পাল খেদি যাবলৈ উদ্যত হ'ল।

— তহঁত ক'লৈ পলালি? মহামান্য নাইট ডন কুইকছোটেকে কাকো ভয় নকৰে। যেতিয়া দেখিলে যে ডনৰ কথা শুনিবলৈ কোনো এটা প্ৰাণী নাই তেতিয়া বিবাদমনেৰে ডন বহি পৰিল। সাংকোৱে বেজিনাস্তক লৈ আহিল। বেজিনাস্তক পাই ডনৰ দুখ-বেজাৰ আঁতৰি গ'ল।

পুনৰ তেওঁলোকৰ যাত্ৰা আৰম্ভ হ'ল। ডনৰ মনত বৰ দুখ। শাৰীৰিক আঘাততকৈ মনৰ আঘাত অতি দুখদায়ক। সিংহদমনকাৰী নাইটক বলিয়া যাঁড়ে আঘাত কৰিবলৈ সাহস পায়। তাতকৈ দুখৰ কথা কি আছে। ডনে ভাবিলে।

সন্ধিয়া তেওঁলোক এখন অতিথিশালা পালেহি। ভাগৰত জুৰুলা হোৱা বেচেৰা বেজিনাস্ত আৰু ড্যাপলে ঘোঁৰাশালত ঠাই পালে। ডনে নিজৰ ঘৰ যেন লগা অতিথিশালাত ভালকৈ বহি ল'লে। সাংকোৱে অতিথিশালাৰ মালিকক সুধিলে—

— ৰাতি খাবলৈ কি আছে কওঁকচোন।

— আপুনি যি বিচাৰে তাকে পাব। আকাশৰ কুকুৰা চৰাই, পৃথিৱীৰ চৰাই আৰু সাগৰৰ মাছেৰে তৈয়াৰী যি কোনো সুখাদ্য ইয়াত পাব। অতিথিশালাৰ মালিকে উত্তৰ দিলে।

— ইমানবোৰ খাদ্যৰ আমাৰ প্ৰয়োজন নাই। এযোৰ সৰু কুকুৰা চৰাইৰ ৰোষ্ট হ'লেই মোৰ হৈ যাব। মোৰ মালিকে অৱশ্যে ইমান বেছি একো নাখায়। তেওঁ খুব কম খায়। মোৰ প্ৰায় ভোক নাই বুলিলেই হয়। এইখিনি হ'লেই যথেষ্ট। সাংকোৱে ক'লে।

— কুকুৰাৰ পোৱালি? মই বৰ দুঃখিত মহাশয়।

— তেনেহ'লে কি কৰা যায়? তুমি বৰং আমাক সৰু চৰাইৰ ৰোষ্টকে দিয়া। সাংকোৱে ক'লে।

— সৰু চৰাই? তাকো নাই। মোৰ আজি কপালেই বেয়া। যোৱাকালি বজাৰত পঞ্চশটা চৰাই বেচিবলৈ পঠালো। আপচোচ কৰি অতিথিশালাৰ মালিকে ক'লে। ক্ষণেক ভাবি সাংকোৱে ক'লে।

— গাহৰিৰ মাংস পাম নেকি?

“দুঃখিত মহোদয়, মই বৰ দুঃখিত। এইমাত্ৰ গাহৰিৰ মাংস বাচন খালি কৰি দুই-এজনক দিলো। অহা সপ্তাহত আপুনি যিমান বিচাৰে সিমান দিব পাৰিম।

— ঠিক আছে। অহা সপ্তাহত দিব। এতিয়া কেইটামান কণী আৰু গাহৰিৰ শুকান মাংস দিলেই হ'ব। সাংকোৱে ক'লে।

— হায় হায়। আপোনাক অলপ আগতেই ক'লো যে ইয়াত কুকুৰা-চুকুৰা একো নাই। তেনেহ'লে কণী ক'ৰ পৰা হ'ব? আপুনি বেলেগ বস্তু খাওঁক। মুখৰোচক বস্তু বা কণী নিবিচাৰিব। মালিকে প্ৰায় চিঞৰিয়ে কথাখিনি ক'লে। উপায়হীন হৈ তেওঁলোকে সামান্য আহাৰ কৰি শুবলৈ গ'ল।

কেইদিনমান পাছত তেওঁলোক আহি বাৰ্সিলেনা পালেহি। তেওঁলোকে আগতে সাগৰ দেখা নাছিল। আনকি নাও দেখা নাছিল। দুবৰ পালতৰা নাওবোৰ দেখি বিস্ময়ত হতবাক হ'ল। নাওবোৰ নিশ্চয় সাগৰৰ ভয়ঙ্কৰ প্ৰাণী আৰু পালতৰা খুটাবোৰ তাহাঁতৰ ভৰি বুলি ভাবিলে। এদিন পুৱা ডন কুইকছোট ঘোঁৰাৰ পিঠিত উঠি ফুৰিবলৈ ওলাই আহিল সাগৰৰ পিনে। পিছনত নাইটৰ পোচাক, এহাতত তৰোৱাল আৰু কঁকালত তৰোৱাল বন্ধা-ৰাচি। পুৱাৰ স্নিগ্ধ বতাহত ডনৰ মন প্ৰফুল্লিত। ঠিক সেই সময়তে বিপৰীত পিনৰ পৰা ঘোঁৰাত উঠি আহি আছে অইন এজন নাইট। মুখখন ঢকা আছে এখন মুখাবে, গোটেই গাত অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ ওলমি আছে। নানা কাক কাৰ্য কৰা চিকমিকিয়া ঢালখনৰ সোমাজত আঁকি থোৱা আছে— এটা বগা জোন। দুজন নাইট যেতিয়া সন্মুখা-সন্মুখি হ'ল নতুন নাইটে গুৰু-গম্ভীৰ স্বৰে ক'লে।

— শুনক ডন কুইকছোট ডি লা মাঞ্চা। মই বিখ্যাত শ্বেতচন্দ্ৰৰ নাইট। মোৰ বিজয় গৌৰৱ নিশ্চয় আপোনাৰ জনা আছে। এতিয়া মই আপোনাক দ্বন্দ যুদ্ধৰ বাবে আহ্বান কৰিছোঁ। আপুনি স্বীকাৰ কৰক। মোৰ প্ৰিয়তমা প্ৰেয়সী লেডী ডালসিনিয়াতকৈ বহুগুণে ধুনীয়া। আপুনি এই কথা স্বীকাৰ কৰিলে মই আপোনাক হত্যা নকৰো। আৰু আপুনি শপত খাব লাগিব যদি এই যুদ্ধত আপুনি পৰাজয় হয় আপুনি ঘৰলৈ উভতি যাব লাগিব। তদুপৰি এবছৰৰ ভিতৰত কোনো এডভেঞ্চাৰৰ বাবে বাহিৰলৈ যাব নোৱাৰিব। মই যদি পৰাজিত হওঁ তেনেহ'লে মোৰ মূৰটো আপোনাৰ জিম্মাত থাকিব। মোৰ ঘোঁৰা, অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ আনকি মোৰ বিশ্বপ্ৰসাৰিত যি গৌৰৱ-কীৰ্তি আছে সেইবোৰৰ অধিকাৰী হ'ব পাৰিব আপুনি। এতিয়া কওঁক, আপোনাৰ কথা শুনো।

ডন কুইকছোটেকে ইমানপৰে অৱাক হৈ নতুন নাইটৰ কথা শুনি আছিল। তাৰ পাছত লাহে লাহে গম্ভীৰভাবে উত্তৰ দিলে।

— সঁচা কথা ক'বলৈ গ'লে আজিকোপতি মই আপোনাৰ কীৰ্তিৰ কাহিনী শুনা নাই। আপুনি নিশ্চয় বিশ্বৰ একমাত্ৰ সুন্দৰী ডালসিনিয়াক নিজ চকুৰে দেখা

নাই। দেখা হ'লে ইমানবোৰ নিৰ্ভৰ ক'লেহেঁতেন। তদুপৰি দেখা হ'লে নিশ্চয় ক'লেহেঁতেন যে তেওঁৰ সমান সুন্দৰী বৰ্তমানেতো নায়েই ভবিষ্যতেও নহ'ব। আপোনাৰ কথাত মই প্ৰত্যাহান জনাইছো। এটা কথা মই আপোনাক জনাব বিচাৰিছোঁ যে আমি নিজৰ যশ-কীৰ্তিতে আত্মতৃপ্তি লাভ কৰিছোঁ। আপোনাৰ কীৰ্তিত মোৰ একো লাভ নাই। এতিয়া যুদ্ধৰ বাবে মই আপোনাক আহ্বান কৰিছোঁ।

দুয়োজনে যুদ্ধৰ বাবে ঘোঁৰা প্ৰস্তুত কৰিলে। ঠিক সেই সময়তে বাৰ্সিলেনাৰ শাসনকৰ্তাজন কেইজনমান কৰ্মচাৰীৰ সৈতে তাত উপস্থিত হ'ল। ডন কুইকছোট সম্পৰ্কে তেওঁ ইতিমধ্যে বহুত মজাৰ কথা শুনিছে। যুদ্ধৰ প্ৰস্তুতি দেখি ভাবিলে নিশ্চয় নতুন ধেমালিৰ আয়োজন হৈছে। ঘটনাৰ বুজ ল'বলৈ তেওঁ শ্বেতচন্দ্ৰৰ ওচৰ পালেগৈ। যেতিয়া জানিলে যে ঘটনাটো ৰং-তামচাৰ নহয়, তেওঁ ৰাস্তাৰ দাঁতিত থিয় হৈ ৰ'ল।

দুই নাইটে এইবাৰ অস্ত্ৰ বাহিৰ কৰিলে। নাইট শ্বেতচন্দ্ৰৰ ঘোঁৰাটো তজবজিয়া ওখ আৰু তীব্ৰ গতিত চেকুৰিব পাৰে। ইমানদিনৰ পৰিশ্ৰমত ক্লান্ত হৈ পৰা বেজিনাস্তই সন্মুখ ঘোঁৰাৰ প্ৰচণ্ড খুন্দা সহ্য কৰিব নোৱাৰি মাটিত বাগৰি পৰিল। সেই মুহূৰ্ততে ভূপতিত আৰু অসহায় ডনৰ ডিঙিত তৰোৱাল থৈ নাইট শ্বেতচন্দ্ৰই ক'লে—

— স্বীকাৰ কৰক। মই যি কৈছিলো তাক স্বীকাৰ কৰক। নহ'লে মোৰ হাতত আপোনাৰ মৃত্যু অনিবাৰ্য। যিটো কথা সত্য নহয় তাক মই স্বীকাৰ কৰিম কিয়। মই আকৌ কৈছো ডালসিনিয়া ডেল টোবোজা পৃথিৱীৰ একমাত্ৰ শ্ৰেষ্ঠ সুন্দৰী। হেৰি নাইট, আপোনাৰ যাঠীৰে মোৰ ডিঙি কাটি দিয়ক। মোৰ মৃত্যু হওঁক। সত্যক অস্বীকাৰ কৰাতকৈ মোৰ মৃত্যুৱেই কাম্য।

— মহাশয়, মৃত্যু আপোনাৰ কেতিয়াও নহয়। মই সুখী হ'ম যদিহে পূৰ্বচৰ্তমতে ডন কুইকছোটে তেওঁৰ গাঁওলৈ উভতি গৈ নীৰৱে অৱসৰ বিনোদন কৰে। নাইট শ্বেতচন্দ্ৰই ক'লে। ক্ষীণস্বৰে ডন কুইকছোটে ক'লে যে ডালসিনিয়া সম্পৰ্কে অপমানজনক একো নাথাকিলে তেওঁ সেই চৰ্ত মানি ল'ব।

নাইট শ্বেতচন্দ্ৰই ডনক তাতে এৰি চহৰ অভিমুখে ৰাওনা হ'ল। তেওঁৰ পৰিচয় পাবলৈ পিছে পিছে কিছু সংখ্যক কৰ্মচাৰীও গ'ল। তেওঁলোকে জানিব পাৰিলে বিজয়ী শ্বেতচন্দ্ৰ নাইট আন কোনো নহয়। তেওঁ হ'ল চেমচন কাৰাস্কো, ডন কুইকছোটৰ পুৰণা বন্ধু। আগৰ যুদ্ধত দুৰ্ভাগ্যবশত ডন কুইকছোটৰ হাতত পৰাস্ত হৈছিল।

কাৰাস্কোৱে কৰ্মচাৰীসকলক কৈছিল যে তেওঁ ডনৰ একো ক্ষতি কৰিবলৈ নিবিচাৰে। মাত্ৰ ইয়াকে বিচাৰিছিল যাতে ডনে বলিয়ালি এৰি ঘৰলৈ উভতি যাওঁক।

সেই প্ৰতিশ্ৰুতি তেওঁ পালে। তেওঁ বিশ্বাস কৰে যে এবছৰ যদি ডনে নীৰৱে ঘৰত বহি থাকে তেনেহ'লে নাইট হোৱাৰ অলীক সপোন লাহে লাহে মনৰ পৰা একেবাৰে নোহোৱা হ'ব।

সকলোৱে লগ হৈ ধৰাধৰি কৰি ডনক মাটিৰ পৰা উঠাই দিলে। তেওঁৰ শিৰস্ত্ৰাণ খুলি পেলোৱা হ'ল। ডনৰ মুখ একেবাৰে নিঃশ্বেজ হৈ পৰিছে। বেজিনাস্তৰ দশাও তদ্ৰূপ। য'তে পৰি আছিল লৰচৰ নকৰাকৈ তাতেই পৰি আছে। এইবোৰ দেখি শুনি সাংকোৰ মুখৰ মাত হৰিল।

চাঙি এখনত তুলি ডন কুইকছোটক চহৰৰ হাস্পাতাললৈ নিয়া হ'ল। এসপ্তাহ পাৰ হৈ গ'ল। ডন সুস্থ হোৱা নাই। শৰীৰৰ প্ৰচণ্ড আঘাততকৈ মনৰ আঘাত অতি গভীৰ আছিল। পৰাজয়ৰ প্ৰানিত তেওঁৰ মন বিষাদেৰে ভৰি উঠিছিল। সাংকোৱে মাজে মাজে সান্ত্বনা দিবলৈ চেষ্টা কৰে।

— আপুনি মন মাৰি নাথাকিব মহাশয়। ভগৱানক ধন্যবাদ। ইমান ডাঙৰ বন্ধু হৈ গ'ল। অথচ কাৰো এডাল হাড় নাভাঙিল। ঘৰলৈ যাওঁ বলক। বৰ্তমান এডভেন্সাৰ বন্ধ থাকক।

“অৱশ্যে এবছৰৰ বাবে এডভেন্সাৰ বন্ধ কৰিব পৰা যায়। তাৰ পাছত যেতিয়া আমি এডভেন্সাৰৰ বাবে ওলাম তেতিয়া তোক কোনো ঠাইৰ আৰ্ল বনাব পৰা যাব।”

“ভগৱানে আপোনাৰ মনোবাঞ্ছা পূৰ্ণ কৰক।” সাংকোৱে ক'লে।

এঘাৰ অন্তিম সময় : গাঁৱলৈ প্ৰত্যাবৰ্তন

কিছুদিনৰ পাছত। তেতিয়াও তেওঁলোক হাস্পতালতে আছে। ডন কুইকছোট ইতিমধ্যে সুস্থ হৈ পৰিল। ৰেজিনাস্তয়ো চলা-ফিৰা কৰিব পৰা হ'ল। ডনে গাঁৱলৈ উভতি যাবলৈ ঠিৰাং কৰিলে। ভবা মতে কাম। এদিন ৰেজিনাস্তৰ পিঠিত উঠি গাঁৱলৈ বুলি যাত্ৰা কৰিলে। ড্যাপলৰ পিঠিত অস্ত্ৰ-শস্ত্ৰ বোজাই দি সাংকো পিছে পিছে খোজ কাঢ়ি গৈ থাকিল।

গোটেই পথছোৱা ডন নিঃশব্দে গৈ থাকিল। তেওঁৰ অন্তৰ বেদনাত ভাৰাক্ৰান্ত। শৰীৰ অৱশ। এটা সময়ত তেওঁলোক গৈ গাঁৱৰ ঘৰ পালেগৈ। গোটেই গাঁওখনৰ মানুহবোৰে ডনক চাবলৈ আহিল। ডন কুইকছোটে কোনোমতে সেহাই সেহাই ক'লে—

— মোক বিছনালৈ লৈ বলা। মোৰ শৰীৰ ভাঙি পৰিছে। সকলোৱে সযত্নে মিলি তেওঁক বিছনাত শুৱাই দিলে। শুশ্ৰূষা আৰম্ভ হ'ল। এইবাৰ কালব্যাদিয়ে ডনক এৰি দিয়া নাই। জ্বৰ উপশম হোৱা নাই। সাংকো পাঞ্জা দিনে-ৰাতি ডনৰ ওচৰতে বহি থাকিল। ছদিনৰ পাছত ডাক্তৰে ঘোষণা কৰিলে যে ডন কুইকছোটৰ জীৱন বন্তি নুমাও নুমাও।

নাইট ডনে নিৰুদ্বেগে কথাবোৰ শুনি আছিল। জীৱনৰ অন্তিম দিন উপস্থিত হৈছে বুলি নিজেও বুজিলে। একেৰাহে ছয়দিন ছয়নিশা অচেতন হৈ থকাৰ পাছত ডনে চকু মেলি চালে। শেঁতা পৰা এখন মুখ, অস্পষ্ট কথা-বতৰা। তেওঁ সকলোকে মাতি পঠালে। গাঁৱৰ সকলোৱে ডনক ভাল পাইছিল। সকলো আহিল। ডনে লাহে লাহে ক'লে,

— ভগৱানৰ অশেষ কৰুণা, মোৰ মন এতিয়া বহুত পৰিষ্কাৰ হ'ল। সেই কিতাপবোৰেই মোৰ কাল আছিল। কিতাপবোৰ পঢ়ি নাইট হোৱাৰ অলীক কল্পনাত বুৰ গৈ জীৱন শেষ কৰি পেলালো। এতিয়া অৱশ্যে সেই কিতাপবোৰ উৰি গ'ল। সেই কিতাপবোৰ অৰ্থহীন আৰু প্ৰবঞ্চনাৰে ভৰা। মই এতিয়া মৃত্যু পথৰ যাত্ৰী। মই মোৰ পুৰণা বলিয়ালি এৰি সুস্থ জীৱনলৈ আকৌ ফিৰি যোৱাৰ সুযোগ নাপাওঁ। এইটোৱেই মোৰ দুখ। আজি মই মাঞ্চাৰ মূৰ্খ বীৰ ডন কুইকছোট নহয়। মই অ্যালাঞ্জো কুইকজাদা। তোমালোকৰ মৰমৰ— অতি

ডন কুইকছোটৰ বিচিত্ৰ অভিযান ৬৭

মৰমৰ। কাৰুণ্য মোৰ ভাইটি। তেওঁৰ ওচৰত মই ঋণী। তেঁৱেই মোক ভুল পথৰ পৰা ওভতাই আনিলে। ভগৱানক ধন্যবাদ দিয়া ছাংকো। ইমান দিনৰ মূৰত তেওঁ মোক ভুল ভাঙি দিলে। তোমালোকে কেতিয়াও এই পথ নল'বা। এজন উকিল মাতি আনা। শেষ উইলখন কৰি যাওঁ।

এজন উকিল আহিল। ডন কুইকছোটৰ শেষ ইচ্ছা অনুসৰি ছাংকো পাঞ্জাই কিছু টকা পালে। বাকীখিনি ভতিজাকক দিলে। ডন কুইকছোট মৃত্যুৰ কোলাত শুই পৰিল, চিৰদিনৰ বাবে।

এইদৰে ডন কুইকছোট দা-লা-মাঞ্চাৰ দৰে এজন বীৰ সাহসী ভদ্ৰলোকৰ জীৱন বন্তি নুমাই গ'ল।

ডন কুইকছোটৰ
বিচিত্ৰ অভিযান